

ראשו כרובו, רבי לעזר אמר ראשו כאחד מאיבריו. מתניתא פליגא על רבי יוחנן יצא מחותך או מסורס, משיצא רובו הרי זה כילוד! פתר לה בשלא יצא ראשו הא דבעינן רובו

מתניתא פליגא על ר' יוחנן, יצא כדרכו עד שיצא רוב ראשו. הדא קדמיתא הא רישא (בשיצא מחותך) אמרה, ראשו לא כלום! פתר לה בשיצא מסורס

רבי יונתן ורבי שמעון בן לקיש, רבי יונתן כרבי יוחנן רבי שמעון בן לקיש כרבי לעזר

רבי זעירא מחוי לחברייא פדחתו וגולגולתו.

שייך לעיל: רמ"א ילדה מין חיה הרי"ז וולד. ולמה תנינן בבכורות שאף לר"מ, הבא אחר בהמה, הוי בכור לנחלה? הדא דבי גמליאל בי רבי ליאני בעא קומי רבי מנא מכיון דאת אמר וולד הוא, מעתה הבא אחריו אינו בכור לא לנחלה ולא לכהן! א"ל תיפתר שיצאו מתים.

שייך למסכת חולין רבי יצחק בר נחמן בשם רבי לעזר גולגולת העוף שנתרוצצה ברובו. רבי זעירא בשם שמואל גרגרת העוף שנפסקה ברובו. אתא עובדא קומי רבי יוסי באחד שניקב מלא מחט, אמר וכי אין אנו יודעין אי זה הוא רובו?! פשיטא שיש להקל בזה!!

יציאת הוולד.

רבי יוסי בן שאול בעא קומי רבי מהו לתלות שיליאי בדבר שאינו וולד? א"ל אין תולין שיליאי בדבר שאינו וולד. יצאת קשורה לו שיליאי קשורה בדבר שאינו וולד האים תולין אותו בו? מהו? אמר ליה אין שונין דבר שאי אפשר... תנא רבי חנין דשמואל אין תולין שיליאי בדבר שאינו וולד יצאת קשורה לו תולין אותה בו.

שמואל שאל לתלמידיו דרב מהו לתלות שיליאי בנפלים? אמרין ליה תולין שיליאי בוולד ותולין שיליאי בנפלים וקלסון שמואל דאינון אמרין שיטתיה דרביבון שאמרו שיטת רב! ולא שיטת שמואל!! תנא רבי חנין דשמואל תולין שיליאי בוולד ואין תולין שיליאי בנפלים. שאינה פורשת ממנו אין השלייאי "נפרש" מן הוולד עד שייגמר "ויתבשל" הפרי לגמרי עד שיגמור.

רבי זעירא בשם דרבנן הן דאת אמרת תולין שיליאי בוולד שאין האשה מתעברת וחוזרת ומתעברת, ויתלו אותה בנפלים שאין האשה מפלת וחוזרת ומפלת! אני אומר עיברה תאומים ונימוקה שילייתו של שפיר, ושפירה של שלייתה.

רבי זעירא רב יהודה בשם רב תולין שיליאי בוולד עד שלשה ימים, ואין הוולד משתהא לאחר חבירו שלשה ימים. אמר רבי זעירא מאן דמר הדא אמר הדא, ואינון פליגין הדא על הדא הלא שתי מימרות אלו חלוקות זו על זו!!! אמר רבי בא אוקמה רב יהודה בשם רב, הן דאת אמר תולין שיליאי בוולד עד שלשה ימים, כשיצא הסנדל תחילה. והן דאת אמר אין הוולד משתהא לאחר חבירו שלשה ימים, כשיצא הוולד תחילה. אמר רבי מנא ויאות! אילין להטייה??? החלשים יוצאין תחילה במלחמה—ה"ן אפשר שיצא הסנדל וישתהא הוולד נפקין קדמאי. אמר רבי יוסי בי רבי בון נפתח לגדול נפתח לקטן אים פותחין פתח לגדול, ק"ו שנפתח לקטן ואין שום סברא שיתאחר הסנדל אחר הוולד, נפתח לקטן לא נפתח לגדול

רבי שמעון אומר נימוק הוולד עד שלא יצא... אמר רבי יוחנן מודה רבי שמעון שהוא מוציא את אמו ימי לידה. מעתה יהא הבית טמא! אמר רבי בון בר חייה, תיפתר שיצא כל שהוא נימוק.

אמר להן ר' שמעון לחכמים אין אתם מודין לי במוציא את הספל מבית הפנימי לחיצון שהוא טהור אמרו לו מפני שהוא כטרוף אמר להן אף זה כטרוף הוא.

כלים שהיו שם בשעת יציאה מה הן? נישמענה מן הדא דתנינן תמן רבי ליעזר בן יעקב אומר בהמה גסה ששפעה חררת דם הרי זה תיקבר ונפטרה מן הבכורה ותני עלה אינה מטמא במשא. רק במגע. דמיד כשנושאה, נתבלבלה. (כר"ש) אמר רבי יוחנן רבי שמעון ורבי ליעזר בן יעקב שניהן אמרין דבר אחד הדא אמרה כלים שהיו שם בשעת יציאה טהורין:

הלכה ה משנה המפלת טומטום ואנדרוגינס תשב לזכר ולנקיבה. טומטום וזכר ואנדרוגינס וזכר תשב לזכר ולנקיבה. טומטום ונקיבה ואנדרוגינס ונקיבה תשב לנקיבה בלבד.

יצא מחותך ומסורס לכשיצא רובו הרי זה כילוד. יצא כדרכו עד שיצא רוב ראשו] אי זה רוב ראשו משתצא פדחתו]

המפלת ואין ידוע מה הוא תשב לזכר ולנקיבה ואם ידוע אם וולד הוא תשב לזכר ולנקיבה ולנדה

המפלת ליום ארבעים אינה חוששת לוולד ליום ארבעים ואחד תשב לזכר ולנקיבה ולנידה רבי ישמעאל אומר יום ארבעים ואחד תשב לזכר ולנידה יום שמונים ואחד תשב לזכר ולנקיבה ולנידה שהזכר נגמר לארבעים ואחד ונקיבה לשמונים ואחד וחכמים אומרים אחד בריית זכר ואחד בריית נקיבה זה וזה לארבעים ואחד:

גמרא כל הן דתנינן תשב לזכר ולנקיבה י"ד טמאים וכ"ו טהורין נותנין עליה חומרי זכר וחומרי נקיבה הדא דאת אמר לביתה אבל לטהרות תשב לנקיבה:

טומטום וזכר אנדרוגינס וזכר תשב לזכר ולנקיבה וחוששין לזכר. טומטום ונקיבה אנדרוגינס ונקיבה תשב לנקיבה בלבד ואין חוששין לזכר. הדא אמרה ילדה זכר ונקיבה או נקיבה וזכר תשב לנקיבה.

מחותך שיצא ראשו מהו? רבי יסא אמר איתפלגון רבי יוחנן ורבי לעזר. רבי יוחנן אמר

וערפל חתולתו. לבושו זה השפיר sac of fetus, וערפל חתולתו זה השיליא

שפיר שנתקלקלה צורתו מהו? רבי יוחנן אמר וולד ר"ש בן לקיש אמר אינו וולד מתיב ר"ש בן לקיש קומי רבי יוחנן מה בינו לבין המת שנסרח ואין שלדו קיימת! א"ל תמן בדין היה אפילו שלדו קיימת יהא טהור ולמה אמרו טמא מפני כבודו ברם הכא וולד הוא!

אי זהו שפיר מרוקם שאמרו? כל שתחילת ברייתו דומה לרשון locust אין בודקין אותו במים מפני שהן עזין ועוכרין אותו אלא בשמן מפני שהוא מתון ומזוגג ואין בודקין אותו אלא בחמה. תני אבא שאול אומר מטיבורו אדם נוצר ומשלח שרשין מיכן ומיכן תני רואין שתי עיניו כמין שתי טיפין של זבוב שני נקובי חוטמו כמין שתי טיפין של זבוב פיו פתוח כשעורה רואין שתי ידיו כמין שתי טיפין של זבוב טיבורו כמין טיפה של זבוב גוייתו כטיפה של זבוב ואם היתה נקיבה גוייתה מתוח כשערה ותני רבי יונתן אומר רואין שתי זרועותיו כמין שני חטין של זהורית ושאר כל איבריו כמין גולם מצומתים ופיתוח ידים ורגלים אין לו אדיין ועליו הוא מפורש בקבלה גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יצרו ולא אחד בהם. רב יהודה שאל לשמואל בגין דאנא חכים מיחמי סימני שפיר? מכיון שאני חכם, האראה סימני שפיר? א"ל רישיה דרישך יכווה ברותחין, ואתה לא תיכוה אפילו בפורשין!!

רבי חייה בשם רבי יוחנן אילין נשייא דאמרן שכלוליה דכר, שכלולה נקובה, לית אנן סמכין עליהון כאילו הם מבינין מ"שכלול" הוולד מהו

רבי יעקב בר זבדי רבי אבהו בשם רבי יוחנן נאמנת אשה לומר ילדתי ולא ילדתי ואינה נאמנת לומר דכר הוא נוקבה היא:

הלכה ד משנה המפלת סנדל או שיליית תשב לזכר ולנקיבה.

השיליא בבית הבית טמא. לא שהשיליית וולד אלא שאין שיליית שאין עמה וולד

ר"ש אומר נימוק הוולד עד שלא יצא: וממילא הבית טהור

גמרא רבי בא בשם רב יהודה אין סנדל אלא

שרצמו חי, ואינו יוצא עם החי אלא עם המת. יש ענין נולד אחר חנוך מן הסנדל אך הוולד שיוצא עימה מת השיב רבי בון בר חייה והא תנינן המפלת סנדל או שיליית תשב לזכר ולנקיבה הוי וולד הוא! אמר רב הונא קיימתה קומי רבי ירמיה תיפטר שיצא הוולד דרך הדופן, וסנדל דרך הרחם, וולד בתוך מלאת סנדל לאחר מלאת, וולד עד שלא נתגיירה סנדל משנתגיירה, ואפילו תימר זה וזה דרך רחם זה וזה משנתגיירה, תיפטר שיצא הוולד תחילה והפרישה לו קרבן, לא הספיקה להביא אותו הקרבן עד שיצא סנדל ונדחה קרבן הראשון, ונמצאת מביאה קרבן מחמת הסנדל.

אי זהו הסנדל שאמרו? כל שהוא דומה לסנדל דג שבים. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שהוא דומה ללשונו של שור נמנו עליו רבותינו לומר והוא שיהא בו מצורת אדם מנו רבותינו רבי יהודה הנשיא ובית דינו. בשלשה מקומות נקרא רבי יהודה הנשיא רבותינו בגיטין בשמן ובסנדל סנדל הדא דאמרין בשמן כהאי דתנינן תמן רבי ובית דינו התירו בשמן בגיטין כהאי דתנינן תמן זה גיטין אם מתי, זה גיטין מחולי זה, גיטין לאחר מיתתי לא אמר כלום ורבותינו אמרו ה"ז גט מנו רבותינו ר' יהודה הנשיא ובית דינו ויקראו לו ב"ד שרייא שכל בית דין שהוא מתיר שלשה דברים הוא נקרא ב"ד שרייא!! אמר רבי יודן בית דינו חלוק עליו בגיטין.

רבי ינאי צווח, טיהרתם אתם את היולדות!! רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי מעידותו של רבי חונייה מברת חוורן היא. רבי זעירא בעי אם מעידותו של רבי חונייה דברת חוורן היא, בהדא רבי ינאי צווח טיהרתם את היולדות?!

אי זו היא שיליא שאמרו? כל שהיא דומה לחוט ערב וראשו תפוח כתורמוס. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שהוא דומה לדקין של תרנגולין וראשה תפוח כקרבן וחללה כחצוצרת ואין שיליית פחותה מטפת.

רב יהודה שלח שאל לרבי לעזר, שיליא שיצתה מקצתה היום ומקצתה למחר אמר ליה אם לדם טוהר מונה מיום הראשון, ואם לדם טמא מונה מיום השני. אמר רבי מתנייה הדא דאמר בשלא יצא עמה וולד, אבל אם יצא עמה וולד בין לדם טוהר בין לדם טמא אינה מונה אלא משעת

מחותך או מסורס, על דעתיה דרבי יוחנן משיצא רובו. על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש עד שתצא הכרת פניו:

ואין ידוע תשוב לזכר ולנקיבה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים כל שאין בו מצורת האדם אינו וולד.

כל הן דתנינן תשוב לזכר ולנקיבה י"ד טמאים. וכ"ו הטהורין נותנין עליה חומרי זכר וחומרי נקיבה הדא דתימר לביתה, אבל לטהרות תשוב לנקיבה.??? מטמאה תרומה כל 80 יום

אמר רבי חנינה בריה דרבי אבהו טעמא דרבי מאיר מפני שכתוב בהן יצירה כאדם וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה. רבי אמי בעי מפני שכתוב בהן יצירה בבהמה וייצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה וכל עוף השמים והא כתיב כי הנה יוצר הרים ובורא רוח מעתה הפילה דמותה רוח תהא טמאה לידה! שנייא היא שאין כתיב בהן יצירה מתחילת ברייתו של עולם

רבי יסא בשם רבי יוחנן מפני שסוקרין מסתכלין לפנייהן, כאדם. אבא בר בר חנה בשם רבי יוחנן מפני שמהלכין לפנייהן שעניי בהמה לפניו(לא מן הצד כדג) כאדם. התיב רבי בון בר חייה והתנינן שגלגל עינו עגול כשל אדם הוי מום הוא אמר רבי יוסי מה תנינן סוקרין?! מה תנינן מהלכין?! מאי כדון גלגלי אדם עגולין וגלגלי בהמה ארוכין! אמר רבי יוסי בי רבי בון באדם לבן רבה על השחור ובבהמה שחור רבה על הלבן!

רבי חגי אמר רבי חנניה חברין דרבנין מקשי לה על דרבי מאיר, הפילה דמות עורב, עומד בראש הדקל ואומר לו בא וחלוץ או ייבם! אמר רבי רבי מנא עד דאת מקשי לה על דרבי מאיר קשיתה על דרבנן דמר רבי יסא בשם רבי יוחנן כולו אדם ופניו בהמה אינו וולד, כולו בהמה ופניו אדם, וולד הוא. כולו אדם ופניו בהמה עומד וקורא בתורה ואומרים לו בוא לשחטך! כולו בהמה ופניו אדם עומד וחורש בשדה ואומרים לו בוא וחלוץ או ייבם!!

[ואמר ר' יסא בשם רבי יוחנן לא סוף דבר כל הסימנין אלא אפילו אחד מן הסימנין]

ואילו הן הסימנין המצח והגבינין והעין והאוזן

והלסת והחוטם והזקן וגומות הזקן ואמר רבי יסא בשם רבי יוחנן לא סוף דבר כל הסימנין אלא אפילו אחד מן הסימנין רבי בא רבי ירמיה בשם רב דברי רבי עד שיהו כל הפנים דומין לאדם ודברי חכמים אפילו אחד מן הסימנין ודברי ר"ש בן יוחי אפילו צפרניו. רבי פינחס בעי מחלפה שיטתיה דר"ש בן יוחי תמן הוא אומר עד שיהו ראשו ורובו דומין לאמו גמל הנולד מן הפרה מותר.. והכא הוא אמר הכין! כאן באדם כאן בבהמה.

אמר רבי בא, רבי חייה רובה אזל לדרומא שאלון ליה רבי חמא אביו דרבי הושעיה ובר קפרא, כולו אדם ופניו בהמה מהו? אתא ושאל לרבי אמר ליה צא וכתוב להן אינו וולד. אמר רבי ירמיה נפק זוגא לבר, שאלון ליה רבי חמא אביו דרבי הושעיה ובר קפרא, שתי עיניו טוחות מהו? אתא ושאל לרבי, א"ל צא וכתוב להן: אינו וולד. אמר רבי יוסי בי רבי בון רבי כדעתיה דרבי אמר עד שיהו כל הפנים דומין לאדם. פניו ממוסמסות מהו? רבי יסא אמר איתפלגון רבי יוחנן ור"ש בן לקיש רבי יוחנן אמר אינו וולד ר"ש בן לקיש אמר וולד הוא אמר רבי זעירא לא דר' יוחנן אמר אינו וולד כל עיקר, אלא אינו וולד להושיב את אמו ימי טוהר, אבל וולד הוא להושיב את אמו ימי לידה

רבי יוחנן אמר בשם רבי ינאי וירכתו אטומה אין לו פיסוק רגליים??? אינו וולד. רבי יוחנן בשם רבי יוסי בי רבי יהושע טיבורו אטום אינו וולד. רבי יוחנן בשם רבי זכאי נקובתו אטומה אינו וולד. רבי זעירא בשם גידול גולגולתו אטומה אינו וולד:

הלכה ג משנה המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינין אינה חוששת לוולד ואם היה מרוקם תשוב לזכר ולנקיבה:

גמרא תני מלא מים טמאה לידה, מלא דם טמאה לידה, מלא בשר טמאה לידה. והא תנינן המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינים אינה חוששת לוולד! רבי ביבי בשם ר"ש בן לקיש מתנייתא במים בצלולין ברייתא בעכורין.

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי ואפילו צלולין טמיאה לידה שאין שפיר אלא באדם כשכבר נוצר האדם בלבד. הדא היא דכתיב בשומי ענן לבושו

מסכת נידה פרק ג ליל ששי נח ג חשוון תשע"ג
**הלכה א משנה המפלת חתיכה אם יש עימה
דם טמאה ואם לאו טהורה**

רבי יהודה אומר בין כך ובין כך טמאה:

גמרא רבנן אמרין מקור הוא שהוא מגדל חתיכה.
ר' יודה אומר דם הוא שהוא קרוש ונעשה
חתיכה. א"ר יוחנן לא טימא ר' יודה אלא כגון
ארבעה מיני דמים ר' יעקב בר אחא ר"ש בר בא
בשם ר' יוסי בי רבי נהרייה הלכה כרבי יהודה
שמע ר' לעזר ומר אינו מקבל עלי את הדבר
הזה! שמואל אמר הלכה כר' יודה אמר רבי
זעירה לא דו אמר "הלכה" כר' יודה אלא דו חמי
רבנן "נהגין" כר' יהודה.

ר' יוחנן בשם רבי שמעון בן יוחי קורעה, ואם
נמצא בה דם אגור טמאה ואם לאו טהורה. תנה
רבי לעזר בן יעקב ופליגא על רבי שמעון בן
יוחי: דם יהיב זוכה בבשרה לא מה שבשפיר ולא
מה שבחתיכה:

**הלכה ב משנה המפלת כמין קליפה כמין
שערה כמין עפר כמין יבחושיין אדומין תטיל
למים אם נמחו טמאה**

**המפלת כמין דגים חגבים שקצים ורמשים אם
יש עמהן דם טמאה ואם לאו טהורה**

**המפלת כמין בהמה חיה ועוף בין טמאין בין
טהורין אם זכר תשב לזכר אם נקיבה תשב
לנקיבה אין ידוע תשב לזכר ולנקיבה דברי
ר"מ. וחכמים אומרים כל שאין בו מצורת
האדם אינו וולד:**

גמרא רבי חנינה בשם ר"ש בן לקיש תטיל
לפושירין.

והתנינן המפלת כמין דגים וחגבים שקצים
ורמשים אם יש עמהן דם טמאה ואם לאו טהורה.
ותטיל לפושירין! הדא ילפה מן ההיא וההיא ילפה
מן הדא, הדא ילפה מן ההיא שאם נמחו טמאה
ואם לאו תטיל לפושירין. וההיא ילפה מן הדא
שאם יש עמהן דם טמאה.

תמן תנינן וכמה הוא שרייתן בפושירין? מעת
לעת יהודה בן נקוסה אומר צריכין שיהו פושירין
מעת לעת. כיצד הוא עושה? נותנן ברמץ או נותן
לתוכן חמין כל שהן כל 24 שעה

המפלת דם יבש רבי לעזר אומר טמאה אפילו לא
נמחה. רבי יוסי בן חנינה אמר טהורה. מתניתא
פליגא על ר' יוסי בן חנינה דם הנידה ובשר המת
מטמאין לחין ומטמאין יבישיין!! פתר לה בשהיו
לחין ויבשו.

מתניתא פליגא על רבי לעזר. המפלת כמין
חתיכה כמין שערה כמין עפר כמין יבחושיין
אדומין תטיל למים ואם נמחו טמאה! למה לי
נמחו! פתר לה משם ברייה אי לא נמחו, חיישינן
שמא ברייה היא ולא דם אמר רבי זעירא ואפילו
תימר כולהון משום ברייה, עפר משם ברייה?
אמר רבי בא לא תיתב עפר אל תקשה מעפר... וקמת
משם ברייה. מוקמינן ליה --- בבבלי: והלכתא בכפות

מתניתא פליגא על רבי יוסי בן חנינה. מעשה
באשה אחת שהיתה מפלת כמין קליפין אדומות
ובא מעשה לפני חכמים ושלחו וקראו לרופאין
ואמרו להן מכה יש לה מבפנים שוב מעשה
באשה אחת שהיתה משרת כמין שערות אדומות
ובא מעשה לפני חכמים ושלחו וקראו לרופאין
ואמרו להן שומא יש לה מבפנים מפני שיש בה
שומא ומפני שיש בה מכה הא אין בה שומא ואין
בה מכה לא בדא. פליגין עליה ולית לה
קיום. (תיובתא ד... תיובתא)

ל"ש כאן רק בדין בכור לנחלה בבלי בכורות מז

אמר שמואל: אין הראש פוטר בנפלים מ"ט? כל אשר נשמת רוח
חיים באפיו כל היכא דנשמת רוח חיים באפיו - הוא דחשיב רישיה,
אידך - לא חשיב רישיה. תנן הבא אחר נפלים שיצא ראשו חי ובן
תשעה שיצא ראשו מת קתני מיהא ראשו מאי ראשו - רובו; וליתני
רובו! בדין הוא דאיבעי ליה למיתני רובו, ואידי דקא בעי למיתני
סיפא, בן תשעה שיצא ראשו מת, טעמא - דראשו מת, הא ראשו חי
- הבא אחריו בכור לנחלה נמי לא הוי, תנא רישא נמי ראשו, ומאי
קמ"ל - דכיון דמפיק ליה רישיה הוה לידה, תנינא: הוציא ראשו, אף
על פי שהחזירו - הרי זה כילוד! וכי תימא אשמועינן בהמה וקמ"ל
באדם, דאדם מבהמה לא יליף דלית לה פרוודור, בהמה מאדם לא
ילפא - משום דחשיב פרצוף פנים ידיה, הא נמי תנינא: יצא כדרכו
- משיצא רוב ראשו, ואיזהו רוב ראשו - משתצא פדחתו! תיובתא
דשמואל, תיובתא. אמר רבי שמעון בן לקיש: פדחת פוטר בכל
מקום, חוץ מן הנחלה, מאי טעמא - יכיר אמר רחמנא. ור' יוחנן
אמר: אפ"ל לנחלה. בכל מקום לאיתויי מאי? לאיתויי הא דתנו רבנן:
גיורת שיצאה פדחת ולדה בהיותה נכרית, ואח"כ נתגירה - אין
נותנין לה ימי טומאה וימי טהרה, ואינה מביאה קרבן לידה. א"ר
יוחנן הלידה הזאת ככל הלידות שבתורה, מה
הלידות שבתורה עד שיצא ראשו ורובו וזו עד
שיצא ראשו ורובו. ר"ש בן לקיש אמר משונה
היא הלידה הזאת מכל הלידות שבתורה כל
הלידות שבתורה עד שיצא ראשו ורובו וזו עד
שתצא הכרת פניו. מה נפיק מביניהון? יצא

ולא בתחתון ברואה את הצל ולא ברואה את החמה רבי אבהו אייתי קומי רבי לעזר באילין קוזקתהון blood-letting vessels א"ל כבר דהוא דיהה מראיו. רבי יעקב בר זבדי אייתי קומי רבי אבהו דם שעיר באדום ודם דגים בשחור, א"ל כבר דהוא מראיו:

וכמימי אדמה מבקעת בית כרם מיצף מים. רבי חנינה ורבי יונתן תריהון אמרין מיצף מים על גבי מטלית:

וכמזג. אבא בר חנה בשם רבי יוחנן כוס מזוג נראה מבחוץ הוון בעיי מימר כגון אילין כסייא טיברייא glass אמר רבי אבודמא דציפרין קומי רבי מנא כגון הדא פייליתא flat bowl שאינו עושה צל לכתליה.

שמואל אמר כל מי שאינו יודע לראות דמים טהורין לא יראה דמים טמאין. רב אמר עד שיהא בקי בהן ובשמותיהן. מילתיה דרבי יוחנן אמרה כן: כל דמים טהורין אני יודע, וכל דמים טמאים אני יודע. אם טהור שבאדום הוא, הוא טמא שבמימי אדמה! מאן דלא ידע הא, דין זה "אים טהור.. לא ידע חמי! ועוד מן הדא דתני יצללו ולא יעכרו. צריך להמתין עד שיוצלל רבי חנינה עכר, אמרון קומי רבי יוחנן רבי חנינה עכר ואת לא עכר! אמר לון, רבי חנינה שתי עותיק רבי יוחנן לא שתי עותיק רבי חנינה שתי עותיק דעותק. אמר רבי הושעיה מן בגין דרבי חנינה עיניה שביעה בעובדייא, עינו "שביעה" מכמה מעשיות שבאו לפניו אפילו עכור לא פסליה. רבי שמי בשם רבי אחא רבי חנינה משער בגוש של אדמה רבי אבון רבי שמי בשם רבי אחא מן בגין דאנן ידעין דר' חנינה כשר בגין כן אנן סמכין עלוי.

רבי חנינה הוא שרי בציפורין היה גר בציפורין והוון אתאי קומי עובדין, ומפק מן תרתין זימנן שני פעמים פסק (היה "מוציא" פסק) במראות דם

והוון רבי יוחנן ור"ש בן לקיש שריין תמן, ולא הוא מצרף לון עימיה. אמרין, חכים הוא ההוא סבא דפרזלוי חריפין? חד זמן צרפון עימיה, ר"ה צירף ריו"ח ור"ל עימו כדי להתיר אמרין מה חמא רבי משגח עלינן יומא דין? אמר לון ייתי עלי אם לא כל מעשה ומעשה שהייתי מוציא אם לא שמעתי אותו מרבי להלכה כשערות ראשי, ולמעשה שלש פעמים, והן עובדא לא אתא קומי רבי אלא

תרין זימנן, מן בגין כן צריפתכון עמי!

רבי יצחק בן נחמן יליף מן רבי לעזר דמים טהורין. הא דמים טמאין לא? ולא כן אמר רבי יצחק בר נחמן לרבי אבודמא דחיפא קרוב הוא זה לבוא לדם הנדה! אלא מן דיליף הדין מיניה, יליף הדין.

יצחק בר יונתן ורב הונא הוון יתיבין, אתת חדא איתא ושאלתון. אמר לה יצחק בר יונתן חמיתיה עטיר מניה ראיתי שאני רוצה להסיר עצמו ממנו א"ל רב הונא כן אמר רב מן דאתי קומיך הורי.??? אין לו לדיין אלא מה שעיניו ראות

אמר רבי יעקב בר אחא בשם ר"ש בר אבא כמה קופין baskets דעובדין הוה אתי קומי רבי חנינה ומה דהוה אתו קומי הוה אמר

מהו לראות כתמין בלילה? רבי ראה בלילה וטימא, אמר שובקתיה לצפרא, ראה ביום וטיהר! אמר גדולים הן דברי חכמים שאמרו אין רואין כתמין בלילה!! אמר שובקתיה לרמשא, ראה בלילה וטיהר אמר ולא אני הוא שטעיתי, הוא הוא שדיהא!!!

ראת על הכר ואינה רוצה להביא הכר להרב מהו שתהא נאמנת לומר כזה ראיתי או כזה? רבי בא בשם רב יהודה רבי חלבו רבי חייה בשם רבי יוחנן ראת על הכר נאמנת לומר כזה ראיתי או כזה. ותני כן נאמנת. יכול כשם שהיא מראה כתמה כן תהא מראות נגעים תלמוד לומר והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים:

עלייה ולפנים, כודאי היא! אלא כן אנן קיימין בשנמצא מפתח עלייה ולחוץ. [רבי אבא בריה דר' פפי בעא קומי רבי יוסי תנינן כמה ספיקות שעשו כודאי ואת אמר הכין! אמר ליה מה דמר רבי יוחנן באשה]

הלכה ו משנה חמשה דמים טמאים באשה: האדום והשחור וקקרון כרכום כמימי אדמה וכמזג [בית שמאי אומרים אף כמימי תלתן וכמימי בשר צלי ובית הלל מטהרין]

הירוק- עקביה בן מהללאל מטמא וחכמים מטהרין. אמר רבי מאיר אם אינו מטמא משום כתם מטמא משום משקה. רבי יוסי אומר לא כך ולא כך:

גמרא רב ורבי יוחנן תריהון אמרין ארבעה דמים הן. שחור אדום הוא, אלא שהוא לוקה ונעשה שחור. שמואל אמר שחור בא מכולן. גוון השחרות אפשר שיבא מכל הגוונים [ולאו דווקא מאדום]

מניין לחמשה דמים טמאין מן התורה? אמר רבי יהושע בן לוי והיא גילתה את מקור דמיה, וטיהרה ממקור דמיה, דם יהיה זובה בבשרה. והא ואשה כי יזוב זוב דמה מינהון היא! אלא שבא עליה בימי זיבתה ועשה אותה זיבה??? פסוק מלמדנו שבוועל נידה טמא ט' 7.

ומניין שיש דמים טמאין ויש דמים טהורין? רבי חמא בר יוסף בשם רבי הושעיה כתיב כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם ודם אין כתיב כאן אלא בין דם לדם, מיכן שיש דמים טמאין ויש דמים טהורין. בית שמאי אומרים אף כמימי תלתן וכמימי בשר צלי. הרי שבעה! דומין הן למימי אדמה.

רבי יוסי בשם רב, חברייא בשם רבי יוחנן לא טימא רבי מאיר אלא בירוק שנגע בו עקביא ר"מ "נגע" בשיטת עקביא (מחמיר כוותיה) --"ר"מ בשיטת עקביא אמר". ויטמא כמימי תלתן וכמימי בשר צלי שנגעו בהן ב"ש!

[דם טהור מכשיר, דם טמא אינו מכשיר! מכשירין 1]

הלכה ז משנה אי זהו האדום? כדם המכה. שחור? כחרת, דיהא מיכן טהור. כקרון כרכום כברור שיש בו. וכמימי אדמה מבקעת בית כרם מיצף עליו מים. וכמזג שני חלקי מים ואחד יין מן היין השרוני:

גמרא רבי יעקב בר אחא רבי עולא דקיסרין בשם רבי חנינה רבי בא בשם רבי שמעון בן מנסיא כדם המכה שלקת ושנת. אמר רבי יעקב בר סוסיי קומי רבי יוסי ומתניתא אמרה כן אדום כדם המכה??? רבי יצחק בר נחמן ורבי אבדמא דמן חיפא הוון יתבין אתא חד בר נש לקי באצבעיה, א"ר יצחק בר נחמן לרבי אבדמא קרוב הוא זה לבוא לדם נדה. מה ופליג? שאילו ישנה אים יהא מכה עוד פעם הוה כדם הנידה:

והשחור כחרת. כיצד הוא עושה? רבי בא בשם רב יהודה נוטל את החרת ונותן על גבי עור לבן ר' יוסי בי ר' בון אמר על גבי עור צבוע רבי זעירא בשם רבנן שחור כעורב שחור כענב שחור כזפת טהור חברייא בשם רבי יוחנן שחור כדיו טהור רבי אמי בשם רבי יוחנן כפליון של ראש הבא ממדינת הים טמא. רבי זעירא בעא קומי רבי אמי כל הלין מיליאי לעבודהלמעשה? א"ל אין.

ר"ש בן לקיש אמר כולהן דיהא מיכן טהור, עמוק מיכן טמא. רבי יוחנן אמר כולהן דיהא מיכן טהור, עמוק מיכן טהור- חוץ משחור. מתניתא מסייעה לרבי יוחנן דתנינן והשחור כחרת טמא דיהא מיכן טהור הא עמוק מיכן טמא לא אמרין אלא שחור הא כולהון אפילו עמוקין מיכן טהורין.

קרתיה דרב יהודה כר"ש בן לקיש, ורב יהודה כרבי יוחנן. תני בר קפרא ומסייע לריו"ח, ולא עבדין עובדא דכוותיה. דרבי חנינה מזג לבר קפרא א"ל כזה עמוק מהו? א"ל טמא. [אדהיתיה אמר ליה טהור]. אמר ליה יהא שלמא לגברא דטעה בפומיה דשנה ברייתא המסייע ריו"ח ולא טעה בעבדוי!

הוון בעיי מימר מאן דמר טמא עמוק מיכאן במצחצח shining, ומאן דאמר טהור בשאינו מצחצח dull. נישמענה מן הדא מעשה באשה אחת משל בית רבי שהיתה רואה דמים שחורין אתא עובדא קומי רבי יעקב בר זבדי וקומי ר' יצחק בר טבליי וביקשו לטמותה אמר לון רבי חלבו כן אמר רב חונה בשם רב שחור מקדיר טהור מצחצח טמא, לא אמר אלא שחור, הא כולהון אפילו מצחצחין טהורין:

וכקרון כרכום כבור שבו. בלח ולא ביבש בעליון

שהניחה בחזקת טהרה. אז מותר אפ"י אין לה ווסת(אבל יש לה ווסת מותרת אפילו הניחה בחזקת טמיאה)

כמה עונה נותנין לה? ר"ש בן לקיש אמר נותנין לה לאשה שאין לה ווסת עונה בינונית שלשים יום. אמר ר' יוחנן שונה אני אפילו לאחר שלש שנים מותר ובלבד באשה שיש לה ווסת. אמר רבי אבהו והוא היתר לאחר 3 שנים ששהת אחר ווסתה שבעת ימים, וחש לומר שמא לא טבלה! אמר רבי חנינה זאת אומרת שאסור לאשה לשהות בטומאתה. שמואל בר אבא בעי אפילו דבר בריא שילדה? אמר רבי יוסי כך אנו אומרים אפילו נטמאת? אלא כיון שטימת בטלה חזקתה אף הכא כיון שילדה בטלה חזקתה!! והא דמותר באשה שיש לה ווסת—דווקא קודם ווסתה

בית שמאי אומרים צריכה שני עדים על כל תשמיש ותשמיש או תשמש לאור הנר. ולא כן תני המשמש מיטתו לאור הנר הרי זה מגונה! כיני מתניתא תשמש ותבדוק לאור הנר.

ר' זעירא רב חייה בר אשי בשם רב שימשה בעד ונאבדה אסורה לביתה. אמר רבי זעירא בשעה שהוכיחה קיים מותרת ובשעה שהן הוכיחה קיים לא כל שכן!! אמר רבי יוסי תמן את יכול לעמוד עליו:

הלכה ה משנה משל משלו חכמים באשה החדר, והפרוזדור, והעלייה. דם החדר טמא, נמצא בפרוזדור ספיקו טמא, שחזקתו מן המקור:

גמרא כיני מתניתא דם החדר טמא ודם עלייה טהור

רב יהודה בשם שמואל החדר לפניו מן הפרוזדור, והעלייה נתונה על גבי החדר עד חצי פרוזדור, ופיתחה של עלייה פתוח לפרוזדור. רב נחמן בר רב יצחק שאל לרב חונה מתניתא בשנמצא בפרוזדור מפתח עלייה ולפנים? א"ל אם בשנמצא מפתח עלייה ולפנים כודאי היא! אלא כן אנן קיימין בשנמצא מפתח עלייה ולחוץ ואפ"ה "ספיקו טמא".

מיליהון דרבנן מסייעין. דמר ר' יוחנן שלשה הן שהן ספק ועשו אותן כודאי, ואילו הן: המפלת יד חתוכה ורגל חתוכה, ושיליאי, ודם הנמצא בפרוזדור. מה אנן קיימין? אם בשנמצא מפתח

צריכה בדיקה בתוך כדי היותיאוס, ולא כפקידה היא למעט מעת לעת?! ותנינן כפקידה היא, ממעט מעת לעת אלמא בדיקה מעליא בעינן, וזה א"א בשיעור ווסת!(שיש זמן רק לעשות קינוח)

אמר ר' יוסי בי רבי בון משל לשמש ועד שהיו עומדין אחר השקוף, יצא השמש ונכנס העד זה היותיאוס:

ופטורין מן הקרבן. ופטורין מן החטאת וחייבין באשם תלוי:

הלכה ג משנה אי זהו לאחר זמן ששניהם טמאין מספק? כדי שתירד מן המיטה ותדיח את פניה.

ואח"כ, מטמא מעת לעת ואינה מטמא את בועלה. רבי עקיבה אומר מטמא את בועלה

ומודין חכמים לר' עקיבה ברואה כתם שהיא מטמא את בועלה:

גמרא אמר רבי יוסי בי רבי בון אין זה תירד מן המטה "אחר זמן" אלא אחר אחר זמן. ואי זהו לאחר זמן? כדי שתפשוט את ידה ותיטול את העד מתחת הכר, אבל אחר אחר זמן בעלה טהור.

ר' לעזר בשם רב דברי חכמים שהן בשיטת רבי מאיר דמחמיר בכתמים(לעניין קלוקל המניין וחייש לזוב). רבי יוחנן אמר חכמים ממש. מאי כדון? חברייא בשם רבי יוחנן נילף הדא דרבנן מן דרבי עקיבה, כמה דרבי עקיבה אמר מטמא את בועלה ואינה מקולקלת למינייה. כן רבנן אמרין מטמא את בועלה ואינה מקולקלת למינייה:

הלכה ד משנה כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן

הבאין מן הדרך נשיהן להן בחזקת טהרה

בית שמאי אומרים צריכה שני עדים על כל תשמיש או תשמש לאור הנר. ובית הלל אומרים דייה שני עדים כל הלילה:

גמרא אבא בר ירמיה כהנא בשם שמואל כל אשה שאין לה ווסת אסורה לביתה עד שעה שתבדוק. והתנינן כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן! פתר לה בבאין מן הדרך דמחזקינן שבדקה והתנינן הבאין מן הדרך נשיהם להם בחזקת טהרה! אמר רבי בון בר חייה תיפתר שבא ומצאה עירה. ומסתמא בדקה והתני בין שמצאה עירה בין שמצאה ישינה! אמר רבי בא תיפתר

אדר"ה מרחשוון תשעג נידה פרק

ב

הלכה א משנה כל היד המרבה לבדוק בנשים משובחת ובאנשים תיקצץ

החרשת והשוטה והסומה וכל מי שנטרפה דעתה, אם יש להן פיקחות מתקינות אותן ואוכלת בתרומה

דרך בנות ישראל משמשות בעדים, אחד לו ואחד לה, והצנועות מתקינות להן שלישית, אחד להתקין את הבית:

גמרא כיני מתניתא כל המרבה ליתן ידו על עינו מרבה להוציא דמעה. ר' טרפון אומר תיקצץ על טיבורו! אמרו לו והרי כריסו נבקעת אמר להן לכך אני אמרתי שמותו של זה יפין לו מחייו!

חברייא אמרין, ר' טרפון מקללו קללה שהיא נוגעת בגופו? אמר רבי יוסי לא בא אלא לפרש שאסור למשמש מן הטיבור ולמטן. ע"כ נקט "...טיבורו..." הדא דת מר לענין שכבת זרע אבל לענין זיבה כל המרבה לבדוק מחבירו משובח מחבירו.

צנועות היו בודקות על כל חבית וחבית ועל כל ככר וככר. מעשה בטביתה שפחתו של רבן גמליאל שהיה מכתפת יינות לנסכין והיתה בודקת על כל חבית וחבית אמרה לו רבי ראיתי כתם ונזדעזע רבן גמליאל אמרה לו בודקת הייתי על כל חבית וחבית ולא נטמיתי אלא על חבית זו בלבד

אמרון בשם רבי ינאי אין כן סומא וקמת. אמרון בשם ר' חנינה אין כן סומא וקמת. ר' אילא ר' יוסי בר חנינה בשם דבית רבי ינאי אין כן סומא.

אמר רבי ינאי אף הראשונה מה שנזכר במשנה בתחילה נקראת צנועה. תנינן צריכות בודקות ואת אמר הכין?! אמר רבי אילא להודיעך שכל מי שהוא מקיים דברי חכמים נקרא צנוע!

רבי ירמיה בשם רב בדקה בעד שאינה בדוקה, או שהטיח גופה לבית תורפה, חזקת הגוף כבדוק

הוא וטמאה וודאי

אמר רבי זעירא מתניתא אמרה כן: נמצא על שלו טמאין וחייבין בקרבן. לא שכל הגוף בחזקת

בדוק!! אמר רבי חנינה תיפטר שבדק. ואיקפד רבי זעירא אמר ודרכו לכן? וכי דרך איש לבדוק?

בדקה בעד שאינו בדוק רבי זעירה בשם רב ירמיה עד כגרים היא תולה, יותר מיכן צריכה מתלא=אמתלא אמרין חזר ביה רב ירמיה? אמרין כד שמע מיליהון דרבנן חזר ביה.

רבי משבח לרבי חמא אבוי דרבי הושעיה, קומי רבי ישמעאל בי רבי יוסי. רבי חמא אבוי דרבי הושעיה בעא קומי רבי ישמעאל בי רבי יוסי, בדקה בעד שאינה בדוקה או שהטיח גופה לבית תורפה? א"ל כדברי מי את שואליני, כדברי הרב ר"י כדברי התלמיד רבי? אמר ליה כדברי

התלמיד. אמר ליה אבא אמר כתם וטמאה מספק ורבי אומר ראייה! א"ל דין הוא דאת משבח ביה?! שעזב דברי הרב ורוצה לשמוע דברי התלמיד! אמר רבי זעירה הני לבר נש מישמוע טעמיה דרביה.

הנאה הוא לאדם לשמוע דברי רבו! [ורבי היה רבו של א' חמא]

בדקה בעד שאינו בדוק והניחתו בקפצה של זכוכית רבי חייה אומר כתם=ספק ורבי אומר ראייה. התיב רבי חייה לרבי ואת אין את נותן לה מיתלא?!=אין אתה מודה דבעי' כגרים ועוד?! ופחות מיכאן טהור. אלמא תולין, יותר מגרים נמי ליתלי! אמר רבי בון בר חייא טעמא דרבי: דרך קפציות בדוקות מן השרצין ואינן בדוקות מן המאכולת, עד כגרים היא תולה יותר מיכן במה יש לתלות לה?

הלכה ב משנה נמצא על שלו טמאין וחייבין בקרבן. נמצא על שלה אוותיאוס תיכף טמאין וחייבין בקרבן. נמצא על שלה לאחר זמן טמאין בספק ופטורין מן הקרבן:

גמרא ותני עלה בין היותיאוס בין שלא היותיאוס. נמצא על שלה היותיאוס טמאין. היותיאוס לקינוח אמרו ואין היותיאוס לבדיקה. רב הונא אמר כדי שתקנה פי חבית מבחוץ אבל לא מה שבחדרין ולא מה שבסדיקין.

בעון קומי רב נחמן בר יעקב מהו שתהא צריכה בדיקה בתוך כדי היותיאוס? כדי לחייבן חטאת א"ר בא אם אמר את שתהא צריכה "בדיקה" בתוך כדי היותיאוס, בטל היותיאוס. דכבר אמרנו שאין פנאי ל"בדיקה"

אמר רבי יוסי בי רבי בון אם אמר את שתהא

טמיאה!

פעמיים היא צריכה להיות בודקת. אמר רבי יוסי
בי רבי בון כנגד שני פעמים שהיום משתנה על
הבריות.

רבי לעזר בשם רבי הושעיה: כל מקום שאמרו
חכמים בעלה חייב בקרבן, כנגדה בטהרות
טמאות. בעלה פטור מן הקרבן, כנגדה בטהרות
טהורות. בעלה ספק בקרבן=אשם תלוי(עיון פרק ב),
כנגדה בטהרות תלויות. בר פדיה אמר: אפי'
בעלה בספק קרבן, כנגדה בטהרות, טהורות. מה
בין בעלה מה בין טהורות?

רבי שמואל בר רב יצחק בעי, אילו זקן וילד
שהיו מהלכין בטריקלין ולא דבר ברי שהזקן
משמש תחילה, הא אם ילד אתי ומטעי ביה.???מיד
כששניהן יוצאין מן הטרקלין, הילד רץ=מטעי ומקדימו ה"ן מיד
כשהשמש יוצא, הדם יוצא. רבי אבון בשם רבי יודן אני
אומר שם היה ביאה היא שהיא סותמת, ברם הכא
אילו הוה שם מי מעכבו שלא לצאת!

מתניתא פליגא על רבי הושעיה: כיצד דייה שעתה?
פירשה וראת, היא טמיאה וכולן טהורות אלמא
לעניין טהורות אמרי' "אי איתא דהוי, מעיקרא הוי אתא" (ול"ד
לשמש המעכב—עיון בבלי)

מתניתא פליגא על בר פדייה: רבי יודה אומר אף
בשעת עברתן מלוכל בתרומה ליידא מילה לא
שאם תראה תהא מטמאה למפרע! אלמא בדיקת אותים
מהני אף לטמא(כ"ה)! אמר רבי עזרא קומי רבי מנא
תיפתר באשה שאין לה ווסת דווקא, מחמרינן עליה
לבדוק בכל עת שמא תראה א"ל כן אמר רבי יוסי רבי כל
מה דאנן קיימין הכא באשה שיש לה ווסת אנן
קיימין! אמר רבי יוסי בי רבי בון "סלקת
מתניתא" (=מסקנא דשמעתין...) עד כאן באשה שיש לה
ווסת מיכן ואילך באשה שאין לה ווסת. ואפילו
תימר לא סלקה מתניתא אלא כל מה דאנן קיימין
הכא באשה שיש לה ווסת אנן קיימין, ומה עביד
לה בר פדייה חלוקין על רבי יודה:

אומר מטמא מעת לעת (לדידי דס"ל "שאין" נותנין כל ימי...) רבי יוסי אומר דייה שעתה (דהפסקת 3 עונות מהני בכל גווני). ואם אומר את נותנין לה כל ימי עיבורה וכל ימי מיניקותה אפי' ראתה כמה פעמים למה לי כקולי רבי יוסי, הדא דרבי מאיר קלילא מדרבי יוסי!!

אמר רבי מנא קומי רבי יוסי, או נימר רבי מאיר ורבי יוסי דחלב? שמא כוונת "קולי ר"מ..." על פלוגתתם בעניין חלב א"ל בפירוש הכין אתאמרת.

עד כדון בתינוקת שהגיע זמנה לראות, תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראת ראיות ראייה ראשונה דייה שעתה שנייה דייה שעתה שלישית דייה שעתה, מיכן והילך מטמא מעת לעת. רבי ירמיה בשם רב: שלישית עצמה מטמא מעת לעת. המשך לתינוקת הלזו... הפסיקה ג עונות דייה שעתה, חזרה והפסיקה ג עונות דייה שעתה, חזרה והפסיקה ג עונות, ה"ה ככל הנשים ומטמאה מעל"ע

זקינה שהפסיקה שלש עונות דייה שעתה, חזרה והפסיקה שלש עונות ואחר כך ראת דייה שעתה, חזרה והפסיקה ג עונות ואח"כ ראת, ה"ה ככל הנשים ומטמאה מעל"ע. לא כשכיוונה מחמת הווסת, אלא בשפחתה או הותירה, שאילו כיוונה, נקבעה ווסתה. ואשה שי"ל ווסת, אינה מטמאה מעל"ע

ר' יודן בעי בתינוקת שלא הגיע זמנה [וס"ל דשלישית עצמה מטמאה מעל"ע] ראת ראייה ראשונה ושנייה והפסיקה שלש עונות ולא ראת, ואח"כ ראת, כווסת ארוכה היא שתטמא מעת לעת, או כהפסק עונה היא שתהא דייה שעתה? א"ל רבי יוסי מה אם בשעה שעשיתה ככדמין=שהיה לה ג ראיות, ושוב הפסיקה 90 יום וראתה את אמר דייה שעתה, כאן שלא עשיתה ככדמין שהרי יש לה רק ב ראיות [והפסיקה 90 יום וראתה] לא כל שכן! א"ל ואין כיני, אפילו ראת ראייה אחת לא תטמא מעת לעת, כגון אחר שהיה לה ג ראיות, הפסיקה 90 יום וראתה, ושוב ראתה אחר שלושים יום נימא דחזרה לקדמותה אחר ההפסק. אינה מטמאה מעל"ע ! ותיבעי שלש ... עד שתראה שלש אחר הפסיקה!! (הא בסג"ל) א"ל דמיא לווסת ארוכה.

[כמה עונה נותנין לה? עונה בינונית. רבי שמעון בן לקיש בשם רבי יודן נשייא נותנין לה עונה בינונית שלשים יום]

תינוקת שלא הגיעה זמנה, מהו שיהא לה כתמין? אחר ראייה

2&1 חזקיה אמר מאחר שעשיתה כבדמים שאם תראה עוד, ה"ה מטמאה מעל"ע יש לה כתמין. שמואל אמר אפילו כל הסדין כולו מלא טיפין של דם, מאחר שלא נתבררה בדמים אין לה כתמין. רבי יוחנן בשם רבי ינאי אפילו ראת מאה פעם אין לה כתמין. עד איכן? עד שתבוא לימי הנעורים. ואילו הן ימי הנעורים משתביא שתי שערות.

תינוקת זו שלא הגיע זמנה לראות אך כבר ראתה ג"פ, אע"פ שמגעה ברה"י טמא מעל"ע, לעניין...טהור רבי בא רבי חיה רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן יוצדק רוקה טהור. מדרסה טהור. מגעה ברשות הרבים טהור [סברין מימר מעת לעת]

הלכה ו משנה אע"פ שאמרו דייה שעתה צריכה להיות בודקת. חוץ מן הנידה והיושבת לדם טהור

והמשמשת בעדים חוץ מן היושבת על דם טהור ובתולה שדמיה טהורין

ופעמים שהיא צריכה להיות בודקת בשחרית ובין השמשות ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה. יתירות עליהן הכהונות בשעה שהן אוכלות בתרומה. ר' יהודה אומר אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה:

גמרא כיני מתניתא חוץ מן הנידה שלא הפסיקה לה טהרה:

והמשמשת בעדים. כיני מתניתא צריכה שתשמש בעדים:

ובתולה שדמיה טהורין. עיין ריש פרק תינוקת כיני מתניתא תינוקת שלא הגיע זמנה לראות, וראתה ונישאת, אפ"ה נותנין לה 4 לילות

תני רשב"ג אומר: נותנין לה עונה חצי לילה ויום. שמואל אמר: לילה ויום עונה, ומקצת עונה ככולה. כיון דעושין ביאה אחר חצי הלילה, להכי חשיב לה רשב"ג "חצי-לילה ויום"

הפסיקה, ואחר כך ראת, טמאה. שינת מראה דמיה, טמאה.

אמר ר' זעירא בשלא שינת מחמת התשמיש רק שינתה מראת דמיה, אלמא אין זו דם בתולים עוד, אבל אם שינת מחמת התשמיש טהורה. אמר רבי יוסי ומתניתא אמרה כן ובתולה שדמיה טהורין אי"צ בדיקה הדא אמרה שינת מחמת התשמיש טהורה, ואם אומר את שינת מחמת התשמיש תהא טמאה, ותשמש בעד שמא תשנה מחמת התשמיש ותהא

מסלקין. אשכחת אמר קולת וחומרת על דברי רבי מאיר קולת וחומרת על דרבי יוסי קולה על דרבי מאיר שאם היה מושך ויונק ארבע או חמש שנים דייה שעתה. וחומרת שאם נתנה בנה למיניקה וגמלתו ומת מטמא מעת לעת. וקולת על רבי יוסי שאם נתנה בנה למיניקה וגמלתו ומת דייה שעתה. וחומרת שאם היה מושך ויונק ארבע או חמש שנים אסור עד כ"ד חדש.

והא רבי מאיר אמר מטמא מעת לעת אים פסקה מלהניק, מה? מיד, או לכשיפסוק התינוק ואינו יכול לחזור? אים פסק התינוק מלינוק---אך אים תרצה יכולה לחזור ולהניק---וראתה בתוך זה הזמן, מה הדין?

כהדא: יונק הוא התינוק והולך עד כ"ד חדש שלימין מיכן והילך כיונק שקץ דברי רבי אליעזר רבי יהושע אומר יונק הוא התינוק והולך אפילו ארבע או חמש שנים ומותר פירש אין מחזירין אותו עד איכן? רבי יעקב בר אחא רבי חייה בשם רבי יוחנן עד מעת לעת. רבי חזקיה רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש עד שלשה ימים מעת לעת במה דברים אמורים בזמן שפירש מתוך בוריו אבל אם פירש מתוך חוליו מחזירין אותו מיד ובתינוק שאינו של סכנה אבל בתינוק שהוא של סכנה אפילו לאחר כמה מחזירין אותו מיד:

זקינה. אי זו היא זקינה רבי שמעון בן לקיש אמר כל שקורין אותה אמה ואינה מקפדת. ובדעתה הדבר תלוי?! א"ר אבין כל שהוא ראוי להיקרות אימא.

תני העבדים והשפחות אין קורין אותן אבא פלוני ואימא פלונית של בית ר"ג היו קורין לעבדיהן ולשפחותיהן אבא טבי ואמה טביתה.

תני רבי הושעיה ילדה ואחר כך נתגיירה אין לה דם טוהר. א"ר יוסי ויאות אילולי דתניתה רבי הושעיה הוות צריכה לך?! מאחר שאין לה דמים טמאין, אין לה דמים טהורין!!

תני הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו צריכות להמתין שלשה חדשים דברי רבי יודה רבי יוסי אומר אינן צריכות להמתין שלשה חדשים. ובדמים, רבי יודה אומר דייה שעתה רבי יוסי אומר מטמא מעת לעת. אמר רבי נראין דברי רבי יוסי בדמים ודברי רבי יודה בוולד. ורבי חייה בשם רבי יוחנן הלכה כרבי יוסי. רבי בא בר כהן בעא קומי רבי יוסי דלא כן מה אנן אמרין רבי יודה ורבי יוסי אין הלכה כרבי

יוסי?! אלא בגין דמר רבי "נראין" ולא כן אמר רבי בא בשם רבי זעירה כל מקום ששנה רבי נראין אדיין המחלוקת במקומה חוץ מן העיגול של דבילה דאהן מודה לאהן ואהן מודה לאהן?!!!

אמר ר' יוסי קשיתה קומי רבי חנינה בריה דרבי אבהו ואפי' דבר ברי שנבעלו?! א"ל וסתם נכריות לא כבעולות הן?!!!

רבי לעזר אומר כל אשה שעברו עליה שלש עונות דייה שעתה. ותני עלה אמרו לו לא אמרו חכמים אלא זקינה. והתני אמר ר' לעזר מעשה בריבה אחת בעייתלו שהפסיקה שלש עונות ולא ראת ואחר כך ראת ובא מעשה לפני חכמים ואמרו דייה שעתה אמרו לו קטן היית ואין עדות לקטן. פעם אחת הורה רבי כרבי לעזר והיה מצטער אמר רבי מנא קומי רבי יוסי איתא חמי בשעה שהורה כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי לא היה מצטער, וכאן היה מצטער?! א"ל תמן יחידין אינן אית מימר נצרפה דעתו עם רבי מאיר, ורבו על רבי יוסי. נצרפה דעתו עם רבי יוסי, ורבו על ר' מאיר. אית לך מימר הכא נצרפה דעתו עם רבי לעזר ורבו על חכמים?!!! ולא עוד אלא דתני עלה אמרו לו הוריית שעה היתה:

רבי יוסי אומר מעוברת ומיניקה שעברו עליהן שלש עונות דיין שעתן. ותני עלה ימי עבודה וימי מיניקותה מצטרפין לשלש עונות דו סבר מעיין אחד הוא:

הלכה ה משנה במה אמרו דייה שעתה? בראייה הראשונה, אבל בשנייה מטמא מעת לעת. ואת ראת את הראשונה מאונס, אף בשנייה דייה שעתה:

גמרא שמואל אמר לא שנו אלא בתולה וזקינה, אבל מעוברת ומיניקה נותנין לה כל ימי עבודה וכל ימי מיניקותה. רב ורבי יוחנן תריהון אמרין היא בתולה היא זקינה היא מעוברת היא מיניקה דווקא ראייה ראשונה דייה. אמר רבי זעירא אתייה דרב ודרבי יוחנן כרבי חנינה. וכולהון פליגין על שיטתיה דשמואל.

דמר רבי לעזר בשם רבי חנינה: פעם אחת הורה רבי כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי. היך עבידא? הוכר עוברה ואחר כך ראת (בלי "הפסק 3 עונות"), רבי מאיר אומר דייה שעתה רבי יוסי אומר מטמא מעת לעת. ראת ראיות הרבה והפסיקה שלש עונות, ואחר כך ראת, רבי מאיר

דעתיה דלוי דהוא אמר שני מעינות הן, אפילו לא הפסיקה דם טוהר תהא דייה שעתה!! דמעולם לא "נפתחה" דם המקור!! א"ר מנא טעמא דלוי שמתוך שהיא מתרגלת בדמים טהורין, היא מתרגלת בדמים טמאין

א"ר יוסי בי רבי בון יכיל לוי פתר לה מן הדא: דתנינן רבי יוסי אומר מעוברת ומיניקה שעברו עליהן שלש עונות דיין שעתן. ותני עלה ימי עיבורה וימי מיניקותה מצטרפין לשלש עונות דהוא סבר מעיין אחד הוא לוי יאמר "האי" תנא סבר מעיין אחד (דהא מצרף ימי טוהר ל 3 עונות)

עד כמה הוא הכרת העובר? סומכוס אמר משום ר"מ עד שלשה חדשים אע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר ויהי כמשלש חדשים וגו' אמר רבי יודן ואפילו מעוברות רוח הרינו חלנו כמו ילדנו רוח תהרו חשש תלדו קש וגו' רבי זעירא רבי בא בר זוטרא רבי חנינה בשם רבי חייה רובה אפילו רובו של ראשון ורובו של אחרון והאמצעי שלם אסי אמר תשעים יום שלימים. ושמואל אמר הן ועיבוריהן=90 יום

אתא עובדא קומי רבנן דתמן ולא ידעין אם שלשה עשר מן הראשון ושבעה עשר מן האחרון או שבעה עשר מן הראשון ושלש עשר מן האחרון וחמשה שלימים באמצע. ביקשו ליגע בוולד משום ספק ממזירות אמר לון רב נחמן בר יעקב כהדין עובדא אתא קומי אבא בר בא ואכשר. ואבא בר בא פליג על שמואל בריה? אמר רבי בא שנייא היא הכרת העובר שנייא היא לידתו הכרת העובר לחדשים שלימין. ולידתו לחדשים מקוטעין.

תמן תנינן כמה היא קישוייה? ר' מאיר אומר אפי' ארבעים וחמשים יום ר' יהודה אומר דייה חדשה רבי יוסי ור' שמעון אומרים אין קישוי יותר משתי שבתות. רבי יוסי בשם ר' בא זאת אומרת "דייה חדשה" שהאשה יולדת לחדשים מקוטעין, דלא כן ניתני שלשים יום! אלא דלפעמים היא פחות מ 30 כגון ילדה ב 17 לחדש רבי יוסי בי רבי בון זאת אומרת שהאשה יולדת לחדשים שלימין דתנינן דייה חדשה.

רבי יודן בעי סוף דבר עד שתלד לא אפילו הפילה?

אמר רבי מנא שמעית בשם שמואל היא הכרת העובר היא לידתו. ולית אנא ידע מן מה שמעית.

אמר רבי בא בר כהן קומי רבי יוסי, רבי ירמיה אמרה! אמר ליה רבי חזקיה, לא אמרה רבי ירמיה!! ואיקפד רבי יוסי לקיבליה. אמר אילו יהושע שהיה קשור למשה לא הוה אמר כן, והוא אמר כן?! איך ידע בוודאי "שלא אמרה"? חזר ואמר אין אמרה, אלא כאינש דשמע מילה ומקשי עלה. לא התכוונתי לאמר "שלא אמרה", רק כמתמיה "א"א שיאמר דבר כזה...." ואבא בר בא דס"ל לידה שייך מקוטע פליג על שמואל ברי.

ר' ברכיה בשם שמואל לעולם אין האשה יולדת אלא לרע"א או לרע"ב או לרע"ג או לרע"ד. א"ל רבי מנא מנן שמע רבי הדא מילתא? א"ל מן רבי בא. מחלפה שיטתיה דרבי בא תמן הוא אמר שנייא הוא הכרת העובר שנייא היא לידתו, והכא הוא אמר הכין!! דאף לידה בעינן שלימות!

רבי בא בר זוטרא משם שמואל כל שהוא בהרבה=212=7*30 ועוד 2 הרי הוא בארבה. אבל למקוטעין א"א לחיות

רבי חייה בר אשי הוה יתיב קומי רב, חמתיה מיבעת, ראה רב שהוא מתיירא ומפחד א"ל מהו כן? א"ל חמרתי מעברה והיא בעיית מילד, ואנא בעי מרבעתה דלא תצטנן, אני רוצה להרביע עליה זכר כדי שלא תצטנן א"ל אימתי עלה עליה הזכר? א"ל ביום פלן. וחשב, א"ל בעיית היא עד כדון עדיין צריכה היא להמתין... ותני כן הפוחתת אינה פוחתת מימות הלבנה והמוספת אינה מוספת על ימות החמה.

מילתיה דרבי יהושע פליגא דמר ריב"ל בקורת של אנטונינוס היתה עוברת, והרביעו של בית רבי ממנה שוורין ויש מהן שילדו עכשיו ויש מהן שילדו לאחר זמן!! כאן בבהמה טמאה א"א למקוטעין וכאן בבהמה טהורה. והכתיב הידעת עת לדת יעלי סלע חולל איילות תשמור תספר ירחים תמלאנה וידעת עת לדתנה!! א"ל חיה טהורה כבהמה טמאה:

הלכה ד משנה אי זו היא זקינה? כל שעברו עליה שלש עונות סמוך לזקנתה

רבי לעזר אומר כל אשה שעברו עליה שלש עונות דייה שעתה

רבי יוסי אומר מעוברת ומיניקה שעברו עליהן שלש עונות דייה שעתה:

גמרא רבי מאיר אומר מחמת החלב הדמין מסתלקין רבי יוסי אומר מחמת הצער הדמים

ובמנחה ומצאת עליו כתם, פשיטא חלוקה אינו טמא אלא עד שעת בדיקה, גופה מהו שיהא טמא מעת לעת? כלום את מטמא גופה אלא מחמת חלוקה חלוקה אינו טמא אלא עד שעת בדיקה וגופה טמא מעת לעת:

והמשמשת בעדים הרי זו כפקידה. היך עבידא? בדקה עצמה בשחרית ושימשה בעד בחצות וראת במנחה אין טמא אלא עד שעת תשמיש

לוי אמר בעד של אחר התשמיש היא מתניתא אבל בעד שלפני התשמיש המומה היא לביתה ואינה בודקת יפה

רבי אבון בשם רבי זעירא בעד שלפני התשמיש היא מתניתא אבל בעד של אחר התשמיש דיהא היא מחמת שכבת זרע:

הלכה ב משנה כיצד דייה שעתה? היתה יושבת במטה ועסוקה בטהרות פירשה וראת דם, היא טמאה וכולן טהורות

אע"פ שאמרו מטמא מעת לעת אינה מונה אלא משעה שראת

רבי אלעזר אומר ארבע נשים דיין שעתן: בתולה ומעוברת ומיניקה וזקינה

אמר רבי יהושע לא שמעתי אלא בתולה

אבל הלכה כרבי אליעזר:

גמרא אמר רבי יהושע לא שמעתי אלא בתולה. אבל הלכה כרבי ליעזר. אין אומרין מי שלא ראה את הלבנה יבוא ויעיד אלא אומר מי שראה את הלבנה יבוא ויעיד אתה לא שמעת אני שמעתי! כל ימים שהיה ר' ליעזר קיים היתה הלכה כרבי יהושע משמת רבי ליעזר הנהיג רבי יהושע הלכה כרבי ליעזר. מה נן קיימין? אם בששמע רבי ליעזר מפי אחד ורבי יהושע מפי שנים בין בחיים בין לאחר מיתה תהא הלכה כרבי יהושע! ואם בששמע רבי יהושע מפי אחד ורבי ליעזר מפי שנים בין בחיים בין לאחר מיתה תהא הלכה כר' ליעזר! כהדא דתני אחד אומר שמעתי מפי שנים, ושנים אומרים שמענו מפי אחד, ייפה כח האחד ששמע מפי שנים, מכח השנים ששמעו מפי אחד. אלא כן אנן קיימין, בשוין. זה שמע מפי אחד וזה שמע מפי אחד זה שמע מפי שנים וזה שמע מפי שנים. בחייו לא ראה דעתו לאחר מיתתו ראה דעתו.

מה חמית מימר בשראה דעתו? כהדא דתני ארבע נשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן טמא למפרע, חוץ מתינוקות שלא הגיע זמנה לראות מפני שאין לה כתמין כלל(אפי' מיכאן ולהבא) דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים ארבע נשים שאמרו חכמים דיין שעתן כתמן טמא למפרע, אבל תינוקות "שהגיע זמנה" לראות, כתמה כראייתה. מה ראייתה דייה שעתה אף כתמה דייה שעתה אמר רבי ינאי מפני ששירפה מצוי. ומה אם זה תינוקות שהגיע זמנה=בתולה ששירפה מצוי את אמר דייה שעתה, אלו זקינה וכו' שאין שירפן מצוי לא כל שכן!! מיכן שראה דעתו=חזר בו

הלכה ג משנה אי זו היא בתולה? כל שלא ראת דם כל ימיה אף ע"פ נשואה.

מעובר' משיודע עוברא

מיניקה משתגמול את בנה. נתנה בנה למיניקה וגמלתו או מת רבי מאיר אומר מטמאה מעת לעת וחכמים אומרים דייה שעתה:

גמרא כן היא מתניתא כל שלא ראת דם נידה מימיה ואף על פי נשואה. בתולה לדמים אמרו אבל לא בתולה לבתולים.

פעמים שהיא בתולה לדמים ואינה בתולה לבתולים, פעמים שהיא בתולה לבתולים ואינה בתולה לדמים. בתולה לדמים- בשנישאת ואח"כ ראת. בתולה לבתולים- בשראת ואחר כך נישאת.

תני שלש בתולות הן בתולת אדם בתולת שקמה ובתולת הארץ. בתולת אדם כל שלא נבעלה מימיה. בתולת שקמה כל שלא נקצצה מימיה. בתולת הארץ כל שלא נחרץ בה מימיה. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שאין בה חרס

הא דאמר' "בתולה דייה שעתה" ואפילו נישאת ואפילו עיבירה ואפילו מיניקה ואפילו שופעת כל שבעה לזכר וכל ארבעה עשר לנקיבה. [וקסמא בידיה? וכי יש קסם בידה שתהא שופעת 7 לזכר ו14 לנקיבה? אלא אימא... בשעת שהוא זכר שבעה, ובשעה שהיא נקיבה י"ד] והיא שהפסיקה דם טוהר. שלא ראתה שום דם טוהר" דאי ראתה, שוב ל"ה "בתולה דמים" כהדא דתני הפסיקה דם טוהר ולא ראת, ואח"כ ראת, ובא מעשה לפני חכמים ואמרו דייה שעתה. על דעתיה דרב דהוא אמר מעיין אחד הוא אלא שהתורה טיהרה אותו, ניחא. על דעתיה דרבי ינאי דו אמר מעיין אחד הוא אלא שהוא משתנה יאות. על

מסכת נידה פרק א החלי בעזרת צורי כה ירח האיתנים תשעג וחזר והוגה תמוז תשעז

הלכה א משנה שמאי אומר כל הנשים דיין שעתן הלל אומר מפקידה לפקידה אפילו לימים הרבה וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת כל אשה שיש לה ווסת דייה שעתה והמשמשת בעדים הרי זו כפקידה הממעטת על יד מעת לעת ועל יד מפקידה לפקידה:

גמרא מהו דיין שעתן? שאינן מטמאות טהרות למפרע:

וחכמים אומרי' לא כדברי זה ולא כדברי זה. לא כשמאי שלא נתן סייג לדבריו ולא כהלל שהפליג על מדותיו אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת. כיצד מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה? בדקה עצמה בשני בשבת וראת בחמישי בשבת, אין טמא אלא עד מעת לעת דארבעתא. כיצד מפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת? בדקה בשחרית וראת במנחה אין טמא אלא עד שחרית.

תמן תנינן השרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע. רבי אמי בעי מתניתא דלא כשמאי! אמר רבי יוסי אין לית הוא כשמאי אפילו כהלל לית היא ולא מודה הלל במבוי שהוא מתכבד ושטף של גשמים עובר בו שהוא טהור! שמאי אומר הדא אשה על ידי שהיא רגילה במי רגלים עשו אותה כמבוי שהוא מתכבד ושטף של גשמים עובר בו והוא טהור!!

עד כדון בשבדקה ומצתה נגוב, בדקה ומצתה טהור? דם טהור רבי אמי בשם רב רבי בא בשם רב יהודה בדקה ומצתה טהור, אסורה לביתה עד שיתנגב מעיינה. חד רבי טובי אמר בשם רבי אבהו אסורה לביתה עד מעת לעת. אמר רבי יעקב בר אחא כד סליקית להכא שמעתה מן כל רבנן, מותרת לביתה מיד.

הוון בעיי מימר מאן דמר מותרת לביתה, בבדקה ומצתה דם טהור כפקידה הוא, למעט מעת לעת. ומאן

דמר אסורה לביתה, אינה כפקידה למעט מעת לעת. וחזרנו... ואפילו כמאן דמר אסורה לביתה, כפקידה היא למעט מעת לעת! ולמה היא אסורה לביתה? שמתוך שהיא מתרגלת בדמים טהורין היא מתרגלת בדמים טמאין.

בדקה ומצתה ספק, פשיטא אינה כפקידה למעט מעת לעת, הוא עצמו מהו שיטמא בספק? אים ראתה "ראיית ספק", מטמאה מעל"ע? נישמענה מן הדא: טומטום ואנדרוגינס שראו דיין שעתן. מה את שמע מינה? א"ר יוסי טומטום ואנדרוגינס ספק, ומעת לעת ספק, ואין ספק לספק. וכא ראייתה ספק, ומעת לעת ספק ואין ספק לספק.

הונא בר חייה אמר מעת לעת שאמרו לקדשים אבל לא לטהרות. התיב רב חסדא והתני מעשה בריבה אחת בעייתלו שהפסיקה לה שלש עונות ולא ראת ואח"כ ראת ובא מעשה לפני חכמים ואמרו דייה שעתה. וכי יש קדשים בעייתלו? אלא בשנעשו לטהרת הקודש. ולא כחולין הן! תיפתר שנעשו לטהרת מי חטאת שמי חטאת חמורין מן הקודש.

תני מעת לעת שאמרו, תולין אבל לא שורפין והוה ר' זעירא חדי בה.

אשכח תני: הרואה כתם, מטמא למפרע. ומה היא מטמאה? האוכלין והמשקין והמשכבו' והמושביו ומקולקלת למינינה ומטמא את בועלה למפרע.

הרואה דם מטמא למפרע. ומה היא מטמאה? האוכלין והמשקין והמשכבות והמושבבות ואינה מקולקלת למינינה ואינה מטמא את בעלה למפרע. רבי עקיבה אומר מטמא את בעלה למפרע.

וזה וזה תולין אבל לא שורפין.

תמן אמרין מעת לעת שאמרו, משכבה כמגעה. מה, כבועל נדה ואינו מטמא כ"ח בהיסט? אשכח תני מטמא בכלי חרס בהיסט. עיין בבלי 6

מעת לעת שאמרו מגעה ברשות הרבים מהו? נישמענה מן הדא: מעוברת ומיניקה טהורות לבעליהן. וכן אשה שיש לה ווסת. ושאר כל הנשים, טהורות בביאה אינו כבועל נדה ומטמאות במגע.

הדא אמרה ודאי מגעה ברשות הרבים טמא.??? עיין סמוך להלכה ו

רבי יודן בעי בדקה חלוקה בשחרית ומצתה טהור

חכם וכהן גדול עם הארץ, ממזר תלמיד
חכם קודם לכהן גדול עם הארץ.

סברין מימר ליפדות ולהחיות ולכסות, הא
לישיבה לא. א"ר אבון אף לישיבה ומה
טעמא יקרה היא מפנינים ואפילו מזה שהוא
נכנס לפני ולפנים:

נגמרה מלאכת ההגה ליל ה חזון
תשעה--ושוב ה חקת תשעז

טעמא? קנה חכמה מה טוב מחרוץ, וקנות בינה נבחר מכסף. קנות=לשון רבים

מה מקיים רבי יוחנן טעמא דרבי שמואל בר בר נחמן? מים בזול ויין ביוקר איפשר לעולם לחיות בלא יין אי אפשר לעולם לחיות בלא מים לעולם אימא לך תלמוד חשוב יותר ממשנה [כסברא דידך], אך אינו הכרחי כ"כ, ע"כ איחרו הכתוב

מלח בזול פילפלין ביוקר איפשר לעולם לחיות בלא פילפלין, אי אפשר לעולם בלא מלח. משנה=מלח, גמרא=פילפלין

לעולם הוי רץ אחר המשנה יותר מן התלמוד. הדא דת מר עד שלא שיקע בו רבי רוב משניות, אבל מששיקע רבי רוב משניות, לעולם הוי רץ אחר התלמוד יותר מן המשנה. דרש רבי שמואל בר' דרבי יוסי בי רבי בון חכם בעיניו איש עשיר- זה בעל התלמוד. ודל מבין יחקרנו- זה בעל אגדה. לשנים שנכנסו לעיר ביד זה עשתות של זהב וביד זה פרוטרוט, זה שבידו עשתות של זהב אינו מוציא ומתה, וזה שבידו פרוטרוט מוציא וחיה. דרש ר' אחא פלס ומאזני משפט לה' מעשהו כל אבני כיס. פלס- זה המקרא. מאזני- זה המשנה. משפט- זה התלמוד. לה'- זה התוספת. מעשהו כל אבני כיס- כולהם נוטלין שחרן מכיס אחד.

ר' אבא בר כהנא אזל לחד אתר אשכח ר' לוי יתיב דרש איש אשר יתן לו האלהים עושר ונכסים וכבוד ואיננו חסר לנפשו מכל אשר יתאוה ולא ישליטינו האלהים לאכול ממנו כי איש נכרי יאכלנו. עושר- זה המקרא. נכסים- אילו הלכות. וכבוד- זה התוספת. ואיננו חסר לנפשו מכל אשר יתאוה- אילו משניות גדולות כגון משנתו של ר' חיה ומשנתו של רבי הושעיה ומשנתו של בר קפרא. ולא ישליטינו האלהים לאכול ממנו- זה בעל אגדה שאינו

לא אוסר ולא מתיר לא מטמא ולא מטהר. כי איש נכרי יאכלנו- זה בעל התלמוד.

קם רבי אבא בר כהנא ונשקיה בראשיה, אמר זכיתה מימרינה יקים, תזכי מימרינה יתיב!

ביקשו למנות זקנים מאיכן הן ממנים? מטיבריה. או מדרומה? א"ר סימון יהודה יעלה. א"ל ר' אמי הדא דת מר למלחמה. אבל למנויי, רואי פני המלך היושבים ראשונה במלכות.

ר' יעקב בר אידי בשם ריב"ל מעשה שנכנסו זקנים לעליית בית גדיא ביריחו ויצתה בת קול ואמרה להו יש ביניכם שנים ראויין לרוח הקודש והלל הזקן א' מהן נתנו עיניהן בשמואל הקטן שוב נכנסו זקנים לעלייה ביבנה ויצתה בת קול ואמרה להן יש ביניכם שנים ראויין לרוח הקודש ושמואל הקטן אחד מהן נתנו עיניהם באליעזר בן הורקנוס והיו שמיחים על שהסכימה דעתן לדעת רוח הקודש.

אילין דבר פזי ודבר הושעיה הוו עלין ושאלין בשלמיה דנשייא בכל יום, והוון אילין דרבי הושעיה עלין קדמאי. אזלון אילין דבר פזי ואיתחתנו בנשיאותא, אתון בעון מיעול קדמי, רצו ליכנס קודם אתון ושאלון לרבי אימי והקמות את המשכן כמשפטו וכי יש משפט לעצים? אלא אי זה קרש זכה לינתן בצפון יינתן בצפון בדרום יינתן בדרום.

תרתין זרעין בציפרין בלווטייה ופגנייא, שמות משפחה הוו עלין ושאלין בשלמיה דנשייא בכל יום והוון בלווטייא עלין קדמאין ונפקי קדמאי. אזלון פגנייא וזכון למדו תורה לאורייתא, אתון בען מיעול קדמאי. אישתאלת לרשב"ל שאלה רשב"ל לרבי יוחנן עאל ר' יוחנן ודרשה בבית מדרשא דרבי בנייה: אפי' ממזר תלמיד

רבי חמא בר חנינה נביא מכפת ידיו ורגליו ויושב לו בפני כהן גדול ומה טעמא שמע נא יהושע הכהן הגדול אתה וריעך היושבים לפניך. יכול היו הדיוטות? תלמוד לומר כי אנשי מופת המה. ואין מופת אלא נבואה היך מה דת מר ונתן אליך אות או מופת. נביא קודם למשוח מלחמה. משוח מלחמה קודם לראש משמר. ראש משמר קודם לראש בית אב. ראש בית אב קודם למרכל. והמרכל קודם לגיזבר. גיזבר קודם לכהן הדיוט. כהן קודם ללוי. לוי לישראל.

לוי וישראל מהלכין בדרך יטמא לוי ולא ישראל. לא הוא לוי הוא ישראל? רבי אבון בשעת הדוכן שנו.

אמר רבי אבון גר ומומר לעכו"ם, מומר קודם מפני מעשה שאירע. שהלשין???

מפני מה הכל רצין אחר הגיורת ואין הכל רצין אחר משוחררת שהגיורת בחזקת משתמרת ומשוחררת בחזקת הבקר. ומפני מה הכל רצין אחר העכבר מפני שעסקו רע עם הבריות.

א"ר יוחנן אל תאמין בעבד עד ששה עשר דור בא ישמעאל בן נתינה בן אלישמע מזרע המלוכה ויכה את גדליהו במצפה. ריב"ל אמר: ראש וזקן, ראש קודם. שאינו ראש אם אינו זקן אין ממנין ראש אא"כ הוא זקן=חכם מה טעמא? אתם נצבים היום כולכם וגו'

כתיב ויאסף יהושע את כל זקני ישראל שכמה. משה הקדים ראשים לזקנים יהושע הקדים זקנים לראשים. משה על ידי שהיו הכל תלמידיו, הקדים ראשים לזקנים שהחכמים לא היו חשובים כ"כ בעיניו יהושע ע"י שלא היו הכל תלמידיו הקדים זקנים לראשים. משה עד שלא צרך להם בכיבוש הארץ הקדים ראשים לזקנים, יהושע על ידי שצרך להם בכיבוש הארץ הקדים

זקנים לראשים כי הראשים נתבטלו מת"ת וירדה ערכן משה ע"י שלא נתייגע בתלמוד תורה הקדים ראשים לזקנים יהושע ע"י שנתייגע בתלמוד תורה הקדים זקנים לראשים. ר' יהושע דסיכנן בשם רבי לוי משה ע"י שצפה ברוח הקודש שעתידין ישראל להיסתכר במלכיות וראשיהן="שתדלנים" עומדין על גביהן הקדים ראשים לזקנים.

תני הסודרן קודם לפילפלן. רבי שמואל אחוי דרבי ברכיה בעי אפילו כרבי אמי? א"ל מיתבעי מה את בעי מרבי אימי הוא הסדרן הוא הפילפלן! הוא "סדרן" וגם "פילפלן"!

[שבת פרק א טעמיה דר' שמעון בן יוחי זה שינון וזה שינון ואין מבטלין שינון מפני שינון. והא תנינן הקורא מיכן ואילך לא הפסיד כאדם שהוא קורא בתורה. הא בעונתה חביבה היא יותר מדברי תורה! א"ר יודן רבי שמעון בן יוחי על ידי שהיה חזיד בדברי תורה לפיכך אינה חביבה עליו יותר מדברי תורה. אמר רבי בא מרי לא תנינן אלא כאדם שהוא קורא בתורה. הא בעונתה כמשנה היא. כך היא דווקא לחכמים דסברי מקרא כמשנה, אבל ר"ש פליג... רבי שמעון בן יוחי כדעתיה דר' שמעון בן יוחי אמר העוסק במקרא מדה שאינה מדה. ורבנן עבדי מקרא כמשנה:]

מסכת שבת פרק טז אף הוא אומר כתבי הקודש אסור שטרי הדיוטות לא כל שכן. הדא אמרה שהמשנה קודמת למקרא. ודא מסייעא לההוא דתני ר"ש בן יוחי. דתני ר"ש בן יוחי העוסק במקרא מידה שאינה מידה [מידה]

רבי שמואל בר נחמן אמר משנה קודם לתלמוד. ומה טעמא? קנה חכמה קנה בינה וגו' אלמא חכמה=משנה, קודם לבינה=תלמוד רבי יוחנן אמר תלמוד קודם למשנה ומה

אי זהו רבו שלימדו חכמה? כל שפתח לו תחילה דברי רבי מאיר. רבי יודה אומר כל שרוב תלמודו ממנו. רבי יוסי אומר כל שהאיר עיניו במשנתו.

אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הלכה כמי שהוא אומר כל שרוב תלמודו הימיו. ולמה לא פתר לה כרבי יודה? אית תני תני ומחליף.

רב ליעזר קרע על שפתח לו תחילה. שמואל חליץ על שהאיר עיניו במשנתו. ומה האיר עיניו במשנתו? א"ר יוסי בר' בון מפתח אחד יורד לאמת בית השחי אחד פותח כיון. ומהו אחד יורד לאמת בית השחי שהיה שוחה אמה עד שלא יפתח. רבי חנניה הוה מיסתמיך ברבי חייה בר בא בציפרין חמא כל עמא פריי, אמר ליה למה כל עמא פריי? אמר ליה רבי יוחנן יתיב דרש בבית מדרשא דרבי בנייה, וכל עמא פריי רצין מישמעניה. אמר בריך רחמנא דחמי לי פירין פירות עד דאנא בחיים! וכל אגדתא פשטית ליה, חוץ ממשלי וקהלת:

שניהם עומדין בקלון האיש קודם לאשה. למה? שהאשה דרכן לכן, והאיש אין דרכו לכן

מעשה בי רבי יהושע שעלה לרומי אמרו על תינוק אחד ירושלמי שהיה אדמוני עם יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו מסודרות לו תלתלים והוא עומד בקלון. והלך רבי יהושע לבודקו, כיון שהגיע לפתחו, נענה ר' יהושע ואמר לו: מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים הלא ה'. נענה התינוק ואמר לו: זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלך ולא שמעו בתורתו. מיד זלגו עיניו דמעות ואמר מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ שאיני זז מיכן עד שאפדנו ופדאו בממון הרבה ושילחו לארץ ישראל וקרא עלי הפסוק הזה בני ציון היקרים וגו':

הלכה ה משנה כהן קודם ללוי, לוי לישראל, ישראל לממזר, ממזר לנתין, נתין לגר, וגר לעבד משוחרר

אימתי? בזמן שכולן שוין. אבל אם היה ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ, ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ:

גמרא חכם קודם למלך, מלך קודם לכהן גדול, כהן גדול קודם לנביא, נביא קודם למשוח מלחמה, משוח מלחמה קודם לראש משמר, ראש משמר קודם לבית אב, בית אב קודם למרכל, והמרכל קודם לגיזבר, גיזבר קודם לכהן הדיוט, כהן הדיוט קודם ללוי, לוי לישראל, ישראל לממזר, ממזר לנתין, נתין לגר, וגר לעבד משוחרר. אימתי? בזמן שכולן שוין אבל אם היה ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ. חכם קודם למלך חכם שמת אין לנו כיוצא בו מלך שמת כל ישראל ראויין למלכות אמר רבי יוחנן כל אותן ארבעים יום שעשה משה בהר היה למד תורה ומשכחה, ובסוף נתנה לו במתנה. כל כך למה? בשביל להחזיר את הטיפשים.

כד דמך רבי סימון בר זביד עאל רבי הילי ואפטר הספיד עלוי כי יש לכסף מוצא וגו' ברזל מעפר יקח וגו' אילו אם אבדו יש להן חליפין אבל תלמיד חכם שמת מי מביא כיוצא בו והחכמה מאין תמצא וגו' ונעלמה מעיני כל חי וגו' אמר רבי לוי מה אם אחי יוסף על שמצאו מציאה יצא ליבם דכתיב ויצא לבם אנו שאבדנו רבי סימון בר זביד על אחת כמה וכמה.

מלך קודם לכהן גדול דכתיב והרכבתם את שלמה בני וגו' כהן גדול לנביא דכתיב ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא למלך הקדים צדוק לנתן. רבי יונה בשם

ומכור חצייה ותן להן! הלך ועשה כן ובא אצל רבותינו ונתן להן, ונתפללו עליו רבותינו. אמרו לו: אבא יהודה! הקב"ה ימלא חסרנותיך. עם כשהלכו להם, ירד לחרוש בתוך חצי שדהו, עם כשהוא חורש בתוך חצי שדהו, שקעה פרתו ונשברה, ירד להעלותה, והאיר הקב"ה עיניו ומצא סימא, אמר, לטובתי נשברה רגל פרתי.

ובהדורת רבותינו כשחזרו אליו לשנה הבאה שאלון עליו, אמרין מה אבא יהודה עביד? אמרין, מאן יכיל חמי אפוי דאבא יהודה? עשיר מאד ואין לו פנאי... אבא יהודה דתוריי, אבא יהודה דגמלוי, אבא יהודה דחמרוי. חזר אבא יהודה לכמות שהיה, ובא אצל רבותינו ושאל בשלומן אמרין ליה מה אבא יהודה עביד? אמר להן עשתה תפילתכם פירות ופירי פירות. אמרו לו אף על פי שנתנו אחרים יותר ממך בראשונה, אותך כתבנו ראש טימוס. נטלוהו והושיבוהו אצלם, וקראו עליו הפסוק הזה מתן אדם ירחיב לו ולפני גדולים ינחינו.

רבי חייה בר בא עביד פסיקא לצדקה בהין בית מדרשא דטיבריא והוון תמן מן אילין דבר סילני ופסק חדא ליטרא דהב נטלו ר' חייה בר בא והושיבו אצלו, וקרא עליו הפסוק הזה מתן אדם ירחיב לו וגו'. רבי שמעון בן לקיש עאל לבוצרה והוה תמן חד רבהון רמייא. רב אחד "רמאי" חס ליה דלא הוה רמאי, אלא שהיה מרמה במצוות והוה חמי כמה דציבורא פסק פוסקין מעות לצדקה והוה פסיק לקבליה. נטלו רבי שמעון בן לקיש והושיבו אצלו וקרא עליו הפסוק הזה מתן אדם ירחיב לו וגו'.

האיש קודם לאשה וכו'. עד כדון בשהיה זה להחיות וזה להחיות, זה לכסות וזה לכסות, הרי שהיה זה להחיות וזה לכסות? אשה לכסות, ואיש להחיות [ושניהם שווים במעלתם] נישמענה מן הדא: דמר ר' יהושע בן לוי

בשם ר' אנטיגנס כסות אשת חבר וחיי עם הארץ, כסות אשת חבר קודמת לחיי עם הארץ מפני כבודו של חבר. לא מר אלא כסות אשת חבר בחיי חבר, אבל אם היה זה להחיות וזה לכסות, אותו שלהחיות קודם.

אבידתו ואבידת אביו, שלו קודמת. אבידתו ואבידת רבו, שלו קודמת. אבידת אביו ואבידת רבו, של רבו קודמת. שאביו הביאו לחיי העולם הזה ורבו שלימדו חכמה הביאו לחיי העולם הבא. ורבו שלימדו משנה לא רבו שלימדו מקרא. אם היה אביו שקול כרבו, אביו קודם.

מה הועיל? זה שהוא אביו אמר רבי יוסי בי רבי בון בשהיה חצי תלמודו מזה וחצי תלמודו מזה. וודאי אב קודם

אבידת אביו שחצי תלמודו ממנו, ואבידת אמו גרושה מאביו. (באמו גרושה אין דין קדימה איש לאשה--כי חייב בכבוד שניהם) מי קודם? אביו הוא שיקדום, או עד שיהא כל תלמודו ממנו?

אבידת רבו שחצי תלמודו הימניו, ואבידת אמו גרושה מאביו. מי קודם? רבו הוא שיקדום, או עד שיהא כל תלמודו הימניו.

אבידתו ואבידת אמו ואבידת אביו ואבידת רבו, שלו קודם לרבו, ורבו קודם לאביו, ואביו לאמו, ולא מתניתא היא האיש קודם לאשה להחיות ולהשיב אבידה! סברין מימר בשאין רבו שם אתא מימר לך ואפילו רבו שם. ל"א דנתבטלה חשיבות האב לגמרי מחמת רבו

הוא ואמו ורבו ואביו עומדים בשבי. הוא קודם לאמו, ואמו לרבו, ורבו לאביו. ולא מתניתא היא האשה קודמת לאיש לכסות ולהוציאה מבית השבי?! סברין מימר בשאין רבו שם, אתא מימר לך ואפילו רבו שם. אמו קודם לרבו

ר' אבהו בשם רבי לעזר אין אנינה אלא למת בלבד דכתיב ואנו ואבלו פתחיה. התיב חייה בר אדא והכתיב ואנו הדייגים? א"ר חנינה כיני מתני' שאין אנינת טומאה אלא למת בלבד.

תני אי זו היא אנינה? משעת מיתה עד שעת קבורה דברי רבי וחכמים אומרים כל אותו היום. אשכח מר קולת וחומרת על דעתיה דרבי, קולת וחומרת על דעתיה דרבנן. מה מפקה מביניהון? מת ונקבר בשעתו. על דעתיה דרבנן אסור כל אותו היום, על דעתיה דר' אינו אסור אלא אותה שעה בלבד. מת ונקבר לאחר שלשה ימים, על דעתיה דרבנן אסור כל אותו היום על דעתיה דר' אסור עד שלשה ימים.

אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן ורב חונה תריהון אמרין מודה ר' לחכמים שאסור כל היום. ותני כן: רבי אומר תדע לך שאין אנינות הלילה תורה, שהרי אמרו אונן טובל ואוכל פסחו לערב. והרי אנינות יום עשו אותה תורה! משמע הא אותו היום כולו. אסור רבי יוסי בי רבי בון בשם רב חסדא תיפתר בשנקבר עם דימדומי החמה, ולית שמע מינה כלום.

הלכה ד משנה כל התדיר מחבירו קודם את חבירו וכל המקודש מחבירו קודם את חבירו.

פר המשיח ופר העדה עומדין פר המשיח קודם לפר העדה בכל מעשיו.

האיש קודם האשה להחיות ולהשיב אבידה. והאשה קודמת לאיש לכסות ולהוציאה מבית השבי.

בזמן ששניהן עומדין בקלקלה האיש קודם לאשה:

גמרא לפי שזה מכפר וזה מכפר. מוטב שיקדום המכפר למתכפר כמה דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל. נדבת משיח ונדבת נשיא נדבת משיח קודמת. נדבת ציבור ונדבת נשיא, נדבת צבור קודמת. נדבת משיח ונדבת ציבור, מי קודם? נישמענה מן הדא נדבת משיח ושעירי עבודה זרה עומדין שעירי ע"ז קודמין מפני שדמן נכנס לפנים. לא מר אלא שדמן נכנס לפנים, הדא אמרה נדבת משיח ונדבת ציבור, נדבת משיח קודמת.

היה שם פר ע"ז ושעיר הבא עמו וחטאת אחרת, פר קודם לשעיר ושעיר קודם לחטאת אחרת וחטאת אחרת קודמת לפר? היך עבידא? א"ר יוסי מכיון שהשעיר מחוסר זמן לפר כמי שקדמו פר וחטאת אחרת קודמת לפר. ופר של ע"ז קודם לשעיר הבא עמו מפני שקדמו במקרא. ר' שמואל אחוי דר' ברכיה בעי מעתה של ראש חדש יקדום לשעיר הבא עמו מפני שקדמו א"ר בא מרי לית יכיל חטאת דידיה חסר על עולת התמיד יעשה ונסכו סמכו לעולת התמיד.

קרבת איש וקרבת אשה קרבת איש קודם הדא דת מר בשהיו שניהן שוין אבל אם היה זה פר וזה גדי כהיא דמר ר' פינחס בשם רבי הושעיה ועבד מביא פר ורבו מביא גדי, עבד קודם לרבו. דתנינן תמן הפר קודם לשעיר לכל מעשיו.

מעשה בי ר' אליעזר ורבי יהושע ור' עקיבה שעלו לחולת אנטוכיא על עסק מגבת חכמים, והוה תמן חד אבא יהודה עביד מצוה בעין טובה, פעם אחת ירד מנכסיו וראה רבותינו ונתייאש מהן, עלה לו לביתו ופניו חולניות אמרה לו אשתו מפני מה פניך חולניות? אמר לה רבותינו כאן ואיני יודע מה אעשה! אשתו שהיתה צדקת ממנו, אמרה לו נשתיירה לך שדה אחת, לך

רבי יצחק שאל אף בשאר כל הדברים כן? נודע בשעת עבודה שהוא ב"ג וב"ה קומץ ואחר מקטיר ומקבל ואחר זורק. שורף ואחר יזה רבי יעקב בר אידי בשם רבי יצחק עשו אותה חטאת גזולה שלא נודעה לרבים הדא אמרה קומץ ואחר מקטיר מקבל ואחר זורק שורף ואחר יזה. רבי ברכיה ר' יעקב בר אידי רבי יצחק שאל היה עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע לו שהוא בן גרושה או בן חלוצה מה עבד לה? כמת ויחזור הרוצח למקומו? או יעשה כמו שנגמר דינו בלא כהן גדול ואל יצא משם לעולם?

הלכה ג משנה כהן גדול פורם מלמטן וההדיוט מלמעלן כהן גדול מקריב אונו ואינו אוכל וההדיוט לא מקריב ולא אוכל:

גמרא רבי לעזר בשם כהנא למעלן למעלן מקנה שפה, collar seam למטן למטן מקנה שפה, ר' יוחנן אמר למטן ממש. ר' יוחנן סליק למבקרית לר' חנינה כד הוה גו איסטרטא, street שמע דדמך נפטר שלח ואיתי מנוי טבייא דשובתא, בגדי-שבת הטובים, וקרען ובזעון.

על כל המתים אינו מבדיל קנה שפה he does not rent the stiff cords of the border (around the neck of a garment) שלו אלא על אביו ועל אמו דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר כל קרע שאינו מבדיל קנה שפה, הרי זה קרע של תפלות a wanton rent - no religious significance

ר' יוחנן פליג עם רבי יודה בתרתיי. ס"ל דקרע למטה מן שפה אינו קרע של תפלות, ולפיכך כה"ג אסור בו, ס"ל דקרע על רוב חכמתו

רבי יוחנן שמע דרבי חנינה תשיש, סלק בעי מבקריתה, גו איסטרטא while in the street

שמע דדמך. נחת מן חמריה, ואפיק מנא טביי דשובתא ובזעין הוציא בגדים של שבת וקרען

ואתייא דר' לעזר בשם כהנא כר' יודה. דהוי קרע של תפלות, וא"כ כה"ג מותר בו ואי כר' יודה לא יפרום כל עיקר! עיין בבלי יב לא אתייא דלא=אלא על אביו ועל אמו כר' מאיר. מאי כדון? חומר הוא בכהן גדול שאינו מבדיל קנה שפה. אינו מבדיל על אביו [ואתיא כר"מ]

כהן גדול מקריב אונו ולא אוכל דברי ר"מ. ר' יהודה אומר כל אותו היום. ר"ש אומר גומר כל העבודה שיש בידו ובא לו. אחר שגמר אותו עבודה שמתעסק בו, חייב לצאת מיד

בין ר' מאיר לר"ש חדא. בין רבי יודא לר"מ חדא.

ר' יעקב בן דסאי מפריש ביניהן: מפרש את מאמר הסתום שנאמר לעיל

ר' מאיר אומר היה בפנים לא היה יוצא, גומר כמה עבודות שירצה היה בחוץ לא היה נכנס. ר' יהודה אומר היה בפנים לא היה יוצא, היה בחוץ היה נכנס. ר"ש אומר גומר כל העבודה שיש בידו ובא לו.

ר' יוסי בי ר' בון בשם רב הונא מתני' מסייע לר"מ: ומן המקדש לא יצא, יצא לא היה חוזר.

ומן המקדש לא יצא, עמהן אין יוצא, אבל יוצא הוא אחריהן, הן ניכסין והוא נגלה, ויוצא עמהן עד פתח העיר דברי רבי מאיר. ר' יודן אומר אינו יוצא מן המקדש שנאמר ומן המקדש לא יצא.

אחת לפני מי שאמר והיה העולם וידע בן אלם שהוסע מכהונה גדולה. מעשה בשמעון בן קמחית שיצא לטייל עם המלך ערב יום הכיפורים עם חשיכה ונתזה צינורת של רוק מפיו על בגדו וטימאתו ונכנס יהודה אחיו ושימש תחתיו אותו היום ראה אימן שני בנים כהנים גדולים. שבעה בנים היו לה לקמחית וכולן שמשו בכהונה גדולה שלו ואמרו לקמחית מה מעשים טובים יש בידך אמרה להן יבוא עלי אם ראו קורות ביתי שערות ראשי ואימרת חלוקי מימיי אמרין כל קמחייא קמחין וקמחא דקימחית סולת קראו עליה הפסוק הזה כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה.

יכול יהא משוח מלחמה מביא עשירית האיפה? ת"ל תחתיו מבניו. את שבנו עומד תחתיו מביא עשירית האיפה ואת שאין בנו עומד תחתיו אינו מביא עשירית האיפה. ומניין למשוח מלחמה שאין בנו עומד תחתיו? ת"ל שבעת ימים ילבשם הכהן וגו' את שהוא בא אל אוהל מועד לשרת בקודש בנו עומד תחתיו, ואת שאינו בא אל אוהל מועד לשרת בקודש אין בנו עומד תחתיו. ומניין שהוא מתמנה להיות כהן גדול פינחס בן אלעזר נגיד היה עליהם לפני ה' עמו.

רבי יוסי כד הוה בעי מקנתרה לרבי לעזר בי רבי יוסי הוה א"ל לפני ה' עמו. בימי זמרי מיחה ובימי פלגש בגבעה לא מיחה. ומניין שהיה מ"מ עובד בשמונה? רבי בא בר חייה בשם רבי יוחנן ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו מה ת"ל אחריו לקדושה של אחריו.

א"ל ר' יונה עמך הייתי לא אמר עובד אלא נשאל

בכמה הוא עובד? אייתיהו רב הושעיה מתניתא דבר קפרא מדרומה ותנא אינו

עובד לא בד' של כהן הדיוט ולא בשמונה של כהן גדול. אמר רבי בא בדין הוה שיהא עובד בארבעה ולמה אמרו אינו עובד? שלא יהו אומרין ראינו כהן הדיוט פעמים שהוא עובד כשנשאל דמי לעבודה בשמונה ככהן גדול. אמר רבי יונה ולא בפנים הוא עובד. והלא בחוץ הוא נשאל! וטועין דבר מבפנים לבחוץ. וכי רבי טרפון רבן של כל ישראל לא טעה בין תקיעת הקהל לתקיעת קרבן דכתיב ובני אהרן כהנים יתקעו בחצוצרות תמימים לא בעלי מומין דברי רבי עקיבה אמר לו רבי טרפון אקפח את בניי אם לראיתי שמעון אחי אימא חיגר באחת מרגליו ועומד בעזרה וחצוצרתו בידו ותוקעו. אמר לו רבי עקיבה שמא לא ראיתו אלא בשעת הקהל ואני אומר בשעת קרבן. אמר לו ר' טרפון ואקפח את בניי שלא הטיתה ימין ושמאל אני הוא ששמעתי ולא היה לי לפרש ואתה דורש ומסכים שמועה הא כל הפורש ממך כפורש מחיו.

וכפר הכהן אשר ימשח אותו מה ת"ל לפי שכל הפרשה נאמרה באהרן אין לי אלא משוח בשמן המשחה, מרובה בגדים מניין? ת"ל ואשר ימלא את ידו. ומניין לרבות אחר הנתמנה? ת"ל וכפר הכהן.

במה הוא מתמנה? רבנן דקיסרין בשם רבי חייה בר יוסף בפה אמר רבי זעירא הדא אמרה שממנין זקנים בפה אמר רבי חייה בר אדא מתניתא אמרה כן: חזור בך בארבעה דברים שהיית אומר ונעשך אב ב"ד לישראל.

הוא אשה בבתוליה יקח לא המלך. הוא לא הנשיא. והוא לרבות כהן משוח מלחמה. אשה בבתוליה יקח פרט לבוגרת שכלו בתוליה. רבי לעזר ור' שמעון מכשירין בבוגרת.

נמשח שלמה מפני מחלוקתו של אדוניהו ויואש מפני עתליה ויהוא מפני יורם. לא כן כתיב קום משחחו כי זה הוא זה טעון משיחה ואין מלכי ישראל טעוין משיחה. ולא יאשיהו גנזו הדא אמרה בפאבלסמון נמשחו. יואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים. אין מושחין מלכים אלא מן הקרן שאול ויהוא נמשחו מן הפך היתה מלכותן מלכות עוברת דוד ושלמה נמשחו מן הקרן היתה מלכותן מלכות קיימת. אין מושחין מלכים כהנים רבי יודה ענתודרייה על שם לא יסור שבט מיהודה א"ר חיה בר בא למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב כל ישראל מה כתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלויים והכתיב הבכור יוחנן הבכור למלכות. והכתיב השלישי צדקיהו הרביעי שלום שלישי למלכות רביעי לתולדות. צדקיהו שצידק עליו את הדין. שלום שבימיו שלמה מלכות בית דוד. לא שלום הוה שמיה ולא צדקיהו הוה שמיה אלא מתנייה הדא היא דכתיב וימלוך מלך בבל את מתניה דודו תחתיו וגו'. המשוה בשמן המשחה בבנין הראשון למרובה בגדים בבנין האחרון ואתאי כיי דמר רב אינא בשם רבי אחא חמשה דברים היה בבית המקדש האחרון חסר מן הראשון מאי טעמא עלו ההר והבאתם עץ וגו' אכבד חסר ה' אלו ה' דברים שהיה בית המקדש אחרון חסר מהראשון ואילו הן אש וארון ואורים ותומים ושמן הקודש.

גמרא תני כהן משיח מביא פר, אין המרובה בגדים מביא פר. ודלא כר"מ דר"מ אמר המרובה בגדים מביא פר. מ"ט דר"מ? (ויקרא ד) משיח מה ת"ל כהן לרבות את המרובה בגדים. מה טעמון דרבנן? משיח יכול זה המלך? ת"ל כהן, אי כהן יכול אף מרובה בגדים? ת"ל משיח. או יכול שאני

מרבה אף משוח מלחמה? תלמוד לומר משיח, שאין על גביו משיח.

מחלפה שיטתון דרבנן הכא כתיב משיח והכא כתיב (שם) משיח. הכא בעשירית האיפה אינון אמרין לרבות מרובה בגדים והכא אינון אמרין להוציא את המרובה בגדים!! א"ר אילא כל מדרש ומדרש בעניינו, תמן כל הפרשה אמורה באהרן לאיזה דבר נאמר כהן? לרבות את המרובה בגדים. ברם הכא אין הפרשה אמורה באהרן.

אילו נאמר כהן ולא נאמר משיח, הייתי אומר זה מרובה בגדים, ת"ל משיח, או אילו נאמר משיח ולא נאמר כהן הייתי אומר זה המלך, אין תאמר כבר קדמה פרשת המלך, הייתי אומר על העלם דבר מביא פר ועל שגגת מעשה מביא שעיר. הוי צורך הוא שיאמר משיח וצורך הוא שיאמר כהן

אמר רבי יוחנן עבר כהן שעבר והביא, עשירית האיפה שלו כשר.

מתקינין לו כהן אחר תחתיו שמא יארע בו פסול, מה מייחדין ליה עמיה? אמר רבי חגי משה דינון מייחדין ליה עימיה, שבועה במשה שאין מייחדין אותם! דו קטיל ליה!

#זה הראשון כל קדושת כהונה עליו השינוי אינו כשר לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט. "אותו" אחד מושחין ואין מושחין שנים. רבי יוחנן אמר מפני האיבה. עבר זה ושימש, כהן ששימש ביו"כ ועבר אמר רבי יוחנן עבר ועבד עבודתו פסולה#

עבודתו של פר יו"כ משל מי? נישמענה מן הדא מעשה בבן אלם מציפורים שאירע קרי בכהן גדול ביום הכיפורים ונכנס בן אלם ושימש תחתיו, יצא ואמר למלך פר ואילך הקריבים היום משל מי הן קריבין משלי או משל כהן גדול? וידע המלך מהו שואלו אמר לו לא דייך ששימשת שעה

ופליגא עלי! אם היתה ידיעה בנתיים כשם שהוא מביא חטאת על כל אחת ואחת כך הוא מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת אילו תנא אשם וקם ליה, יאות. אמר רבי חיינה אפילו כן לצדדין עיין שבועות 19ב

בבלי. ת"ר אכל ספק חלב ונודע לו ספק חלב ונודע לו רבי אומר אומר אני כשם שמביא חטאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת רבי יוסי ברבי יהודה ור' אלעזר ורבי שמעון אומרים אין מביא אלא אשם תלוי אחד שנאמר {ויקרא ה-יח} על שגגתו אשר שגג אפילו על שגגות הרבה אינו חייב אלא אחת אמר ר' זירא כאן שנה רבי ידיעות ספק מחלקות לחטאות רבא אמר אין ידיעות ספק מחלקות לחטאות אלא הכי קתני כשם שאם היתה לו ידיעה ודאי מביא חטאת על כל אחת ואחת כך אם היתה לו ידיעת ספק מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת

אמר ריש לקיש כאן שנה רבי ידיעות ספק מחלקות לחטאות רבי יוחנן אמר אין ידיעות ספק מחלקות לחטאות אלא הכי קתני כשם שאם היתה לו ידיעה ודאי מביא על כל אחת ואחת כך אם היתה לו ידיעת ספק מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת בשלמא לרבי יוחנן היינו דקא תלי לאשם בחטאת אלא לריש לקיש חטאת באשם מיבעיא ליה קשיא. עד כאן

דת מר כן אשר נשיא יחטא. אמר רבן יוחנן בן זכאי אשרי שהנשיא שלו מביא חטאת על שגגתו הוא מביא לא כל שכן על זדונו נשיא שלו מביא חטאת לא כל שכן ההדיוט. נשיא יכול נשיא שבטים כנחשון תלמוד לומר ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו

ולהלן הוא אומר למען ילמד ליראה את ה' אלהיו אלהיו לגזרה שוה מה אלהיו שנאמר להלן נשיא שאין על גביו אלא אלהיו אף

אלהיו שנאמר כאן נשיא שאין על גביו אלא אלהיו.

אשר יש צדיקים וגו' אשריהם הצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים בעולם הזה ווי לרשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקי' בעוה"ז

מלך ישראל ומלך יהודה שניהן שוין לא זה גדול מזה ולא זה גדול מזה ומה טעמא ומלך ישראל ומלך יהודה וגו' בגורן כבגורן א"ר יוסי בי רבי בון ובלחוד עד דיהוא בן נמשי רק עד תקופתו ומה טעם בני רביעים ישבו לך על כסא ישראל. מיכן ואילך בליסטיא בליסטיס היו נוטלין אותה.

אי זהו משיח המשוח בשמן המשחה כו' אמר רב חונה דכל אותן ששה חדשים שהיה דוד בורח מפני אבשלום שעירה הוות מתכפר לו כהדיוט. תני רבי יודה בי רבי אלעאי אומר שמן המשחה שעשה משה בר מעשה ניסים נעשו בו מתחילה ועד סוף שמתחילה לא היה בו אלא י"ב לוג שנא' ושמן זית הין. אם לסוך בו את העצים לא היו ספק על אחת כמה וכמה שהאור בולע והיורה בולעת והעצים בולעין ממנו נמשחו המשכן וכל כליו. המזבח וכל כליו. המנורה וכל כליה כיור וכנו ממנו נמשחו אהרן כהן גדול ובניו כל שבעת ימי המילואים ממנו נמשחו כהנים גדולים ומלכים. מלך בתחילה טעון משיחה מלך בן מלך אין טעון משיחה שנאמר קום משחוה כי זה הוא זה טעון משיחה ואין בניו טעון משיחה אבל כהן גדול בן כהן גדול אפילו עד עשרה דורות טעון משיחה וכולו קיים לעתיד לבוא שנאמר שמן משחת קודש יהיה זה לי לדורותיכם. אין מושחין את המלכים אלא על גבי המעיין שנאמר והרכבתם את שלמה בני וגו' ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא למלך על ישראל. אין מושחין את המלכים אלא מפני המחלוקת מפני מה

האמצעי - נתכפרו כולן. אביי אמר: אפילו הביא קרבן על אחד מהן - נתכפרו כולן.

###

אכל כזית, ספק עד שלא נתמנה, ספק משנתמנה. ספק עד שלא נתגייר, ספק משנתגייר. ספק עד שלא הביא שתי שערות, ספק משהביא שתי שערות. מביא אשם תלוי.

אכל ספק כזית=זית ספק חלב ספק שומן ואין ידוע אם קודם יום הכיפורים אכלו, אם לאחר יום הכיפורים אכלו, חברייא אמרין ספק כפרה כיפר.

אמר רבי מתנייה לעולם אין ספק כפרה מכפר אלא על מיני דמים. כגון שוחט קרבן חטאת בביהש"מ, שמא בלילה שחט ולא יצא חובתו (תוספתא)

מתניתא מסייעא לחברייא. יום הכיפורים ועשה מלאכה בין השמשות=מוצאי יו"כ

מה נפשך יום הכיפורים הוא כיפר, חול הוא מותר. אינו מביא א"ת—משום האי "ממנ"פ" (ול"ד לחברייא)

והתני ואכל! קס"ד שאכל חלב ביהש"מ של מוציאו"כ, וסייעתא לחברייא! אמר רבי יוסי בי רבי בון באכילת היתר. ולא תסייע

לפום כן, רבי יוסי בי רבי בון הוי עליה. אכל חמשה זיתים, ונתוודע לו בראשון, והפריש קרבן. מיד כשנודע לו אכילת ראשון, הפריש קרבן—שוב נודע לו על אכילת שני, והפריש עוד קרבן וכו' בשני, והפריש קרבן. בשלישי, והפריש קרבן. ברביעי, והפריש קרבן. בחמישי, והפריש קרבן. רבי יוחנן אמר נתכפר לו בראשון שהוא לפני אכילת כולהם, והשאר יפלו לנדבה. רבי שמעון בן לקיש אמר נתכפר לו באחרונה שהוא לאחר אכילת כולהם, והשאר ידחו

רב חסדא ורב המנונא, רב חסדא כר' יוחנן, ורב המנונא כר' שמעון בן לקיש. מתיב רב חסדא לרב המנונא, והא מתנית' מסייעא לך

חברייא מדמיא לה לארבעה חציי זיתים, שאכל ראשון, שני, נודע על ראשון. אכל שלישי, נודע על שני. אכל רביעי, נודע על שלישי, ורביעי, אם היה פיקח מביא קרבן אחד, ואם לאו מביא שני קרבנות. היך עבידא? מביא על הראשון ועל השני אחד, על השלישי ועל הרביעי אחד. אם הביא על האמצעיים, =על השני והשלישי פטור על הראשון ועל הרביעי. דלית בהו כזית

רבי יוסי מדמי לה לזיתים שלימים. אם היה פיקח מביא שני קרבנות ואם לאו מביא שלשה קרבנו. היך עבידא? מביא על הראשון ועל השני א', ועל השלישי ועל הרביעי א'. אם הביא על האמצעיים, חייב על הראשון בפני עצמו ועל הרביעי בפני עצמו.

רבי יצחק שאל אף באכילת פרסים כן? סבר כי "פרסים" מחלקות כידיעות ואיכא למיבעי כל הנך דלעיל כגון שאכל 2 בתוך פרס של 1 וכו'... אמר ר' יוסי כל זה שאילתה דר' יצחק לית היא כלום! וכי באכילת פרסים הדבר תלוי? אילו אכל חצי זית בתוך כדי פרס זה וחצי זית בתוך כדי פרס זה =הפסיק כדי א"פ שמא כלום הוא?! אכל כמה זיתים בכמה פרסים בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת! רבנן דקיסרין אמרי עד דין מדימה לה לחלבים ודמינה לשבת! אילו ארג חוט אחד בתוך כדי בגד זה וחוט אחד בתוך כדי בגד זה שמא כלום הוא, ארג כמה חוטין בכמה בגדים בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת. סוף דבר: אף שחשוב כ2 דברים "לחלק", אינו חשוב כ2 לחייב שתיים!

הרי בא חיוב בקרבן בנתיים לא ידענא אהיכא קאי ותימר מצטרפין! אמר רבי אבון תמן "חיוב" בקרבן, ברם הכא בגוונא שאכל חצי זית לפני שנתמנה, וחצי זית משעבר שינוי קרבן. ולא דמי להדדי

אכל כזית עד שלא נתמנה וכזית משנתמנה
בהעלם אחד, חייב שתים. ספק כזית עד
שלא נתמנה, וספק כזית משנתמנה, בהעלם
אחד- אינו חייב אלא אחת, בשני העלמות-
חייב שתיים.

אכל יחיד שלשה זיתים וסבור שהן שנים,
הפריש חטאת. ושוב נודע לו על השלישי כדרכי
יוחנן דרבי יוחנן אמר נתכפר מקצת החטא,
נתכפר כולו. ר"ש בן לקיש אמר נתכפר
מקצת החטא, לא נתכפר כולו.

אכל חמשה זיתים ונתוודע לו בספק כל
אחד, ואחר כך נתוודע לו בוודאי, ר"ש בן
לקיש אמר ידיעת ספיקו קובעת לחטאו ר'
יוחנן אמר אין ידיעת ספיקו קובעת
לחטאו. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי
שמואל בר רב יצחק מודה ר"ש בן לקיש
בכהן משיח שאין ידיעת ספיקו קובעת
לחטאו. ומה טעמא? כחטאת כאשר את
שהוא מביא אשם תלוי ידיעת ספיקו
קובעת לחטאו, ואת שאינו מביא אשם
תלוי אין ידיעת ספיקו קובעת לחטאו

מחלפה שיטתיה דר"ש בן לקיש תמן הוא
אמר ידיעת ספיקו קובעת לחטאו, וכא
שבועות19ב אמר אין ידיעת ספיקו קובעת
לחטאו! תמן=כאן אשמו קובעו כיון שיש חיוב
א"ת וכא בב' שבילין מה אית לך?

מחלפה שיטתיה דרבי יוחנן, תמן בב' שבילין
הוא אמר ידיעת ספק מהני, וכא ספק ידיעה לא
חשוב לחלק! הוא אמר אכן! לא א"ר יוחנן
אלא בידיעה הראשונה שאין בה שום
קרבן. לעניין ידיעה ראשונה שבטו' מקדש, סגי בידיעת
ספק

הכל מודין בגוונא שנודע לו על 2 זיתים והפריש קרבן
ועדיין לא הקריבה, ושוב נודע לו על השלישית שאם
היתה ראשונה קיימת שהיא נדחית. דווקא אם
"כבר הקריבו" סבר ריו"ח "נתכפר מקצת..."

מה יעשה בה? רבי יסא אמר תלויה
בכפרה, א"ר זעירא כל שלא נראית לא היא
ולא דמיה, מתה מיד. אי"צ "להמתין" עד שיקריב
השנייה

אכל כהן משיח זית ונודע לו בספיקו,
משנתמנה אחר מינויו קרה כל זה. ובוודאן,
משעבר. על דעתיה דרשב"ל פטור, על
דעתיה דרבי יוחנן חייב. כן א"ר שמעון בן
לקיש לחיוב, לא לפטור! אלא כיני אכל זית
ונתוודע לו בספיקו עד שלא נתמנה,
ובוודאן משנתמנה, על דעתיה דרשב"ל דו
אמר ידיעת ספיקו קובעת לחטאו, דו אמר
חייב. הו"ל כנודע לפני המינוי ומביא כשבה על דעתיה
דרבי יוחנן דו אמר אין ידיעת ספיקו
קובעת לחטאו, דו אמר פטור. דבעינן "ידיעה"
לפני המינוי [ואזלא כר"ש]

####אכל חצי זית עד שלא נתמנה, וחצי זית
משעבר, הואיל ובא חיוב קרבן בנתיים
מצטרפין? מי מצרפינן חצי וחצי, או"ד כיון שהיה שעת
פטור בינתיים, אין מצטרף

נישמעינה מן הדא: היו לפניו שלשה זיתים,
אכל את הראשון ולא נתוודע לו, ואכל שני
בהעלימו של ראשון, נתוודע לו על
הראשון ולא נתוודע לו על השני, ואכל
שלישי בהעלימו של שני, ואחר כך נתוודע
לו על כולהם.

סוגיא סתומה####רבי יוחנן אמר חייב על
הראשון ועל השני, ופטור על השלישי.
אמר רבי יוסי שני לדעתו הדבר תלוי, רצה
מתכפר לו על הראשון, רצה מתכפר לו על
השלישי.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף עא והא איתמר: אכל שני זיתי
חלב בהעלם אחד ונודע לו על אחת מהן, וחזר ואכל כזית
בהעלמו של שני, אמר רבא: הביא קרבן על ראשון - ראשון
ושני מתכפרין, שלישי אינו מתכפר. הביא קרבן על השלישי
- שלישי ושני מתכפרין, ראשון אינו מתכפר. הביא קרבן על

הלך אלהים אין כתיב כאן אלא אשר הלכו אלהים.

אמרין ליה מה חמיתה מימור לון הדא מילתא? למה אמרת דבר זה... אינון קטלין ליה אמר לון מה אתון סברין מידחיל מינכון הוינא מנע אולפניה דרחמנא!!?

אמר רב שמואל בר רב יצחק אל בניי כי לא טובה השמועה וגו' מעבירים עם ה' מעבירין אותו:

הלכה ב משנה חטאו עד שלא נתמנו ואח"כ נתמנו, הרי אלו כהדיוט. ר"ש אומר אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבין, ומשנתמנו פטורין = גם החטא גם הידיעה, צריך להיות קודם המינוי

ואי זה הוא הנשיא? זה המלך שנאמר ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו נשיא שאין על גביו אלא ה' אלהיו ואי זה הוא המשיח זה המשוח בשמן השמחה ולא המרובה בגדים

אין בין הכהן המשוח בשמן השמחה למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות

ואין בין הכהן המשמש לכהן שעבר אלא פר יום הכיפורים ועשירית האיפה זה וזה שוין בעבודת יום הכיפורים ומצווים על הבתולה ואסורין על האלמנה ואין מיטמין בקרוביהן ולא פורעין ולא פורמין ומחזירין את הרוצח:

גמרא חברייא אמרין טעמא דר"ש משם שהגדול" מכפרת. אמר ר' יוסי שאין חטאו וידיעתו שוין. מה מפקת מביניהן? רישא דפירקא כהן משיח שחטא ואח"כ עבר ממשיחותו וכן נשיא שחטא ואח"כ עבר מגדולתו, כהן משיח מביא פר והנשיא מביא שעיר.

חטא הנשיא בספק עד שלא נתמנה, ואח"כ נתמנה מאן דמר משום שהגדולה מכפרת, כשם שהיא מכפרת על הודאי כך היא מכפרת על הספק, מאן דמר אין חטאו וידיעתו שוין, אין חטאו וידיעתו שוין?!

חטאו נשיא או כה"ג עד שלא נתמנו, ואכל בהעלם אחד משנתמנה, ושוב משעבר, ונודע לו על כולם ומשנתמנו ומשעברו. מאן דמר משם שהגדולה מכפרת, כיפרה גדולה על הראשון, וחייב על השני ועל השלישי, מאן דמר אין חטאו וידיעתו שוין. פטור על שני, וחייב על הראשון ושלישי

אמר רבי מתניה לעולם אין הגדולה מכפרת עד שתיוודע לו בשעת גדולתו

חטאו על שמיעת קול ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו, מאן דמר משם שהגדולה מכפרת אפילו כן הגדולה מכפרת. אבל ל"ש טעם ד"חטא וידיעה שווים" (כיון שמביאים עו"י)

אכל נשיא חצי זית עד שלא נתמנה, וחצי זית משנתמנה אפילו בהעלם אחד, פטור. ספק חצי זית עד שלא נתמנה וספק חצי זית משנתמנה, מביא אשם תלוי. מצינו דבר עיקרו פטור ספיקו חייב? איך "ספק חמור מן וודאי"? ולא אשכחנן כן? אכל שני זיתים ונתוודע לך בוודאו של אחד מהן, ושני עמד לו בספיקו. הרי מביא א"ת וחטאת, אבל אם נודע לו הכל בוודאי מביא רק אחד רבי יעקב דרומייא בעא קומי רבי יוסי מה נפשך חלב אכל כיפר! אמר רבי יוסי כל דבר שנראה עליו להביא אשם תלוי ידיעת ספיקה קובעתו לחטאו. הרי מצינו דבר עיקרו פטור וספיקו חייב, וכא עיקרו פטור וספיקו חייב!

נשיא לא שוה קרבנו לקהל! שמביא שער—ואפ"ה מביא עו"י על טו'! שוה ביוה"כ! הרי אחיו הכהנים לא שוו ביום הכיפורים! שוו בשאר ימות השנה אמר רבי יודן בר שלום שוו במתן דמים בחוץ אבל משיח, דמו נכנס לפנים

אמר ר' יוחנן לא אמר רבי ליעזר אלא מפני כריתות. נשיא מביא שער דווקא על טו' (שיש בו חיוב כרת) רב הושעיה בעי מעתה אפילו בע"ז? יביא שער

#[אמר ר' יונה מיסבור סבר רבי הושעיה [כן משמע מתוך קושייתו שסובר...] שנעקר נשיא מכל הפרשה. ובכל חי"כ מביא שער

התיבון הרי משיח בע"ז הרי אינו מביא פר אלא שעירה אלמא ל"א "נעקרה"!]#

אלא כהדיוט עשיר עביד ליה רבי ליעזר. [ושער דקתני היינו שעירה!] אמר רבי מנא אין כהדיוט עשיר עביד ליה רבי ליעזר, אפילו על שמיעת קול ועל ביטוי שפתים! ותני: לא נחלקו ר"א וחכמים על שמיעת קול ועל ביטוי שפתים שאינו מביא שער אלא שעירה, ועל מה נחלקו על טומאת מקדש וקדשיו, שרבי ליעזר אומר הואיל והוא בהיכרת, מביא שער. וחכ"א אינו מביא שער אלא שעירה.

פרק ג

יום א תצא תשע"ב --- וחזר והוגה יום ד דברים [חזון] תשעה

הלכה א משנה כהן משיח שחטא ואח"כ עבר ממשיחותו וכן נשיא שחטא ואח"כ עבר מגדולתו כהן משיח מביא פר והנשיא מביא שער כהן משיח שעבר ממשיחותו ואח"כ חטא וכן הנשיא שעבר מגדולתו ואח"כ חטא כהן משיח מביא פר והנשיא כהדיוט:

גמרא אמר רבי לעזר כהן גדול שחטא מלקין אותו ואין מעבירין אותו מגדולתו. אמר רבי מנא כתיב כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני ה' כביכול מה אני בגדולתי אף אהרן בגדולתו אמר רבי אבון קדוש יהיה לך כביכול אני בקדושתי אף אהרן בקדושתו.

רבי חנינה כתובה רבי אחא בשם ר"ש בן לקיש כהן משיח שחטא מלקין אותו בבית דין של שלשה אין תימר בבית דין של כ"ג נמצא עלייתו ירידה לו.

רשב"ל אמר נשיא שחטא מלקין אותו בב"ד של שלשה מה מחזירין ליה? החזיר לגדולתו? אמר רבי חגי: משה דינן מחזירין ליה! דו קטלון ליה אים יחזיר לגדולתו וודאי יהרג אותם! שמע רבי יודה נשיאה וכעס, שחושדו בכך שלח גותיין למיתפש ית רשב"ל שלה שוטרם לתפוס... וערק בדא דמוגדלא שם מקום ואית דאמרין בדא דכפר חייטא. סליק רבי יוחנן לבית וועדא סליק רבי יודה נשיא לבית וועדא, א"ל ליה למה לית מרי אמר לן מילא דאורייתא? למה אין אתה מדבר דברי תורה? שרי טפח בחדא ידיה, א"ל ובחדא ידא טפחין?! א"ל לאו. וכי סופקין ביד אחת?! (רצה לרמוז כי א"א ללמוד תורה בלי רשב"ל) אין בן לקיש? לא א"ל. א"ל אנא מפתחה ליה? אני אשחררו... א"ל בדא דמוגדלא, אמר ליה אנא ואת נפיק לקדמיה

שלח רבי יוחנן גבי ר"ש בן לקיש, עתיד לך מילה דאורייתא, הכן לעצמך דברי תורה, כי הנשיא יוצא לקראתך דנשיא נפיק לקדמך, נפק לקדמון, מר דוגמא דידכון דמי לברייכן אמר ר"ל לנשיא: אתה דומה להבורא. כד אתא רחמנא למיפרקיה ישראל ממצרים לא שלח לא שליח ולא מלאך אלא הקב"ה בעצמו דכתיב ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה ולא עוד אלא הוא וכל דורגון דידיה, אשר

רבי עקיבה אומר הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת קול שהמלך לא דן ולא דגין אותו לא מעיד ולא מעידין אותו:

גמרא אמר רבי יוחנן טעמא דרבי יוסי הגלילי, ואם דל הוא ואין ידו משגת. את שהוא ראוי לבוא לידי דלות, יצא נשיא שאינו ראוי לבוא לידי דלות.

רבי יצחק שאל, מעתה לא יטמא בצרעת, שאינו ראוי לבוא בדלות.

רשב"ל אמר טעם דנשיא פטור "מכולן" והיה כי יאשם לאחת מאלה, את שהוא חייב על כולן חייב על מקצתו, ואת שאינו חייב על כולן כגון שמיעת קול אינו חייב על מקצתו

רב הושעיה בעי מעתה אשה לא תהא חייבת על ביאת המקדש. כיון דליתה בשמיעת קול אין האשה מעידה?!

תני: רע"ק משיח פטור מכולן

רבי יוסי בשם רבי יוחנן טעמא דרבי עקיבה זה קרבן אהרן ובניו. זה הוא מביא אינו מביא עשירית האיפה אחרת. (כיון דליתה ב"ד ליתה בדלות) וכן דלות וכן דלי דלות. רבי זעירה בעא קומי רבי יסא ואינו מביא נדבה? א"ל חובה אינו מביא, נדבה הוא מביא

כינו מתניתא שהמלך לא מעיד ולא מעידין אותו: ול"ש שמיעת קול

הלכה זו משנה כל מצות שבתורה שחייבין על זדון כרת ועל שגגתן חטאת, היחיד מביא כשבה ושעירה, והנשיא שעיר, ומשיח ובית דין מביאין פר,

ובעבודה זרה- היחיד והנשיא והמשיח מביאין שעירה, ובית דין פר ושעיר פר לעולה ושעיר לחטאת

אשם תלוי- הנשיא והיחיד חייבין, ומשיח ובית דין פטורין

אשם וודאי- היחיד והנשיא והמשיח חייבין ובית דין פטורין

על שמיעת הקול וביטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו- ב"ד פטורין, היחיד והנשיא והמשיח חייבין, אלא שאין כהן גדול חייב על טומאת מקדש וקדשיו דברי רבי שמעון. ומה הן מביאין? קרבן עולה ויורד. רבי אליעזר אומר הנשיא מביא שעיר:

גמרא "נפש" בא"ת לרבות הנשיא. ורבה המשיח? "על שגגתו אשר שגג" את שהוא בשגגת המעשה, יצא משיח שאינו בשגגת המעשה. וכרבי דו אמר משיח בשגגת המעשה הוא, את שהוא בשגגת מעשה לכל הדברים, יצא משיח שאינו בשגגת מעשה לכל הדברים.

נפש באשם וודאי לרבות הנשיא ומשיח. הכא את מר לרבות הנשיא, וכא את מר לרבות משיח. ומשני כחטאת כאשם. א"ה א"ת נמי! מה חטאת מכפרת וממרקת, אף אשם מכפר וממרק, יצא אשם תלוי שהוא מכפר ומשייר. דווקא אשם זה [וודאי] איתקש לחטאת, וממילא גם כהן משיח חייב בו

כינו מתניתא אלא שאין כהן גדול חייב על טומאת מקדש וקדשיו והנשיא על שמיעת קול דברי הכל, [אך יש פוסקים נשיא מכולם], דברי רבי שמעון.

אמר ר' יוחנן מן המקדש לא יצא ולא יחלל הא אם יצא אינו מחלל. שאינו מביא על טו' מקדש רבי אשיאן רבי יונה רבי בון בר כהנא מקשי והכתיב אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח הא אם לקח אינו מחלל?! מאי כדון אמר חזקיה ונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל את שקרבנו שוה לקהל יצא משיח שלא שוה קרבנו לקהל. התיבון הרי

מיעט קרבנו למצוה יחידית, שלא יכנס דמו לפנים:

הלכה ה' משנה אין חייבין ב"ד בהוראה על עשה ועל לא תעשה שבמקדש, ואין מביאין אשם תלוי, על עשה ועל לא תעשה שבמקדש

אבל חייבין על עשה ועל לא תעשה שבנידה ומביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבנידה ואי זו היא מצות עשה שבנידה? פרוש מן הנידה. ומצות לא תעשה אל תבוא אל הנידה:

גמרא כהנא אמר טעם שאין מביא א"ת על הטו' מפני שלא היה בה ידיעה בתחילה וידיעה בסוף והעלם בנתיים, התיב רבי שמואל בר אבדימי קומי רבי מנא ויהא כן במורים? למה פטורין לעניין "הוראת ב"ד"? א"ל אנן בעי נכנסין, ואת מייתי לן מורים! אתה תתרץ את זה... מאי כדון? אמר רבי שמואל בר רב יצחק מצוות מצות, מה מצוות שנא' להלן בקבועה אף כאן בקבועה.

ולמה לא תנינן ואין חייבין על כל מצות עשה שבתורה? אמר רבי מתניה לא אתינן מתני אלא מילה דמייא למילה, היך עבידא? נכנס למקדש טמא חייב. נכנס טהור וניטמא, בא לו בארוכה חייב, ובקצרה פטור. ודכוותה היה משמש עם הטמאה חייב, היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי, בא לו בארוכה חייב ובקצרה פטור. אי זו היא קצרה שלו? יצן:

אי זו היא מצות עשה שבנידה. אמר רבי אבין והזרתם את בני ישראל מטומאתם. רבי יונתן שלח שאל לרבי שמעון בי רבי יוסי בר לקוניא אזהרה למשמש עם הטמאה מניין? ובעא כיפה מיזרוק בתריה רצו לזרוק עליו אבן אמר ליה מילה דמיינוקייא אמרין בכניסתא בכל יום את שאיל לי דבר שהקטנים אומרים בביה"ן בכל יום, אתה שואל אותי! ואל

אשה בנידה טומאתה לא תקרב לגלות ערותה אמר ליה לא צריכא ליה הדא. ולית צורכא דלא היה משמש עם הטמאה חייב היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי פירש מיד מהו שיהא חייב? א"ל אנא ואת צריכא לן, נצא לחוץ ונלמד, נפקין ושמעון קליה דתנייא תני כהדא דחזקיה ואם שכב ישכב איש אותה, אין לי אלא משמש עם הטמאה חייב, היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי פירש מיד מהו שיהא חייב? ת"ל ותהי נדתה ואפילו פירשה עליו נדתה.

אמר רבי יוסי קורא אני עליו אל תקרב= אל תפרוש. קריבה= פרישה!! רב הונא בשם רב אבא כהדא האומרים קרב אליך אל תגע בי כי קידשתך.

מה יעשה? רב הושעיה רב יהודה בשם שמואל יצן.

לא היצן

אמר רבי זעירא יהא רואה את החרב כילו מחתכת בבשרו. וכל עמה רבי זעירא?! רבי תנחומא בשם רב חונה: יטוח ראשי אצבעותיו בכותל ויהא מוצן.

כתיב ותשב באיתן קשתו רב שמואל בר נחמן נמתחה הקשת וחזרה אמר רבי אבון נתפזר זרעו ויצא לו בציפרני ידיו. ויפוזו זרועי ידיו רב חונה בשם רב מתנה תלה עינוי וראה איקונין של אבינו מיד היצן. מידי אביר יעקב. אמר רבי אבין אף איקונין של רחל ראה, משם רועה אבן ישראל: =רחל

הלכה ו' משנה אין חייבין ב"ד ומשיח על שמיעת הקול ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו. והנשיא כיוצא בהן אינו חייב על דברים הנזכרים דברי רבי יוסי הגלילי

בעבודה זרה, אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה:

גמרא רבי זעירא בשם רב ירמיה: מתניתא ??? דרבי מאיר. היידן ר' מאיר? אמר רבי יוסי רבי מאיר דו אמר חובת בית דין היא.

אמר רבי מנא כרבי מאיר תני תמן. הורו ב"ד ועשו קהל מת אחד מב"ד פטורין, מת אחד מן הציבור חייבין.... אמר להן ר' מאיר אם לאחרים הוא פוטר לא כל שכן על עצמו! אמרו לו יפטור לאחרים שיש להן במה לתלות ואל יפטור לעצמו שאין לו במה לתלות. עיין פ"ק

בבלי 77 רבי ירמיה בעא קומי ר' זעירא מה כרבי? דרבי אמר משיח בשיגגת מעשה הוא. ואין כרבנן, בהעלם דבר הוא! דתני: ע"ז, רבי אמר בשגגת מעשה, ורבנן אמרין בהעלם דבר. אמר מה לקל מה?? בגין דלא תנינן משיח. והא דבתרא לא תנינן משיח, דמשיח נמי בעי בע"ז זדונו כרת וכו' ומשיח בכלל! וכא, אע"ג דלא תנינן משיח, משיח בכלל:

**הלכה ד משנה אין חייבין אלא על דבר
שזדונו כרת ושגגתו חטאת. וכן המשיח
ולא בע"ז אלא על דבר שזדונו כרת
ושגגתו חטאת:**

גמרא מצות ה', הייתי אומר אף אוכלי שקצים ורמשים במשמע, נאמר כאן מעיני ונאמר להלן מעיני מה מעיני שנאמר להלן פרשת שלח דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף מעיני שנאמר כאן ויקרא דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת. או מה מעיני שנאמר להלן דבר שיש בו מיתת ב"ד ע"ז אף מעיני שנאמר כאן דבר שיש בו מיתת ב"ד?

[א"ר יוסי בר חנינה: מקום שנכללו כל העריות להיכרת, יצא אשת אב ללמד על הממזר]. ללמדך שאין ממזר אלא מחייבי מיתות

רבי אומר עליה עליה, מה עליה שנאמר להלן לצרור לגלות ערותה עליה דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת, אף עליה שנאמר כאן אשר חטאו עליה(פרשת ויקרא) דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת. ולמה לא דרש רבי מעיני מעיני? אמר רבי יוסי אין=אם ידרוש רבי מעיני מעיני, מה מעיני שנאמר להלן דבר שיש בו מיתת בית דין, אף מעיני שנאמר כאן דבר שיש בו מיתת ב"ד, לפום כן לא דרש רבי מעיני מעיני. ולית ליה סופיה דרבי מידרוש מעיני מעיני! דלא כן, מנן ליה היחיד והנשיא והמשיח, דבעינן זדונו כרת בשאר עבירות [אשר חטאו עליה כתיב גבי צבור] לא מעיני מעיני! דכתיב ביה [בע"ז] הכרת תכרת

דלא כן מנן ליה הוריית ב"ד גדול הוריית בית דין קטן, דפר העלם בהוראת ב"ד גדול דווקא לא מעיני מעיני!

אמר רבי חנניה קומי רבי מנא עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת, לא מעיני מעיני!

אמר רבי חנניה קומי רבי מנא, ולית סופיה דרבי מידרוש מעיני מעיני! א"ל מה את בעי מרבי, רבי כדעתיה דרבי אמר משיח בשגגת המעשה הוא, ואין כתיב זדון שגגה=העלם דבר עים שגגת מעשה ליחיד, אלא בבית דין בלבד.=כהן משיח בע"ז חייב בשגגת מעשה, אלמא לא יליף ע"ז משאר מצוות (מעיני מעיני)

אותו- מיעט קרבנו למצות יחידית, שלא יכנס דמו לפנים. משיח המביא שעירה בע"ז מה כרבנן? דרבנן אמרי משיח בהעלם דבר, ברם כרבי, משיח בשיגגת המעשה הוא! ופשיטא שאין נכנס לפנים!

אמר רב הונא אף על דרבי נצרכה, שלא תאמר הואיל והוא בהיכרת כמצווה רגיל יכנס דמו לפני לפנים, לפום כן צריך מימר אותו,

המצות. אם ע"ז בפר אם שאר כל המצות בשעיר. ספק פר ושעיר שינוי קרבן הוא, והוא פטור:

מסכת הוריות פרק ב

הלכה א משנה הורה כהן משיח לעצמו, שוגג ועשה שוגג מביא פר, שוגג ועשה מזיד, מזיד ועשה שוגג פטור, שהוריית כהן משיח לעצמו כהוריית בית דין לציבור:

גמרא נפש... אם הכהן המשיח, הרי משיח כיחיד, מה יחיד אם אכל בהוריית בית דין פטור, אף זה אם אכל בהוריית ב"ד פטור.

אי מה יחיד אם אכל בלא הורייה חייב אף זה אם אכל בלא הורייה חייב? ת"ל לאשמת העם הרי אשמתו כאשמת העם מה העם אינן חייבין אלא אם כן הורו אף זה אינו חייב אלא אם כן הורה.

אית תני תני העם- ב"ד עם=ב"ד. מה העם הורו הן ועשו אחרים חייבין, אף זה הורה הוא ועשו אחרים יהא חייב? ת"ל אשר חטא, על מה שחטא הוא מביא ואינו מביא על מה שחטאו אחרים.

אית תני תני העם- ציבור. מה העם הורו אחרים=ב"ד ועשו הן, צבור חייבין הצבור, אף זה הורו אחרים ועשה הוא יהא חייב? הכהן תלמיד לומר אשר חטא על מה שחטא הוא מביא אינו מביא על מה שחטאו אחרים??? שחטא מחמת עיוות הבי"ד

רבי יעקב בשם רבי לעזר והוא שיהא יודע לישא וליתן בהלכה. דלא כן מה נן אמרין? ויש שוטים מורין?!

משיח שאכל בהוריית ב"ד פטור, בהוריית משיח אחר חייב. בהוריית ב"ד פטור- שאין הוריית אחרים אצל הורייתן כלום. וההוראה נקראת על שמם(לא על שם הכהן) בהוריית משיח

אחר חייב. והוא שהורה כיוצא בו: שפיר נקראת ההוראה על שמו (והו"ל "הורה ועשה מעשה")

הלכה ב משנה הורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו מתכפר לו בפני עצמו. הורה עם הציבור ועשה עם הציבור, מתכפר לו עם הציבור

שאיין=ואין ב"ד חייבין עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת, וכן המשיח, ולא בעבודה זרה עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת:

גמרא הורו ב"ד והורה אחריהן והחליף, ב"ד התירו חלב של כוליא ימין והוא התיר של שמאל פשיטא נעשית אצלו כעקירת גוף. ואינו מביא פר אלא הורה הוא תחילה, והורו בית דין אחריהן והחליפו, אפילו כן נעשית אצלו כעקירת גוף? או מאחר שהורה הוא תחילה, ונדחה הורייתו בהורייתן, אינו נעשית אצלו כעקירת גוף?

הורו ב"ד והורה אחריהן. פשיטא אכל בהוריית ב"ד פטור. היינו סיפא דרישא

אכל משחזרו בהן בית דין? כי קמיבעיא לן, הורה עים ב"ד ועשה בפנ"ע אמר רבי יוסי ולא מתניתא היא?! הורה בפני עצמו, ועשה בפנ"ע, מתכפר לו בפני עצמו, מפני שהורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו, אבל אם הורה עם הציבור ועשה בפנ"ע, מתכפר לו עם הציבור. אימא סיפא: הורה עים הצבור ועשה עים הצבור. מפני שהורה עם הציבור ועשה עם הציבור, אבל הורה עים הצבור ועשה בפני עצמו, מתכפר לו בפני עצמו##:דיוקים הסותרות מרישא לסיפא, כשהורה עים הצבור ועשה בפנ"ע

הלכה ג משנה אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה, וכן המשיח, ולא

**אין חייבין אלא על הוריית בית דין
הגדול בלבד שנאמר ואם כל עדת ישראל
ישגו ונעלם דבר מעיני העדה ולא עדת
אותו השבט:**

גמרא רבי מאיר אומר חובת בית דין הוא.
רבי יודה אומר חובת ציבורא. אמר רבי
שמעון חובת בית דין וחובת ציבורא היא.

מה טעמא דרבי מאיר? נאמר כאן מעיני
ונאמר להלן מעיני מה מעיני שנאמר להלן
בית דין אף כאן ב"ד. מה טעמא דרבי
יודה? נאמר כאן הקהל ונאמר להלן הקהל,
מה הקהל שנאמר להלן ציבור אף כאן
ציבור. מה טעמא דרבי שמעון? נאמר כאן
מעיני ונאמר להלן מעיני, מה מעיני שנאמר
להלן בית דין אף מעיני שנאמר כאן בית
דין, ומה הקהל שנאמר להלן ציבור אף כאן
ציבור.

מאן דמר חובת בית דין היא, בית דין
מביאין. מאן דאמר חובת ציבור מי מביא?
דתני מטילין היו עליהן ובאין דברי ר'
שמעון. רבי יודה אומר מתרומת הלשכה
היו באין.

מאן דמר חובת ב"ד היא ב"ד סומכין, מאן
דמר חובת ציבור היא מי סומך? דתני
שלשה מכל שבט ושבט וראש בית דין על
גביהן סומכין ידיהן על ראש הפר. ידיהם-
ידי כל יחיד ויחיד. ידיהם על ראש הפר-
פר טעון סמיכה, אין שעירי ע"ז טעונין
סמיכה. דברי רבי יודה. רבי שמעון אומר
פר טעון סמיכה בזקנים, אין שעירי ע"ז
טעונין סמיכה בזקנים. שר' שמעון אומר
כל חטאת ציבור שדמה נכנס לפנים טעונה
סמיכה.

מתיבין לרבי יודה והכתיב ויגשו את שעירי
החטאת! אלמא סמכו! רבי חייה בשם רבי
יוחנן הוראת שעה היתה.

רבי יוחנן בעי ציבור שמת אחד, מהו
שיביא תחתיו? ומשיב: לא התיבון והכתיב
הבאים מהשבי וגו'. איפשר חטאת עולה?
אלא מה עולה לא נאכלה אף חטאת לא
נאכלה רבי יודה אומר על עבודה זרה
הביאום! רבי חזקיה רבי ירמיה רבי חייה
בשם רבי יוחנן הוריית שעה היתה.

רבי ירמיה למד כן: פר טעון סמיכה
בזקנים, אין שעירי ע"ז טעונין סמיכה
בזקנים אלא במי? רבי ירמיה סבר מימר
באהרן ובניו. רבי יוסי למד כן: חי טעון
סמיכה באהרן, אין שעירי ע"ז טעונין
סמיכה באהרן. ותני כן: וסמך אהרן את
שתי ידיו על ראש השעיר החי. חי טעון
סמיכה באהרן אין שעירי עבודה זרה
טעונין סמיכה באהרן. מה עבד לה רבי
ירמיה? פתר לה בכהן הדיוט.

והתני ר"ח: וסמך וסמכו, לרבות שעירי
ע"ז לסמיכה. ולא בזקנים?!

רבי זעירא בשם רב המנונא כרבי
מאיר. דאמר חובת ב"ד

תני תמן: הורו ב"ד ועשו קהל, מת אחד
מבית דין פטורין. אחד מן הציבור, חייבין.

הורו ב"ד ועשו, ר"מ פוטר וחכמים
מחייבין. אמר להן רבי מאיר: אם לאחרים
הוא פוטר, לא כל שכן על עצמו! אמרו לו
יפטור לאחרים שיש להם במה לתלות, ואל
יפטור לעצמו שאין לו במה לתלות. חייבין
הבי"ד, כשבה

ר' זעירא בשם רב חסדאי: תניי תמן הורו
בית דין ולא ידעו מה הורו, טעו מה הורו,
שגו מה הורו, יכול יהו חייבין? תלמוד
לומר ונודעה החטאת לא שיוודעו החוטאין.
יודעין ש"חטאו" באיזה דבר

מה נפשך חלב? כרבי יהושע אתיא היא.
כריתות 4:2 ומתרג: אפי' כר"א אתיא בשהורו ולא
ידעו מה הורו, אם עבודה זרה אם שאר כל

רבי יהודה אומר שנים עשר שבטים מביאין שנים עשר פרים. ובעבודה זרה- שנים עשר שבטים שנים עשר פרים ושנים עשר שעירים

ר"ש אומר שלשה עשר פרים. ובעבודה זרה שלשה עשר פרים שלשה עשר שעירים פר ושעיר לכל שבט פר ושעיר לבית דין:

גמרא מאן תנא רוב? רבי מאיר. דתני היא מחצית כל השבטים, היא מחצית כל שבט ושבט, ובלבד רוב או 6 שבטים שלימים. או חצי מכל שבט ושבט [בתנאי שיהא גם רוב]

רבי יודה אומר חצי כל שבט ושבט ובלבד רוב. מתי בעינן רוב? כשאין שבט אחד שלם... שבט שלם, שבט אחד גורר כל השבטים

רבי מאיר אומר כל השבטים קרוין קהל, רבי יודה אומר כל שבט ושבט קרוי קהל. ואתייא דרבי שמעון כרבי יודה כמה דרבי יודה אמר כל שבט ושבט קרוי קהל, כן רבי שמעון אומר כל שבט ושבט קרוי קהל. מה ביניהון? גרירה. רבי יודה אומר שבט אחד גורר כל השבטים. רבי שמעון אומר אין שבט אחד גורר את כל השבטים. מודה והוא שתהא הורייה מלשכת הגזית. אמר רבי יוסי טעמא דהין תנייא מן המקום ההוא אשר יבחר ה'. רבי אבון בשם רבי בנימן בר לוי קרייא מסייע למאן דמר כל שבט ושבט קרוי קהל דכתיב גוי וקהל גוים יהיה ממך ואדיין לא נולד בנימן.

אמר רבי חייה בר בא כשם שהן חלוקין כאן כן הן חלוקין בטומאה דתני היה ציבור חציין טהורין וחציין טמאין הטהורין עושין את הראשון והטמאין עושין את השני דברי ר"מ רבי יודה אומר הטהורין עושין לעצמן והטמאין עושין לעצמן. אלמא ל"ב "רוב" אמרו לו אין הפסח לחצאין אלא או כולן יעשו בטומאה או כולן יעשו בטהרה.

מני אמרו לו? כרבי יודה. דתני ניטמאת אחת מן החלות או אחד מן הסדרים רבי יודה אומר שניהן יצאו לבית השריפה שאין קרבן ציבור חלוק וחכמים אומרים הטמא בטומאתו והטהור יאכל. רבי יוסי בר בון בשם רבי יוחנן אמר מני אמרו לו חכמים שהן בשיטת רבי יהודה: לא ר' יהודה ממש (דהא פליג) רק חכמים בשיטת ר"י

הלכה ז משנה הורו בית דין ועשו שבעה שבטים או רובן על פיהן מביאין פר ובעבודה זרה מביאין פר ושעיר דברי רבי מאיר

רבי יהודה אומר שבעה שבטים שחטאו מביאין שבעה פרים. ושאר שבטים שלא חטאו, מביאין על ידיהן פר. שאף אילו שלא חטאו מביאין על ידיהן פר על ידי החוטאים

ר"ש אומר: שמונה פרים. ובעבודה זרה שמונה פרים ושמונה שעירים. פר ושעיר לכל שבט ופר ושעיר לבית דין:

גמרא תני ר"ש בן לעזר אומר משמו חטאו ששה והן רובו, הא שבעה אע"פ שאין רובו הרי אילו חייבין. אמר רבי לעזר לא מר אלא ששה והן רובו הא חמשה אע"פ שהן רובו הרי אילו פטורין

אמר רבי יוסי בי רבי בון מתניתא אמרה כן מחצית שבטים ובלבד רוב אוכלוסין, ודכוותה מחצית אוכלוסין ובלבד רוב השבטים.

[רבי יוסי בי רבי בון אמר שאילתה דכהן משיח כאן: הדא הוריית בית דין גדול, הוריית בית דין קטן] מי מייתי שאר, בהוראת בי"ד קטן(בבלי 25)

הלכה ח משנה הורו בית דין של אחד מן השבטים ועשה אותו השבט על פיהם, אותו השבט הוא חייב ושאר כל השבטים פטורין דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים

מותרת והוצאה אסורה. ואתיא כמאן דמר הכנסה והוצאה אחת היא, ברם כמאן דמר הכנסה והוצאה שתיים הן, ולא נמצאת עוקר כל שם הכנסה! שמואל בר אבא אמר בשאמרו אמה מותרת ושתי אמות אסורות. א"ר שמואל בר רב יצחק בשאמרו גרוגרת מותרת ושתי גרוגרות אסורות.

אין חלב בתורה, אין פגול בתורה הרי אלו פטורין. אמר רבי יוסי לא שהורו מותר לאכול חלב, יודעין היו שאסור לוכל חלב, אלא שהתורה נתנה רשות לבית דין להורות. כך אומרין הבי"ד...

רבי בון בר חייא בעי. אים הורו "היום אסור למחר מותר" מי הוי כעקירת כולו? נשמענה מן הדא: נביא שקר, יכול אם יאמר לך אל תתן תפילין היום, תן למחר! יהא חייב? ת"ל ללכת בהם בכולן לא במקצתן. הרי עקרת שם כל אותו היום, ותימר אין כאן עקירת הגוף, וכא אין כאן עקירת גוף.

ר' מנא שמע לה מן הכא: שמעון בר בא אמר בשאמרו אמה מותרת ושתי אמות אסורות, הרי עקרת שם כל אותה האמה, ותימר אין כאן עקירת גוף, וכא אין כאן עקירת גוף:

הלכה ד הורו בית דין וידע אחד מהן שטעו, ואמר להן טועין אתם! או שלא היה מופלא של בית דין שם, או שהיה אחד מהן גר או ממזר או נתין או זקן שלא ראה לו בנים, הרי זו פטור.

שנאמר כאן עדה ונאמר להלן עדה, מה עדה האמורה להלן כולן ראויין להוריייה. אף עדה האמורה כאן כולן ראויין להוריייה:

גמרא מתניתא דרבי. דרבי אמר אין לך מעכב אלא מופלא של בית דין בלבד כתיב (במדבר טו) והיה אם מעיני העדה מי שהוא עשוי עינים לעדה. כתיב (במדבר יא)

והתיצבו שם עמך מה את לא גר ולא נתין ולא ממזר אף הן לא גרים ולא נתינים ולא ממזרים ולא עבדים.

ניחא גר, ממזר בית דין ממנין ממזרין? רב הונא אמר בשעברו ומינו

מתי פוסלין כל אלו? רבי חנניה רבי מנא, חד אמר בתוך שבעים, וחרנה אמר חוץ לשבעים. מאן דמר חוץ לשבעים ניחא. ומאן דמר בתוך שבעים, הא חוץ לשבעים לא. מכיון שאינו ראוי להורייה נעשה כאבן:

הלכה ה משנה הורו בית דין שוגגין, ועשו כל הקהל שוגגין מביאין פר. מזידין ועשו שוגגין-מביאין כשבה או שעירה. שוגגין ועשו מזידין-הרי אילו פטורין.

גמרא שוגגין ועשו מזידין, אמאי חייבים! וכי יש זדון ושגגה ליחיד אצל הוריית בית דין? לית הדא פליגא על רבי שמעון בן לקיש דמר רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש מתניתא כגון שמעון בן עזאי יושב לפניו הא יחיד בעלמא פטור!

מזידין ועשו שוגגין, למה מביא כשבה סוף סוף אנוס הוא חברייא בשם רבי שמעון בן לקיש בשלא קיבלו רוב הציבור עליהן. ע"כ חייב היחיד רבי זעירא בשם רבי שמעון בן לקיש בשבעטו בהורייתן. מה מפקה מביניהון? קיבלו עליהן, וחזרו ובעטו. על דעתיה דחברייא כיון שבעטו חייבין. על דעתיה דרבי זירא, מכיון שקיבלו עליהן משעה ראשונה הרי אילו פטורין:

הלכה ו משנה הורו בית דין ועשו כל הקהל או רובן על פיהן מביאין פר. ובע"ז מביאין פר ושעיר דברי רבי מאיר

וכיפר. היה שמעון בן עזאי מי מקבלה ממנו? ימתין עד שיחזרו בהן בית דין

תולדות הורייה כהורייה? היך עבידא? אכלו ציבור חלבים והפרישו קרבנותיהן, והורו ב"ד שחלב מותר, ומחמת זה שחטוהו בחוץ (מפרשים) אין תימר תולדות הורייה כהורייה, ב"ד חייבין. אין תימר אין תולדות הורייה כהורייה, בית דין פטורין.

כד תהי פשיטא לך תולדות הורייה כהורייה. הורייה והורייה מהו שיצטרפו? היך עבידא? הורו בית דין חלב כולייא של ימין מותר, ושל שמאל ושל מכסה את הקרב אסור, חזרו והחליפו, אכלו מיעוט בראשונה ומיעוט בשנייה אין תימר מצטרפין חייבין, ואין תימר אין מצטרפין פטורין.

שתי הוריות בעבירה אחת מה הן שיצטרפו? היך עבידא? אכלו רוב, וחזרו ב"ד מהורייתן. וחזרו והורו, ואכלו רוב. על דעתיה דרבי מאיר דס"ל לקמן דחזרה מהני [אף שלא שמעון] חייבין שתיים, ועל דעתיה דרבי שמעון אחת

אכלו מיעוט בראשונה ומיעוט בשנייה, על דעתיה דרבי מאיר פטורין. ועל דעתיה דרבי שמעון חייבין. דמצטרפין

אמר רבי זעירא ושהות ביניהן. רבי מאיר אמר נותנין לו שהות עד שישמע, זמן הראוי לשמיעה רבי שמעון אומר עד שישפיע. שיצא השמועה "בשפע" ותני כן הורו בית דין בשוק העליון ויחיד בשוק התחתון, בית דין בבית ויחיד בעלייה, פטור עד שישמע ממש.

על דעתיה דרבי עקיבה אדיין הוא ספק. אמר רבי בון בר חיייה בעומד בין שני תחומין. בין תחום ארץ ישראל לחוץ לארץ.

רבי אמי במ רשב"ל להורייה למניין רוב ציבור הילכו אחר ישיבת ארץ ישראל. לטומאה לעשות פסח בטו' הילכו אחר רוב נכנסין לעזרה.

מה כל כת וכת משערין או אין משערין אלא כת הראשונה בלבד? לגבי טו' הותרה בצבור בפסח אמר רבי יוסי בי רבי בון עד שהן מבחוץ הן משערין עצמן.

רבי יהושע בן לוי לראייה להוראה הילכו מלבוא חמת עד נחל מצרים רבי תנחומא בשם רב הונא טעמא דרבי יהושע בן לוי ויעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו וגו':

הלכה ג משנה הורו ב"ד לעקור את כל הגוף, אמרו אין נידה בתורה. אין שבת בתורה. אין עבודה זרה בתורה. הרי אילו פטורין.

הורו לבטל מקצת ולקיים מקצת הרי אילו חייבין

כיצד? אמרו יש נידה בתורה, אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור. יש שבת בתורה, אבל המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים פטור. יש עבודה זרה בתורה, אבל המשתחוה פטור. הרי אילו חייבין. שנאמר ונעלם דבר, דבר ולא כל הגוף:

גמרא רבי חזקיה אמר מדבר לא כל דבר. אמר רבי הילא ממצות לא כל מצות. וכתוב כן! כיי דמר רבי אמי בשם רבי יוחנן גורעין לדרוש מתחילת הפרשה עד סופה. [רבי חנניה בשם רבי ירמיה ואפילו באמצע תיבה: מנחה היא, ויצקת שמן. מנחה-לרבות כל המנחות ליציקה] מנחות 75א

ולא נמצאת עוקר כל שם שומרת יום? כשאמרו הלילה מותר והיום אסור. ולא נמצאת עוקר כל שם השתחויה? בשאמרו מותר לשוח ואסור להשתחוות. ולא נמצאת עוקר כל שם הוצאה? בשאמרו הכנסה

רבי יוחנן פתר מתניתא: עדיין אני אומר מיעוט הקהל שעשו בלא הוריה חייבין, שכן בהוריה אין בית דין מביאין פר.

על דעתיה דשמואל דו יליף לה חיוב מחיוב ניהא. על דעתיה דרבי יוחנן דו יליף לה חיוב מפטור לשמואל יליף כי היכי דחייב יחיד בשגגת מעשה משום דחייב נמי בהוריה---ה"ן הו"א לפטור צבור בשגגת מעשה, משום דפטורין בהוריה. אבל לריו"ח הא לא אשכחן דיליף "מעשה" מ"הוריה"!! [ואדרבה לא ילפינן מהדדי, ומהיכי תיתי צבור יפטור ב"מעשה"?]

מתניתא פליגא על שמואל: או הודע אליו חטאתו אשר חטא והביא יצא מומר לעכו"ם. וה"ה תולה בבי"ד

מתניתא פליגא על שמואל: נפש כי תחטא. נפש תחטא, אחת תחטא, בעשותה תחטא. הרי אילו מיעוטינן. התולה בעצמו חייב, התולה בבית דין פטור, הדא פליגא על שמואל ולית לה קיום:

הורו בי"ד וידע אחד מהם וכו'

רבי אימי בשם רשב"ל מתניתא כגון שמעון בן עזאי יושב לפניהן. מה בן קיימין? אם בשסילקן, תבטלו הוריות! וממילא גם שאר הצבור חייב כל אחד להביא ואם בשסילקו אותו, תבטלו הוריות! והו"ל כשאר יחיד דפטור אלא כי בן קיימין בשזה עומד בתשובתו וזה עומד בתשובתו. הוריות אצלו אינה הוראה, שלא סילקו אותו. אצל אחרים הוריה, שלא סילקן.

לית הדא משנתינו הפוטרת את הצבור פליגא על רבי מנא בר תנחום דרבי מנא בר תנחום אמר נכנסו מאה עד שיורו כולן! והכא שמעון בן עזאי לא הורה! פתר לה בשלא נכנס. אם בשלא נכנס מעכב! פתר לה כרבי. דרבי אמר אין לך מעכב אלא מופלא של ב"ד בלבד

והא ר' מנא בר תנחום אמר נכנסו מאה עד שיורו כולן. אף בחזירה כן, לענין "חזרו בהן" מי בעינן כולן אן רוב סגי? או רוב? כד פשיטא לך רוב, מה רוב, רוב ההוריה? רוב המשתייר? היך עבידא נכנסו מאה ומתו מהן עשרה, אין תאמר רוב ההוריה חמשים ואחד ואין תאמר רוב המשתייר, ארבעים וששה.

הלכה ב משנה הורו ב"ד וידעו שטעו וחזרו בהן בין שהביאו כפרתן בין שלא הביאו כפרתן והלך ועשה על פיהן, ר"ש פוטר ורבי לעזר אומר ספק. אי זהו ספק? ישוב לו בתוך ביתו, חייב. הלך לו למדינת הים, פטור.

א"ר עקיבה מודה אני בזה שהוא קרוב לפטור מן החובה. אמר לו בן עזאי מה שנה זה מן היושב בביתו? שהיושב בביתו איפשר היה לו שישמע וזה לא היה איפשר לו שישמע:

גמרא הפריש חטאתו, נתחרש או נשטה או נשתמד, או שהורו בית דין מותר לאכול חלב, רבי יוחנן אמר נדחית חטאתו, רבן שמעון בן לקיש אמר לא נדחית חטאתו. ר' יוסי בי רבי בון אמר ר' אחא מחלף שמועתא דלא תהא מילתיה דרבי יוחנן פליגא על מילתיה. דמר רבי שמעון בר בא בשם רבי יוחנן: גוסס, זורקין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו. אלמא גוסס=שוטה בר קרבן הוא! רבנן דקיסרין אמרין רבי חייה, ר' אמי, חד מחלף. וחד אמר כדתנייה. מאן דלא מחליף, לית ליה כאילין קישואייה. ס"ל דגוסס שאני

כמאן דמר לא נדחית חטאתו, מי מקבלה הימנו? איזה כהן ישחטנו? ימתין עד שיחזרו בהן ב"ד. או כשהיה כהן, עבד והקריב,

אשמות תלויין פטורין? ת"ל או הודע אליו חטאתו והביא אף לאחר יום הכפורים. לרי"ש אייתר קרא "או הודע" אבל לרע"ק, מנ"ל דהתולה בבי"ד פטור? מן הדא נפש כי תחטא אחת תחטא בעשותה הרי אילו מיעוטין התולה בעצמו חייב התולה בבית דין פטור

אין חייבין אלא על דבר שהיה גלוי להן ונכסה מהן. ומה טעמא? ונעלם דבר דבר שהיה גלוי להן ונכסה מהן. על דעתיה דרבי ישמעאל דו אמר ונעלם ממנו מכלל שהיה יודע, והוא ידע, הרי שתי ידיעות. על דעתיה דרבי עקיבה דו אמר ונעלם ממנו ונעלם ממנו שני פעמים מכלל שבאת לו ידיעה בתחילה וידיעה בסוף והעלם בנתיים, ת"ל ונעלם "דבר" דבר שהיה גלוי להם ונכסה מהן רי"ש יליף ליה מו"נעלם" ורע"ק מ"דבר"

אין חייבין עד שיוורו לבטל מקצת ולקיים מקצת.

שמואל אמר והן שהורו "מותר" אבל אם הורו "פטור" לא בדא. אין היחיד נפטר בכך ואין בי"ד מביא

אין חייבין עד שתהא הורייה מלשכת הגזית. אמר רבי יוחנן טעמא דהך תנייא מן המקום ההוא אשר יבחר ה'.

אמר רבי מנא בר תנחום נכנסו מאה, עד שיוורו כולן.

תמן אמר רבי זעירא והוא לעניין עיבור השנה שיהו כולן מורין מצד אחד. וכא מה?

הלך היחיד ועשה שוגג על פיהן הא מזיד חייב, מה זה? וכי יש זדון ושגגה ליחיד אצל הוריית ב"ד? רבי אימי בשם רשב"ל מתניתא כגון שמעון בן עזאי יושב לפניו. מה אנן קיימין? אם בידע כל התורה ואינו יודע אותו דבר, אין זה שמעון בן עזאי. ואם בידע אותו הדבר ואינו יודע כל

התורה, שמעון בן עזאי הוא אצל אותו הדבר! ומזיד הוי! אלא כי נן קיימין בידע כל התורה, ובידע אותו הדבר, אלא שהוא כטועה לומר תורה אמרה אחריהם אחריהם. בבלי 2 כהדא דתני יכול אם יאמרו לך על ימין שהיא שמאל ועל שמאל שהיא ימין תשמע להם? ת"ל ללכת ימין ושמאל, שיאמרו לך על ימין שהוא ימין, ועל שמאל שהוא שמאל

מאי כדון? רבי יוסי בשם רבי הילא לפי שבכל מקום שוגג חייב ומזיד פטור, וכא אפילו מזיד חייב, מביא קרבן מפני שתלה בב"ד. שטעה במצווה לשמוע דברי חכמים

חברייא בשם שמואל יחיד משלים לרוב הציבור דווקא היחידים שאכלו חלב אחר שכבר אכלו 50 אחוז, פטורים היא מתניתא, אבל כל יחיד ויחיד שעשה בפני עצמו מביא כשבה ושעירה. רבי יוחנן אמר אפילו כל יחיד ויחיד שעשה בפני עצמו פטור. וקשיא על דעתיה דשמואל, לא נמצא כל יחיד ויחיד מתכפר לו בשני חטאות?! רבי זעירא בשם שמואל היחיד תלוי, אכלו רוב- ב"ד מביאין. אכלו מיעוט- היחיד מביא.

כל ההורייה שבית דין מביאין פר, אין היחיד מביא כשבה ושעירה.

רבי יוחנן פתר מתניתא בהוריית בית דין- הורו בית דין לבטל מקצת ולקיים מקצת, הואיל וב"ד מביאין פר אין היחיד מביא כשבה ושעירה. הורו לעקור את כל הגוף, הואיל ואין בית דין מביאין פר, היחיד מביא כשבה ושעירה.

עדיין אני אומר מיעוט קהל שחטאו חייבין, שאין ב"ד מביאין על ידיהן פר. רוב קהל שחטאו יהו פטורין, שהרי בית דין מביאין על ידיהם פר. ת"ל מעם הארץ אפי' רובה ואפילו כולה.

הימן תלמוד ירושלמי הוריות מוגה ומופסק היטב---מיועד לרגילים בבבלי---עים פירוש קצר מאד

נגמר בס"ד א תבא תשע"ב---הגהתי במקום שנראה מוכרח---וסוגיא משובשת ציינתי לבבלי---בחסדי ה' המרובים יהושע גליק-חזרתי והגהתי ריש אב תשעה שוב הגהתי שלהי סיון תשעז ולא הקפדתי לציין במקומות שהגהתי, מכיון שלדעתי זה מכביד על רהיטות הקריאה. ואין תכליתי רק להקל על הלומד. וכשרואים שיש כוכבים קטנים ובינונים מתבלבלים. על כן מי שרוצה לדעת נוסח כת"י ליידן וכו' יעיין נא במהדורת הנדפסות. ובאמת רק אחר עיון במהדורות הרגילות יש להפיק איזה תועלת מן חיבור הזה. כי רק אחר שנתקלים בקושי, ורואים כל הדוחקים הנצרכים מחמת השבוסים, יש להעריך נוסח שונה ולשפוט עליו לקבלו או להזחילו ולהזניחו. החילופי הגה הזה כא סיון תשעז

בספר זה יש רק חמשה מיני אותיות ואלו הן: זה זה זה זה זה

אותיות המשנה הם זה אותיות גמרא זה וכשיש איזו הדגשה באה זה אותיות שבאו מפירושי זה או זה

מסכת הוריות פרק א

הלכה א משנה הורו בית דין לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם, בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה, הרי זה פטור מפני שתלה בבית דין

הורו בית דין וידע אחד מהן שטעו או תלמיד שהוא ראוי להורייא והלך ועשה על פיהם בין שעשו ועשה עמהם בין שעשו ועשה אחריהם בין שלא עשו ועשה הרי זה חייב מפני שלא תלה בבית דין

זה הכלל התולה בעצמו חייב והתולה בבית דין פטור:

גמרא נפש כי תחטא. אחת תחטא. בעשותה תחטא. הרי אילו מיעוטין. התולה בעצמו חייב והתולה בבית דין פטור.

בכל אתר את מר מיעוט אחר מיעוט לרבות וכא את מר מיעוט אחר מיעוט למעט! אמר ר' מתניה שנייא היא דכתיב מיעוט אחר מיעוט אחר מיעוט.

ר' חגי שאל לחברייא, מה בין סבור שהוא חולין ונמצאת תרומה, שהוא חייב. זר משלם קרן וחומש מה בין המחזיק עצמו שהוא כהן ונמצא ישראל, שהוא פטור? תרומות 8:1 אמרין ליה מכיון שמחשב לעשות מצווה, פטור

אמר לון אוף אנא צריכה לי, מה בין סבור שהוא חול ונמצאת שבת שהוא חייב, מה בין סבור שהוא פסח ונמצא שלמים שהוא פטור? אמרין ליה מן השוחט ברשות. כיון שניתן שבת לידחות, פטור

אמר ר' חגי לחברייא לון אוף אנא צריכא לי, מה בין סבור שהוא מותר ונמצא אסור שהוא פטור, מה בין סבור שהוא חלב ונמצא שומן יחיד העושה בהוריית בי"ד שהוא חייב? לא אמרו ליה כלום. אמר לון נימא לכון מינן מן הכא או הודע אליו חטאתו והביא.

עאל רבי יוסי, אמרין ליה קשי לן הדא מילתא, חברייא לר' יסא שר' חגי הקשה לנו זה הדבר (מה בין...) אמר לון ר' יסא לחברייא ולמה לא אגיבתוניה מן הדא! למה לא השבתם לו מן זה: "או הודע אליו חטאתו והביא" אמרין ליה, חגי קשיתה חגי קיימתה! על דעתיה דרבי ישמעאל דלא מפנה אהן קרייה במחוייבי חטאות ואשמות וודאין שעבר עליהן יה"כ, ניהא. על דעתיה דר"ע דמפנה אהן קרייה במחוייבי חטאות ואשמות וודאין שעבר עליהן יה"כ, דתני מניין למחוייבי חטאות ואשמות וודאין שעבר עליהן יה"כ שהן חייבין להביא לאחר יום הכיפורים וחייבי

ללבן באור ילבן.

**השפוד והאסכלה מלבנן באור, והסכין שפה
והיא טהורה:**

גמרא הלוקח כלי תשמיש מן הנכרי, דברים
שיודע שעושין בהן אוכל נפש, כגון כוסות מדיחן
וטהורין. אבל יורות וקומקמין, מגעילן בחמין.
וכלן שנשתמש בהן אע"פ שלא הטביל והגעיל
ושף וליבן, הרי אילו טהורין.

תני רבי הושעיה כלי תשמיש של מתכות צריך
להטביל.

כהדא רבמי רב אמי סלק עם רבי יודן נשיא
לחמתא דגדר, ושאלון כסף מן אילין דאוסינוס,
שאלו כלי כסף מאת גוי שאלון לרבי ירמיה אמר צריך
להטביל. אמרין נצא לחוץ ונלמד, נפקון ושמעון
רבי יעקב בר אחא שמעון בר בא בשם רבי יוחנן
לא שנו אלא לוקח לפי שיצאו מטומאת הנכרי
ונכנסו לקדושת ישראל, אבל שואל מותר.

מעתה אפילו כלים? כגון בגדים רבי הושעיה זבין
כלים ומטבילן.

הכא את אמר מדיחן והן טהורין, והכא את אמר
מגעילן בחמין? חומר הוא בגיעולי נכרים לפי
שבלע ע"י חמין

סכין תוחבה בארץ שלשה פעמים ודייו. רבי בא
בשם רב יהודה הדא דאת מר בסכין קטנה, אבל
בסכין גדולה צריכה ליבון, והליבון צריך שיהו
ניצוצות מנתזין ממנה:

סליק בס"ד א דחול המועד תשעג

וחזר והוגה [והרבה מספר שערי תורת ארץ
ישראל מאת רב זאב רבינוביץ] ונגמר בס"ד
עש"ק זאת חקת התורה תשעה וחזר והוגה
ונגמר יום ד שלח תשעז

להלן אסור בהנייה אף שם האמור כאן אסור בהנייה. וציפרי מצורע- כל צפור טהורה תאכלו זו החיה. וזה אשר לא תאכלו מהם- זה השחוטא. או חילוף? רבי יוחנן בשם ר' ישמעאל לא התפשה התורה אסור הנייה דבר שיש בו רוח חיים. ושיער נזיר- ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים. ופטר חמור- עריפה עריפה מה להלן קוברו ואסור בהנייה אף כאן קוברו ואסור בהנייה. ובשר בחלב- תני בשלשה מקומות כתיב לא תבשל גדי לאכילה ולהנייה ולבישול. ולחולין שנשחטו בעזרה- רבי יוחנן בשם רבי ישמעאל אמרה תורה שחוט שלי בשלי, ושלך בשלך, מה שלי בשלך אסור אף שלך בשלי אסור. אי מה שלי בשלך ענוש כרת אף.... ולא רבי ישמעאל אמר למידין מקל וחומר ואין עונשין מקל וחומר?!

ולמה לא תנינן נבילה עמה? אמר רבי יוסי בי רבי בון לא מתני אלא דבר שאסור בהנייה, נבילה מותרת בהנייה. התיבון הרי חמץ בפסח חמץ יש בו כרת ואילו אין בהן כרת. רבי יוסי בר חנינה בעי, איסורי הנייה מהו שיבטלו בטירוף? והתנינן שור הנסקל! תיפתר בחתיכות. והתנינן צפורי מצורע! תיפתר ציפור בציפורין. והתנינן שיער נזיר אית לך מימר ציפור בציפורין? כד מטון לערלה כשהגיעו למסכת ערלה התיב רבי יעקב קומי רבי יוסי והתנינן האורג מלא הסיט מצמר בכור בבגד ידלק הבגד, משיער נזיר מפטר חמור בשק, ידלק השק. א"ל אילו אמר איתותבת תמן, יאות הוה אילו הקשית כשהיינו עוסקין במס' ע"ז, היה זה דבר חכמה!

הלכה יג משנה יין נסך שנפל לבור כולו אסור בהנייה. רבן שמעון בן גמליאל אומר יימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שיש בו:

גמרא רבי יוסי רבי יוחנן בשם בן בתירה יין נסך שנפל לבור יימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך רבי שמואל בר נתן בשם רבי חמא בר חנינא: הלכה כרשב"ג.

אמר רבי יסא חד רבנין נפק מבית וועדא אמר איתפלגון רבי יוחנן וריש לקיש חד אמר הלכה כרבן שמעון בן גמליאל וחד אמר אין הלכה כרשב"ג. ומודה רבן שמעון בן גמליאל ביין לתבשיל שהוא אסור. רבי בון בשם רב מודין

חכמים לרבן שמעון בן גמליאל בחבית בין חביות למכור כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שבו. אמר רבי זירא קומי רב אמי עד דלא איתאמר' הדא מילתא לא הוינן ידעין דו כן פשיטא שמודים חכמים לרשב"ג.... דילמא לא איתאמרת אלא מודי רבן שמעון בן גמליאל לחכמים וכו'! [אמר רבי יודן ידע הוה רבי זעירא דו כן, אלא כאינש דשמע מילה ומקשי עלה כאיש השומע "מימרא" ומקשה עליו]

הלכה יד משנה גת של אבן שזפתתה נכרי, מנגבה והיא טהורה.

ושל עץ, רבי אומר יינגב, וחכמים אומרים יקלף את הזפת.

ושל חרס אף על פי שקילף את הזפת, הרי זו אסורה:

גמרא מתני' דרבי. של עץ רבי אומר ינגב וחכמים אומרים יקלוף את הזפת.

ושל חרס דלא כרבי, דתני הגת והמחץ והמשפך של נכרי, רבי מתיר וחכמים אוסרין. מודה רבי בקנקנים שאסורות. מפני מה אילו אסורין ואילו מותרין? אילו מכנסן לכך ואילו אין מכנסן לכך. רבי יוסי בשם רבי יוחנן: הלכה כרבי. רבי יוסי בי רבי בון בשם שמואל הלכה כרבי.

כלי פפייר שזפתן נכרי, מחלוקת רבי וחכמים.

תני היתה גיתו טמאה ומבקש לטהרה, הלולבין והדפין והעדשה מנגבין וטהורין. והעקל של נצרים ושל בטבוט ושל עץ מנגבין. של שיפה של חוטין של גמי, מיישנן כל שנים עשר חדש. רבן שמעון בן גמליאל אומר מבד לבד ומגת לגת. תני אמר רבן שמעון בן גמליאל אם רצה לטהרן מיד, נותן בצינור שמימיו מקלחין או בנהר שמימיו מהלכין כדי עונה. כשם שאת מנגב בטהרות כך מנגב ביין נסך.

כמה היא עונה? רבי יוסי בשם רבי יוחנן אומר חצי יום וחצי לילה תני רבי חייה אומר יום או לילה מה ופליג? אלא כאן שהיום והלילה שוין וכאן בשאין היום והלילה שוין:

הלכה טו משנה הלוקח כלי תשמיש מן הנכרי, את שדרכו להטביל יטביל, להגעיל יגעיל,

שהוא. יין ביין ומים במים כל שהוא. יין במים ומים ביין בנותן טעם. זה הכלל: מין במינו כל שהוא ושלא במינו בנותן טעם:

גמרא מים ביין בנו"ט חזקיה אמר הדא דאתמר במקום שהמים נמכרין במידה, אבל במקום שאין המים נמכרין במידה, כיון ביין הן.

חזקיה אמר כוס שמזגו מאיסור ומהיתר, יין מזוג של היתר, שנתערב עים יין מזוג של איסור ונפל איסור בסוף, אסור. והיתר בסוף, היתר...אים נפל היתר בסוף, מי היתר רבין על האיסור, ומבטלן א"ר שמואל דרבי ליעזר היא דרבי ליעזר אמר אחר אחרון אני בא אבל לרבנן, אפי' נפל איסור בסוף-כיון שיש מי היתר רוב על יין של איסור-שפיר דמי אמר רבי ירמיה חומר הוא ביין נסך ובעינן דווקא היתר בסוף רבי יוסי בעי אם חומר הוא ביין נסך, אפילו נפל היתר בסוף יהא אסור!

רבי אסי בשם רבי יוחנן: כוס שמזגו מאיסור ומהיתר את רואה את ההיתר כמי שאינו, והאיסור אם יש בו בנותן טעם אסור, ואם לאו מותר. אמר רבי הושעיה והוא שנפל היתר בסוף. רבי אמי בשם רבי יוחנן: ולא שנייא בין שנפל איסור בתחילה והיתר בסוף, היתר בתחילה ואיסור בסוף. אפילו מים ביין, ולא אמרי' קמא קמא בטיל? אפילו נמזג כל צורכו מהיתר והוא"א דמים שבהיתר-שם יין עליו, ושמא אין להשתמש במי-היתר, לבטל יין האיסור, את רואה את ההיתר כמי שאינו, והאיסור אם יש בו בנותן טעם אסור ואם לאו מותר.

אמר רבי זירא הדא למעלן איתאמרת וכולה תיניין היך עובידא? רבי יוסי בי רבי בון רבי אבהו בשם רבי יוחנן צלוחית יין נסך שנפלה לחבית של יין, ואח"כ נפלה לתוך בור של מים את רואה את ההיתר כמי שאינו והאיסור אם יש בו בנותן טעם אסור ואם לאו מותר:

[עד כדון בשנפלו בזה אחר זה, אמר ר"א "אחר אחרון...." נפלו שתיהן כאחת מה אמר בה רבי ליעזר? נשמעינה מן הדא: אימתי חמיצן של כותיים מותר לאחר הפסח? של בעלי בתים-אחר שלש שבתות של אפיה. ושל נחתומים בכרכים-לאחר שלשה ימים. ושל נחתומים בכפרים-לאחר שלשה תנורים.

רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף כשאמרו של בעלי בתים אחר שלש שבתות של אפיה, והוא

שיהא אדם גדול או שיהא משיא את בנו ואפה שלשה תנורים בשלשה שבתות זה אחר זה, וזה אחר זה.

ואף כשאמרו של נחתומים בכרכים לאחר שלשה ימים, והוא שנדחק ואפה שלשה תנורים בשלשה ימים, זה אחר זה, וזה אחר זה מותר.

תני רבי שמעון אומר: ואף כשאמרו של נחתומים בכפרים לאחר שלשה תנורים, עד שלשה ימים אסורין, שמשחרית הוא בודה לו שאור לכל אותו היום: כ בעינן שלשה תנורים והוא שלא יהו כולם ביום אחד!

מסיפא פריך אותה העיסה השנייה, לא מאיסור ומהיתר היא מתחמצת?! הרי נוטל קצת מעיסה ראשונה+משאור שעשה"פ ומר ר' ירמיה בשם רבי שמעון בן לקיש מאן תנא חמיצן של כותים רבי ליעזר!! אל"ב ב"א אסור

ואמר רבי יוסי לרבי חנינא ענתונייא נהירת דהויתון מרין את ורבי ירמיה בשם רבי שמעון בן לקיש מאן תנא חמיצן של כותים רבי ליעזר. ואנן לינן אמרין כן אלא רבי הילא בשם רשב"ל "ירדו" לחמיצן של כותיים כרבי ליעזר. ועוד מן הדא דאמר רבי חנינא דרבי אבהו אבא הוה ליה עובדא שלח שאל לרבי חייה ולרבי יסא ולרבי אימי ואורין ליה כרבי ליעזר. מה כיחדייא מורי? לא משום שירדו לחמיצן של כותיים כרבי ליעזר. אמר רבי מנא קומי רבי יסא היך מה דתימר תמן בחמיצן של נכרי הלכה כרבי ליעזר. וכא כל זוז"ג הלכה כרבי ליעזר? אמר ליה ולכל דבר!

הלכה יב משנה אילו אסורין ואוסרין כל שהן: יין נסך וע"ז ועורות לבובין ושור הנסקל ועגלה ערופה וציפורי מצורע ושיער נזיר ופטר חמור ובשר בחלב וחולין שנשחטו בעזרה הרי אילו אסורין ואוסרין בכל שהן:

גמרא יין נסך וע"ז ועורות לבובין- על שם ולא ידבק בידך מאומה מן החרם. ושור הנסקל- ממשמע שנאמר יסקל השור אינו יודע שלא יאכל מה ת"ל לא יאכל? מיכן שאסור אף בהנייה. עגלה ערופה- שם שם מה שם האמור

והניח לפניו לוגין על השולחן ולגין על הדולפקי שלחן קטן והניחו ויצא, מה שעל השולחן אסור, ומה שעל הדולפקי מותר

ואם אמר לו הרי מוזג ושותה! אף מה שעל הדולפקי אסור, חביות פתוחות אסורות, וסתומות כדי שיפתח ויגוף ותיגב:

#גמרא הוון בעיין מימר מה שעל השולחן אסור אפי' חוץ פישוט ידיים, ומה שעל הדולפקי מותר, אפי' תוך מפישוט ידיים. ולא כן אמר רבי בא בשם רב ששת כשם שנתנו פישוט ידיים בטהרות כך נתנו פישוט ידיים בין נסך! ואיך מותר תוך? אלא כיני: מאן דאמר מה שעל השולחן אסור, ובלבד בתוך פישוט ידיים. ומה שעל הדולפקי מותר אפי' תוך פישוט ידיים: #

#א"ר יוחנן לית כאן אסורות אלא מותרות. חביות סתומות כשאמר לו הרי מוזג [שהרי נתן לו רשות, ולמה יסתמם?] א"ר זעירא אית כאן אסורות! דאין מטה ביה הוא מודע ליה, ואין לא מטה ביה לא מודע ליה דלא יהא שלים ליה טיבו. אים יגיע הישראל בעודו מתעסק לסתמו, הוא מודיעו. ואים לא יגיע, אינו מודיעו שלקח משהו, כי אינו רוצה להחזיק טובה לישראל [שערי תוא"י]

הלכה ח משנה בולשת שנכנסה לעיר, בשעת שלום, חביות פתוחות אסורות וסתומות מותרות. ובשעת מלחמה, אילו ואילו מותרות שאין פנאי לנסך:

גמרא שייך לעיל בבימוסאות של עכו"ם [בשעת השמד הכל אסור שאי אפשר שלא היה שם ישראל שלא עבדה על כורחו הדא אמרה עבודה זרה שעבדה ישראל אינה בטילה לעולם אמר רבי יוסי ואת שמע מינה ע"א שעבדה ישראל על כורחו אינה בטילה לעולם]

רבי אמי בשם רבי יוחנן בשלום בולשת, ובמלחמת בולשת. שעת מלחמה=שיש מי שנלחם עים הבלשת (לא שבאים ללחום עים היהודים)??

חיויא מי פרי בתריה נפל לגובא נחש כאשר רץ אחריו נפל לבור של יין אתא עובדא קמי רבנן ואכשרון אמרין אין פנאי להטיל אירס:

הלכה ט משנה אימנים ישראל ששילח להם נכרי חבית של יין נסך, מותר שיאמרו לו תן לנו את דמיה!

אם משנכנס לרשותו, אסור:

#גמרא ואין אסור משום יין נסך?! תני בר קפרא במשלה במתנה: אינו שכר פרעון רק מתנה בעלמא הלכה י משנה המוכר יינו לנכרי, פסק עד שלא מדד, דמיו מותרין. מדד עד שלא פסק, דמיו אסורין.

נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של נכרי, ונטלו ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל, אם יש בו עקבת יין, אסור.

המערה מכלי ישראל לכלי של גוי המערה ממנו מותר, את שעירה לתוכו אסור:

גמרא רבי בא רב הונא בשם רב ואהן דנגד בזיקא והא מביזעא בידיה מי שמשך בנאד של יין, ונקרע בידו, פטור לא חייב בה. אמר רבי יוסי בי רבי בון לכן צריכה אפילו מעל לה גו חנותה אפי' הכניסו לתוך חנותו ולא אתכוון אלא דלא יזכה בה חורון.

מדד עד שלא פסק לא קנה. מהו שתקנה לו כשער הפחות? אמר רבי חגי קומי רבי יוסי מתניתא אמרה שאינה נקנית לו בשער הפחות. דתנינן תמן המוסר יינו לנכרי פסק עד שלא מדד דמיו מותרין, מדד עד שלא פסק דמיו אסורין. אם אתה אומר לקנות לו כשער הפחות, אפילו מדד עד שלא פסק, ייעשה כמי שפסק שלא מדד, ויהיו דמיו מותרין!!

מהו עקבת יין? בההוא דמלכלך. כמה דתימר עקובה מדם.

פשיטא דא מילתא: ישראל תופש בפי המשפך והנכרי מערה דברי הכל אסור. נכרי תופש במשפך וישראל מערה, ר' אסי אוסר ור' אמי מתיר. נכרי תופש בפי הנוד וישראל מערה, ר' ירמיה בשם רבי זעירא היא המחלוקת. רבי מנא בעי קומי רבי יוסי היידא מחלוקת? אמר ליה מחלוקת רבי אסי ורבי אמי. ישראל תופש בנוז=בפי הנאד ונכרי מערה, סברין מימר דברי הכל מותר. רבי שמואל בשם ר' זעירא כל גרמא אמרה שאסור! שפעמים שישראל מרפה ידיו, ונמצא כל העירוי מחמת הנכרי!

ואהן דמרגל זיקא מעיל לרע מי ש"מטה"(מהפך) נאד ממעלה למטה, אין בו משום... אין בו משום מערה מכלי לכלי:

הלכה יא משנה יין נסך אסור ואוסר בכל

not opened ואין לא, איתפתחת.

כהדא דר"ש בן לעזר אזל לחדא קרייה דשמריין כותים=שומרונים אתא ספרא מלמד לגביה, א"ל רשב"א לספרא אייתי לי חדא קולא שתימא כד של יין סתום אמר לו הא מבועא נחל נובע קמך שתי! אטרח עלוי. א"ל הא מבועא קמך שתי! חמתיה מטרח עלוי ראה הסופר שרשב"א מטריח עלוי א"ל את מריה נפשך =בעלים על התאוה... הא מבועא קמך שתי! ואין את מריה דנפשך בעל תאוה, ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה! בלשון סגי-נהור... שתה... כבר נתקלקלו הכותים.

רבי ישמעאל בי רבי יוסי אזל להדא נפוליה nabalus אתון כותייא לגביה אמר לון אנא מחמי לכון דלית אתון סגדין לאהין טורא אלא לצלמייא דתחתוי! דכתיב ויטמון אותם יעקב תחת האשירה אשר עם שכם. שמע קלין אמרין נקרוין נסדר לאילין כובייא he overheard their voice "let us wake early and take care of those thorns" (let's kill him)so he left the place וידע דאינון בעו מיקטלוניה וקרץ ונפק ליה.

רבי אחא אזל למאום שם מקום ואכל חליטין cakes רבי ירמיה אכל חמצין מאכל חמץ רבי חזקיה אכל קמצין מין חגב.

רבי אבהו אסר יינן מפי רבי חייה ורבי אסי ורבי אמי שהיו עולין בהר המלך וראו נכרי=כותי אחד שהיה חשוד על יינן שאינו מקפיד על יין גוי, אתון אמרון ליה קומי, אמר לון ולא על ידי עילא??? שנאסר מחמת "עלילה" רחוקה כזה ואית דבעי מימר חדא ערובת שובא לא אישתכח חמרא בכל מסרטיקי שם עיר כותי בפוקי שובא במוצאי שבת אישתכח מלייא מצאו מלא מן מה דאיתון ארמייא ממה שהביאו הכותים וקבלוניה כותייא מינהון. ואית דבעי מימר כד סליק דיקליטינוס מלכא להכא גזר ואמר כל אומייא ינסבון בר מן יודאיי ונסכין כותייא ונאסר יינן. ואית דבעי מימר כמין יון אית להון ומנסכין ליה. כותייא דקיסרי בעו מרבי אבהו אבותיכם היו מסתפקין בשלנו אתם מפני מה אינכם מסתפקין ממנו? אמר להן אבותיכם לא קילקלו מעשיהם אתם קילקלתם מעשיכם.

תמן תנינן ארץ ישראל טהורה ומקוותיה טהורין. ארץ כותים טהורה ומקוותיה ומדורותיה ושביליה טהורין שביליה טהורין חזקה שאין

בוררין להם שביל אלא מטהרה.

ומקוותיה טהורין- רבי לעזר בי רבי יוסי הדא דאת מר להאמינן שאינן שאובין הא למידת ארבעים לא דדרשי אך מעיין ובור מקוה מים מה מעיין מטהר כל שהוא אף מקוה מטהר כל שהוא.

בעון מרבי אבהו חלוט שלהן מהו אמר לון הלואי היינו יכולין ליסר גם מימיהן רבי יעקב בר אחא בשם רבי חנינה כותאי דקיסרין מותר להלוותן ברביית. רבי יוסי בעי מעתה לא נחוש לחלתן נימא שחלתן אינה קדושה! ונן חמיי רבנן חששין!

הלכה ה משנה המניח יינו בקרון או בספינה, והלך לו לקפנדריא נכנס למדינה ורחץ, מותר. ואם מודיעו שהוא מפליג- כדי שישתום ויסתום ויגוב. רשב"ג אומר כדי שיפתח ויגוף ותיגוב:

גמרא אמר רבי חנינה מעשה בקרון אחת משל בית רבי שהפליגה יותר מארבעת מיל אתא עובדא קומי רבנן ואכשרון. אמרין בהדא איסטרטא דציידין street of Zidon הות וכולה מישראל הוות. אמר רבי חנינה זמנין דו חמי סייגין כובין thorny fences והוא סבור דינון בני נש, והוא סובר שזה בן אדם והוא מתבעת ומתפחד:

הלכה ו משנה המניח את הנכרי בחנותו לשותה יין, וישראל בעל החנות יצא אע"פ שהוא יוצא ונכנס מותר. ואם מודיעו שהוא מפליג, כדי שישתום ויסתום ויגוב. רשב"ג אומר כדי שיפתח ויגוף ותיגוב:

גמרא וכרבי מאיר דרבי מאיר אמר: בין כך ובין כך הבית טמא?

אשת חבר שהניחה לאשת עם הארץ טוחנת בתוך ביתה--פסקה הריחיים, הבית טמא: לא פסקה הריחיים, אין טמא אלא עד מקום שהיא יכולה לפשוט את ידה וליגע. היו שתיים--בין כך ובין כך--הבית טמא, שאחת טוחנת ואחת ממששת, דברי רבי מאיר; וחכמים אומרין, אין טמא אלא עד מקום שהן יכולות לפשוט את ידן וליגע.

מה הדין ביי"ן?

רבי חמא בשם רבי יוסי בר חנינה בחצר החלוקה במסיפס, בטהרות טמא, ביין נסך טהור. והא רבי מאיר מחמיר בטהרות לאסור כל הבית ומיקל ביין נסך דאסור רק בכדי פישוט אוף רבנן מחמירין בטהרות לאסור מסיפס ומקילין ביין נסך להיתר מסיפס:

הלכה ז משנה היה אוכל עמו על השולחן

שמה החליף.

הכל מודין בחליפין שאסורות, חליפי חליפין מהו? אמר רבי חנינה מחלוקת רבי ישמעאל ב"ר יוסי ורבנן. רבי ישמעאל בי רבי יוסי אמר מותר, ורבנן אמרי אסור. רבי לעזר בשם ר' הושעיה טעמון דרבנן והיית חרם כמוהו כל שאת יכול לקיימו ממנו הרי זה כמוהו. מאי כדון? אמר רבי יוסי בי רבי בון כמוהו שני פעמים על שם לא ידבק בידך מאומה מן החרם:

הלכה ב משנה גוי השוכר את החמור מיהודי ע"מ להביא עליו יין נסך שכרה אסור. שכרה לישב בה, אע"פ שהניח הנכרי לגינו bottle of wine עליה, שכרה מותר:

גמרא עד היכן? עד כדי שלא יהא החמר היהודי מקפיד:

הלכה ג משנה יין נסך שנפל על גבי ענבים, ידיחם והן מותרות. ואם היו מבוקעות אסורות.

מעשה בביתוס בן זונין שהיה מביא גרוגרות בספינה ונשתברו חביות של יין נסך על גביהן ובא מעשה לפני חכמים והתירו

זה הכלל: כל שהוא בהנייתו בנותן טעם שנהנה בנתינת הטעם, אסור. וכל שאינו בהנייתו בנותן טעם מותר [כגון החומץ של י"ן שנפל לגריסים]

גמרא מתניתא בשלא נידלדל חותמן, של הענב אבל נידלדל חותמן it's "seal" is torn כמבוקעות הן.

מה את עבד לה, חמרא ע"ג עינבי כיין ביין או כיין לתבשיל? אין תעבדינה כיין ביין, מחלוקת רשב"ג ורבנן. ואין תעבדינה כיין בתבשיל, ד"ה אסור לקמן הי"ג

אמר רבי יוחנן הדא דאת אמר חומץ לתוך גריסין ברותחין, אבל בצונין אסור שכן דרך בני ציפורין עושין כן וקורין אותו שחלייא. היו רותחין וציננן? מעתה אפי' רותחין יהו אסורין מאחר שדרכו לצון!

רבי יסא בשם רבי יוחנן דרבי שמעון הוא.

דתני: כל נותנין טעם בין לשבח בין לפגם אסור דברי רבי מאיר. ורשב"א לשבח אסור לפגם מותר, כגון חומץ שנפל לגריסין. רשב"ל אמר:

מה פליגין? בשהשביח ואח"כ פגם, אבל פגם ואח"כ השביח, אף ר"מ מודה. ריו"ח אמר: היא השביח ואח"כ פגם, היא פגם ואח"כ השביח, היא המחלוקת.

תמן תנינן: וכן שעורים שנפלו בתוך הבור של מים אע"פ שהבאישו מימיו, מימיו מותר. והדא מתני' מהו? רבי יוחנן אומר במחלוקת ור"ש, ורבי שמעון בן לקיש דברי הכל ומודה ר"מ בפוגם מעיקרא דשרי. רבי יוסי בי רבי בון אמר שמועתה כן: על דעתיה דר' יוחנן במחלוקת ור"מ. על דעתיה רבי שמעון בן לקיש דברי הכל:

הלכה ד משנה נכרי שהיה מעביר עם ישראל כדי יין ממקום למקום אם היה בחזקת משתמר מותר

ואם מודיעו שהוא מפליג, כדי שישתום יעשה נקב ויסתום וינגוב. רבן שמעון בן גמליאל אומר כדי שיפתח כל המגופה ויגוף ותיגב:

גמרא אמר רבי שמואל מעשה בנכרי אחד שהיה מעביר עם ישראל כדי יין ממקום למקום אתא עובדא קומי רבי אבהו ואסר. אמרי בפתוחות הוה עובדא ע"כ אסר בכל גווני. אמר רבי זריקן לא סוף דבר מליאות אלא אפילו חסירות דטרף ונגע בידא, וחזר.

את סבר דהדא דרבן שמעון ב"ג לקולא, ולית היא אלא לחומרא! דשיתומהון, דרובה מעושה מגף.

רבי יהודה בר פזי בשם רבי אמי: ביצה צלויה של כותים הרי זו מותרת. ר' יעקב בר אחא בשם רבי לעזר תבשילי כותים הרי אילו מותרין. הדא דאת אמר בתבשיל שאין דרכן לתת לתוכו יין וחומץ. שאין הכותים מקפידין על י"ן הא דבר ברי שנתן, אסור אפילו בהנייה.

כהדא דתני בראשונה היו אומרים יינה של אוגדור כפר של כותים למה הוא אסור? מפני כפר פגש. כפר של גויים ושל בורגתה מפני בירת סוריקה של עין כושית מפני כפר שלם חזרו לומר פתוחה בכל מקום אסורה. וסתומה מותרת. נקובה וסתומה הרי היא כסתומה. רבי יצחק בן חקולה אמר הרי זו כפתוחה. אמר רבי חנינה ואנא יכיל קיים יכולני ליישב הסתירה, אין הוה עילויה יקיר if the price of the wine is expensive לא איתפתחת

עולה ויורד בו אסור, כיון שאין יכול לתפשו פתאום ואם לאו מותר.

רבי בא בשם רב יהודה בעיר שיש בה דלתים ובריה היא מתניתא. דאם אין לו דלתים, אפי' כולה נכרים, מותר (משום דאחי יהודיים מעלמא) בדא תני שומר אע"פ שאינו בא אחת לקיצים?! אים יש לו חומה מה מהני שומר שבא אחת לקיצין?!

תני ישראל ונכרי שכנסו את יינן בפרכיאי מקום שמביאין שמה כל הסחורה של עיר אפילו שומרים נכרים אפי' חביות פתוחות מותרות שאין מנסכין כן.

רבי הילא בשם רבי ינאי: השוכר כלוקח. ותני כן אחד הלוקח ואחד השוכר ברשות הנכרי, בזמן שהיין של ישראל וישראל דר שם בעיר ההיא מותר אע"פ שאין עליו מפתח וחותם, ואם אין ישראל דר שם מותר והוא שיהא עליו מפתח וחותם

ובזמן שהיין של נכרי לא פרע לו וישראל דר שם מותר, והוא שיהא לו עליו מפתח וחותם. ואם אין ישראל דר שם, אסור, אף על פי שיש עליו מפתח וחותם.

רבי יילי בשם רבי ינאי חלוקים על רבי שמעון בן לעזר. לא על הדא איתאמרת אלא על הדא דבתרה, המטהר יינו של נכרי וכו': דשפיר יש לחלק כבמתני', ודלא כרשב"א דאוסר אף בכותב התקבלתי

מסכת עבודה זרה פרק ה ערב חג הסוכות תשעג

הלכה א משנה השוכר את הפועל לעשות עמו ביין נסך שכרו אסור.

שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת, אע"פ שאמרו לו העבר לי חבית של יין נסך ממקום למקום, שכרו מותר:

גמרא ולא שכרו הוא נותן לו! למה אסור ברישא רבי אבהו בשם רבי יוחנן קנס קנסוהו.

תני החמרים והכתפים וכל העושין בשביעית שכן שביעית. אמר ר' זעירא בפירות היתר היא מתניתא. בעוסקים בפירות היתר, מותר לפרוע שכן בפירות שביעית (ולא מקרי "פריעת חוב" בפירות שביעית) [וההיא דהורי רבי יוחנן לאילין דבית רבי ינאי שלא יהו נוטלין שכר בידיהן יין אלא מעות כרבי יהודה

וכרבי נחמיה הורי להון] דס"ל- שביעית 8-דאסור לפרוע הקפת חנות בפירות שביעית—זה"ה אסור לשלם לפועל בפירות שביעית

אמר רבי יילי בפירות אסור היא מתניתא. כדמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן ביין נסך, קנס קנסוהו. כיון שנתעסקו בפירות אסור(פירות שביעית)? ספחין? אחר ביעור(משומר)? קנסו שנתפס שכן בקדושת שביעית

כיתף עמו חבית בחבית התנה עים הגוי שיכתף לו ביום אחר את קונסו בחביתו עד כדי שכרו. נתן לו קרקע בשכרו, בכל אתר את אמר אין קרקע נאסר וכא נאסר? נתן לו בהמה בשכרו. בכל אתר את אמר אין דבר שיש בו רוח חיים נאסר, וכא נאסר? נתן לו הכל בשכרו הכל אסור, או אינו אסור אלא עד כדי שכרו? היה עושה עמו בטובת הנאה, את ממשכנו מנכסיו עד כדי שכרו? ונאסר? היה עושה עמו חצי יום באיסור וחצי יום בהיתר? נישמעניה מן הדא: היה מוכר חולין ושני בכרך אחד, אי זה שירצה מן המעות שקיבל יכול לייחדו בשביל "מע"ש/חולין" חולין יעשה, ושני יעשה, והכא כן יכול "לייחד" מעות בשביל "האיסור"

רבי ירמיה בעי שכרו לשבר to break חביות של יין נסך אפילו כן שכרו אסור?

נישמעניה מן הדא: השוכר את הפועל להביא יין לחולה אם הביא לו חייב ליתן לו, ואם לאו אין חייב ליתן לו. אבל אם אמר לו יין לחולה "ממקום פלוני", ותפוח לחולה ממקום פלוני, בין הביא בין לא הביא חייב ליתן לו. דמי רגליו נותן לו! וכא לא דמי רגליו נותן לו!! וה"ן שרי לשבר

אסי אמר דמי יין נסך ביד נכרי, מותר. דמי ע"ז ביד נכרי, רבי יונתן אמר מותר רבי יוחנן אמר אסור.

מתניתא מסייעה לדין ומתנית' מסייעה לדין. מתניתא מסייעה לרבי יוחנן- נכרי שהיה חייב מעות לישראל, ואמר לו המתן עד שאמכור יין נסך, עד שאמכור ע"ז, ואתן לך, אסור. מה עביד לה ר' יונתן? פתר לה מפני מראית עין

מתניתא מסייעא לרבי יונתן- נכרי שהיה חייב מעות לישראל הרי זה מוכר יין נסך ונותן לו, ע"ז ונותן לו, מה עביד לה ריו"ח? אני אומר

מלוה על אותו הבור, ובלבד תוך פישוט ידיים.
מר אמר חדא מר אמר חדא ול"פ

רבי אבין בשם רבי שמואל הלכה כר"ש. ר' אבין בשם שמואל אני כפרת ר"ש או מתיר בשתייה או אוסר בהנייה אמר ר' ירמיה בשם רבי אבהו מעשה היה והורה בשתייה כר"ש

ר' שמואל בשם רבי אבהו אין הנכרי עושה יין נסך בזריקה. נכרי מהו שיעשה יין נסך בחמתו? נישמענה מן הדא: ארמייא הוה ליה קופין גו מעצרתא גוי היה לו סלים בבית הבד והשתמש בו ישראל שלא ברשותו אתא ישראל וזלף בהון חמר, אתא ארמייא מן קולתה מתוך "חמתו" שפך כל החבית לתוף הבור ושפכין לגובה, אתא עובדא קומי רבנן אמרי אין הנכרי עושה יין נסך מחמתו.

רבי ירמיה בשם רבי חייה בר בא זה שמוזג בחמין אסור. בצונן מותר יבוא עלי שלא עשיתי מימי.

רבי יסא אזל לצור, חמתון שתן חמר וחמימין וארמייא מזג, ראה אותם שותים יין וגויים מוזגים להם—אמר להם מי התיר לכם? אמר לון מה שרא לכון?

הלכה יב משנה המטהר יינו של נכרי=עושה יין בענבים ובבית גת של נכרי ונותנו ברשותו ברשות הנכרי בבית שהוא פתוח לרשות הרבים, בעיר שיש בה נכרים וישראל מותר

בעיר שכולה נכרים, אסור עד שיושיב שומר. אין שומר צריך להיות יושב ומשמר, אף על פי שהוא יוצא ונכנס מותר

רבי שמעון בן אלעזר אומר כל רשות נכרים כאחת.

המטהר יינו של נכרי ונותנו ברשותו, והלה כותב לו שנתקבלתי ממך מעות, מותר. בגויי דלעיל אבל אם ירצה ישראל להוציאו ואינו מניחו עד שיתן לו את מעותיו, זה היה מעשה בבית שאן ואסרו חכמים:

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוסי ברבי חנינה לא סוף דבר פתח אלא אפילו חלון ויש בה ארבעה על ארבעה על רום עשרה מירתת נכרי ובלבד מקורה ובמגופף דאל"ה יכול הנכרי לישמר מן היהודי שלא יבא עליו פתאום. היה לו דקל, נימר אם היה נראה

אמר אישר! מאן דאמר חרוש בה טבאות ואנא נסב לה מינך בתר שמיטתה, מהו "שואלין בשלומן..." =אישר. ומאן דאמר לנכרי אישר, מהו "שואלין בשלומן של ישראל" שלום עליכם.

דילמא מעשה שהיה רבי חנינה בר פפא ורבי שמואל בר נחמן עברון על חד מן חורשי שיביעת א"ל רבי שמואל בר נחמן אישר. א"ל ר' חנינה בר פפא לא כן אלפן רבי ולא אמרו העוברים וגו' שאסור לומר לחורשי שביעת אישר!! אמר לקרות את יודע לדרוש אי את יודע:

ולא אמרו "העוברים" אילו האומות העכו"ם שהן עוברים מן העולם, שלא אמרו לישראל ברכת ה' עליכם. ומה ישראל אומר להם? ברכנו אתכם בשם ה', וישראל אומרים להם: לא דייכם כל הטובות והנחמות הבאים לעולם בשבילינו, ואין אתם אומרים לנו בואו ושאו לכם מן הברכות! ולא עוד אלא שאתם מגלגלין עלינו פיסים וזימיות וגילגליות וארנונות

הורי ר' אמי ישראל העושה בטו' לרדות עמו פת מן התנור אסור. ודכוותה לזלוף עמו יין מן הבור אסור:

הלכה יא משנה נכרי שנמצא עומד בצד הבור של יין, אם יש לו עליו מלוה אסור, אין עליו מותר.

נפל לבור ועלו, ומדדו בקנה, התיז את הצרעה בקנה, או שהיה מטפח על פי חבית מרותחת, כל אילו היה מעשה ואמרו ימכרו ור"ש מתיר נטל את החבית וזרקו לבור, זה היה מעשה והכשירו:

גמרא רב ששת בשם רב והוא שיהיה לו עליו מלוה על אותו הבור אבל אין לו מלוה על אותו הבור מותר, שכן דרך בעלי החוב לעמוד בגיתות ובגרנות.

#הוון בעו מימר מ"ד והוא שיהא לו עליו מלוה על אותו הבור, אפי' חוץ פישוט ידיים, וכשאין לו מלוה, דווקא בתוך... ומאן דמר אף על פי שאין עליו מלוה על אותו הבור, אפי' חוץ לפישוט ידיים. וליתא לשיעורא דפישוט ולא כן אמר רבי בא בשם רב ששת כשם שנתנו פישוט ידיים בטהרות כך נתנו פישוט ידיים ביין נסך!! אלא כיני מאן דמר והוא שיהא לו עליו מלוה על אותו הבור, אפי' חוץ לפישוט ידיים, ומאן דמר אף על פי שאין עליו

היה שם שיפה אחת טלולה, ונוגע בה, ומנסך כל הבור

רב הונא בשם רב הקילוח חיבור. רבי זעירא בעי בכל אתר לית את עבד הנצוק חיבור והכא את עבד הנצוק חיבור?! סבר רב הונא, נתנסך הבור נתנסך הקילוח, נתנסך הקילוח נתנסך הבור

רבי בא לא אמר כן. אלא נתנסך הבור, לא נתנסך הקילוח. נתנסך הקילוח לא נתנסך הבור. מאי דאמר רב הונא בשם רב הקילוח חיבור, סבר רב הונא כשם שהבור מתנסך כך הקילוח מתנסך. פירוש אחר בדברי ר"ה [הקילוח עצמו מתנסך]

תמן אמרי בשם רב מגעו של נכרי בקלוח אינו עושה יין נסך. רב נחמן בר יעקב אמר ובלבד בשותת. דלא נחשב כ"המשכה" וממילא לא נתנסך שום דבר

ארמייא נפל לגובא גוי נפל לבור אתא עובדא קומי רב הונא אמר כובשין עליו שלא יזוז ידו עד דתזחלון גובה עד שיוחלו מימי הבור אמר רבי חנינה: ידא אושיט אמר, אייתון ניצרין וזלפון מתותי ידיה הביאו סלים ויזלפו מן הבור כל היין שתחת ידיו (השתמשו בסלים לסנן היין מן הבור לחבית)

שמעון בר חייה הוה מתני לחייה בר רב: נכרי מאימתי עושה יין נסך? א"ל משיודע בטיב ע"ז. אפיק רב רישיה מן כוותא "הוציא ראשו מן החלון" א"ל הדא דאת אמר בלוקח עבדים מן הנכרי, אבל הנכרי עצמו, בן יומו עושה יין נסך.

נכרי מהו שיעשה בפיו יין נסך? רב אדא בשם רבי לעזר אין נכרי עושה יין נסך בפיו שתה מן הכוס. רבי ירמיה בשם רבי אבהו הנכרי עושה יין נסך בפיו.

ותני כן אגרוניסוס ממונה לטעום היין שטעם מן הכוס או מן המיניקת straw והחזיר לחבית, אסור.

על דעתיה דרב אדא בשם רבי לעזר והוא שהחזיר הנכרי??? ונגע ביין עצמו בעת החזרה על דעתיה דרבי ירמיה בשם רבי אבהו ואפילו החזיר ישראל:

הלכה ט משנה דורכין עם הנכרי בגת דכבר הוכשר מעת הבצירה אבל לא בוצרין עמו

וישראל שהוא עושה בטומאה לא דורכין ולא בוצרין עמו קנסו יותר

אבל מוליכין עמו חביות ריקניות למלאתם ביין לגת,

ומביאין עמו המלאים מן הגת:

גמרא אמר רבי יונה הדא דאת אמר דמותר לדרוך עים הנכרי והוא שהילכו עליהן דרוכית שתי וערב וכבר הוכשרו קצת ונטמאו-ואין הישראל גורם הטו' אבל לא הילכו עליהן דרוכית שתי וערב לא בדא. רבי יוסי בעי אם בשהילכו עליהן דרוכית שתי וערב אפילו כמשנה הראשונה! למה אסרו במשנה ראשונה? באופן שכבר "הילכו..." [דתני בראשונה היו אומרים בוצרין עם הנכרי, ודורכין עם ישראל שעושה בטומאה, ואין דורכין עם הנכרי. חזרו לומר אין בוצרין עם הנכרי, ואין דורכין עם ישראל שהוא עושה בטומאה, אבל דורכין עם הנכרי ומסייעין עמו, עד שיתעלם מעיניהם, נתעלם מעיניהן נעשה יין נסך]

מ"ט דר' יסא? שכבר ניטמו מהיכשר בצירה ע"כ התיר אפי' לא הילכו. מאי טעמא דר' יונה? טהורים היו דבר תורה, שאין משקה של בצירה מכשרת את הוא שגזרתה עליהן טומאה וא"כ אתה מטמאו בשעת דריכה.

חייליה דר' יוסי מהדא: חלה 3 נולד לה ספק טו' עד שלא גלגלה, תיעשה בטו'--כיון שאינו יכול ליתנו לאהרן אין עליו איסור לטמא-ה"ן בדריכה, מקילין לטמאות דמר ר' יוסי בשם ר' הילא....בדין היה שיהא אדם מטמא את טיבלו דבר תורה דכתיב ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי. תרומה צריכה שימור ואין טבל צריכה שימור. ומפני מה אמרו אין מטמאין את הטבל? דכתיב ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן. עשה שינתנו לאהרן הכהן בכהונתו. וכאן הואיל ואין את יכול ליתנו לאהרן הכהן בכהונתו רשאי אתה לטמאותן:

הלכה י משנה נחתום שהוא עושה בטומאה לא לשיין ולא עורכין עמו אבל מוליכין עמו פת לפלטר:

גמרא ותני עלה לא ליתתון ולא טוחנין ולא בוררין עמו. ...בגיטין מתירין לאשת חבר לסייע עד שעת לישא! אמר ר' הילא כאן דחולין כאן דתרומה. והתנינן נחתום אית לך מימר נחתום בתרומה?! חברייא אמרי כאן בלותת כאן בשאינו לותת מותר עד לישא. והא תנינן בניחותא אבל משתטיל למים לא תגע אצלה שאין מחזקין ידי עוברי עבירה.

רבי חייה ורבי אמי חד אמר גיטין 5 "מחזיקין ידי עכו"ם בשביעית" חרוש בה טבאות, ואנא נסב לה מינך בתר שמיטתה ואני אקח ממך השדה אחר שביעית וחד

ואת האמור בזה לזה אמר רבי בון בר חייא לצדדין איתאמרת. או שיבור או גידוע, או נתיצה לכל אחת ואחת:

הלכה ה' משנה כיצד מבטלה? קטע ראש ארזנה, ראש חוטמה, ראש אצבעה, פחסה אע"פ שלא חסירה, ביטלה. רקק בפניה, השתין בפניה, גררה, זרק בה את הצואה, הרי זו אינה בטילה.

מכרה או מישכנה, רבי אומר ביטל וחכמים אומרים לא ביטל:

גמרא אמר רבי זעירה הדא דתימר בשמכרה מתוך שלום אבל מכרה מתוך הקפדה דברי הכל בטילה והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו וגו'.

זעורה בר חנינה בשם ר' חנניה כשמכרה לצורף נחלקו, אבל אם מכרה לעובדה, דברי הכל אינה בטילה. רב ירמיה בשם רב כשמכרה לעובדיה נחלקו, אבל אם מכרה לצורף דברי הכל בטילה היא.

תני גוי שמכר ע"ז לעובדיה, אסורה. שלא לעובדיה, מותרת.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן דברי הכל רישא דברייתא. רבי הילא בשם רשב"ל במחלוקת. ואתייא דרבי חנינה כר' יוחנן. ודרב ירמיה כריש לקיש. מאי כדון? בשמכרה לצורף נחלקו אבל אם מכרה לעובדיה דברי הכל אינה בטילה:

הלכה ו' משנה עבודה זרה שהניחיה עובדי' בשעת שלום מותרת. בשעת מלחמה אסורה

בימוסיות במה שמעמידין עליו ע"ז של מלכים הרי אילו מותרין מפני שמעמידין אותן בשעה שהמלכים עוברין??? וממילא כשנוטלין אותם, הרי ביטול גם לעניין הבימוס (רב מפרש כשהילכו דרך אחרת... החיילים לא עברו דרך זה ומעולם לא העמידו האליל על הבימוס וממילא לא נאסר הבמה???)

גמרא תני מלחמת יהושע אסורה, כמלחמת יהושע מותרת. מלחמת דוד מותרת, כמלחמת דוד אסורה.

מלחמת יהושע אסורה- דכתיב כי החרם תחרימם. כמלחמת יהושע מותרת- שהיא לעולם. מלחמת דוד מותרת- מה שהיה איתי הגיתי מבטל. כמלחמת דוד אסורה- שהיא לשעה:

הלכה ז' משנה שאלו את הזקנים ברומי אם אין רצונו בע"ז מפני מה אינו מבטלה! אמרו להן אילו לדבר שאין צורך העולם בו היו עובדין היה מבטלו הרי הן עובדין לחמה וללבנה לכוכבים ולמזלות להרים ולגבעות יאבד עולמו מפני השוטיין?! אמרו להן אם כן יאבד דבר שאין צורך העולם בו ויקיים דבר שצריך העולם בו! אמרו להן אף אנו מחזקים ידי עובדיהן של אילו ויאמרו תדעו שהן אלוהות שהרי אילו בטלו ואילו לא בטלו!!

גמרא גזל זרע וזרע אין סופו לצמח?! הבא על אשת איש אין סופו להוליד ממזר?! אלא הניחו לעולם שינהיג כמנהגו, שוטים שקילקלו עתידין ליתן דין וחשבון.

אמר ר' זעירא אילו הוה כתיב כמוהם יהיו "עובדיהם" קשיא, עובדי החמה כחמה ועובדי הלבנה כלבנה?! אלא כמוהם יהיו עושיהם??? עושה העץ יהיה כעץ.... אמר רבי מנא אילו כתיב כמוהם יהיו עובדיהם לא קשיא דכתיב וחפרה הלבנה ובושה החמה!

רב נחמן בשם רבי מנא עתידה ע"א להיות באה ורוקקת בפני עובדיה ומביישתן ובטילה מן העולם ומה טעם? יבושו כל עובדי פסל. רב נחמן בשם רבי מנא עתידה עבודה זרה להיות באה וכורעת לפני הקב"ה ובטילה מן העולם ומה טעם ישתחוו לו כל אלהים:

הלכה ח' משנה לוקחין גת בעוטה מן הנכרי, אף על פי שהוא נוטל בידו ונותן לתוך התפוח אינו נעשה יין נסך עד שירד לבור. ירד לבור, מה שבבור אסור והשאר מותר:

גמרא תני רבי חנן: והוא... לוקחין שלא העלים ישראל את עיניו ממנו, אבל אם העלים עיניו ממנו לא בדא דחיישי' שניסכו בידיו

עד כדון כשהיה נוטל יין וענבים כאחת ונותן על התפוח, היה נותן אילו בפני עצמן ואילו בפני עצמן? אפילו כן מותר. גוממיות שתחת האשכולות מותרות. שבצידיהן אסורות. רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן הן עצמן נעשות יין נסך

גת שפקקה נכרי, מבפנים- מותרת. דהו"ל נגיעת נכרי קודם המשכה ומבחוץ- אסורה. שאי אפשר שלא

המבטל ע"ז ביטל משמשיה. ביטל משמשיה משמשיה מבוטלין והיא אסורה:

גמרא רשב"ל אמר באומן שעושה למכור לשוק היא מתניתא. שכיון שגמרה דבר ברי שהשתחוה לה. רבי יוסי בעי אם דבר ברי שהשתחוה לה בדא תנינן ע"ז של נכרי אסורה מיד ושל ישראל עד שתיעבד?

רבי הילא בשם רשב"ל החוצב צלם לע"ז אע"ג דאת אמר אין קרקע נאסר, מתרין בו על כל סיתות וסיתות, לכשיתלש לוקה.

אמר רבי יוסי את ש"מ העושה צלם לע"ז, אע"ג דאת אמר אין דבר שלא נגמרה מלאכתו נאסר, מתרין בו על כל קורנס וקורנס, לכשיגמר לוקה.

ע"ז של נכרי אסורה מיד לפיכך יש לה ביטול. ושל ישראל משתעבד, לפיכך אין לה ביטול. אמר רבי זעירא לית כאן "לפיכך" אלא אין לה ביטול ויש לה ביטול.

ע"ז של נכרי אסורה מיד דכתיב אבד תאבדון מיד ושל ישראל עד שתיעבד דכתיב ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגומר לכשישים. ואית דמחלפין ליה ע"ז של ישראל אסור מיד דכתיב ארור האיש ושל נכרי עד שתיעבד דכתיב אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים.

גוי מבטל ע"ז שלו רבי יצחק בר נחמן בשם שמואל שמע לה מן הדא: אם ירשתו כשהוא אלוה, באש תשרפו. ואם לאו, אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם. רבי יוחנן בשם רבי ינאי שמע לה מן הדא: לא תחמוד כסף וזהב עליהם את אין את חומד ולוקח, אחרים חומדים ואת לוקח.

רבי יוחנן אמר לבר דרוסיי חות ותבר כל אילין צלמיא דגו דימוסין שבור כל הצלמים אשר בבית המרחץ ונחת ותבר כולהון פרא חד ירד ושבר כולם חוץ מאחד ולמה כן? אמר רבי יוסי בי רבי בון מפני שנחשד ישראל אחד להיות מקטיר עליו. ואין לו ביטול

רבי חיי' בר אשי בשם רב: רבי הוה יתיב מתני לרבי שמעון בריה הנכרי מבטל ע"ז שלו ושל חבריו. א"ל עד דהוה חיילך עלך=בצעירותך כן את תני תני הנכרי מבטל ע"ז שלו ושל ישראל! אמר לו לאו בני ע"ז שעבדה ישראל אין לה ביטול לעולם. ותני כן ר"ש בן מנסיא אומר ע"ז שעבדה ישראל אין לה ביטול לעולם. רב מתני

בשם רב: טעמא דאהן תנייא ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה לעולם.

בר קפרא אשכח חד עיזקא, צר חד טלי ארמאי, הוה פרי בתריה, ראה ילד נכרי היה רץ אחריו הוה מחי ליה, הוה מיקל ליה, היה מכה אותו היה מבזה אותו (ב"ק להילד) הוה א"ל רוק עלה! והוא לא מקבל עלוי, אשתין עלה והוא לא מקבל עלוי. הדא אמרה נכרי מבטל ע"ז שלו ושל חבריו על כרחו והוא שיודע טיב ע"ז שלו. הדא אמרה עבודה זרה שזכה בה ישראל אין לה ביטול לעולם. ותיעשה כע"ז שהניחה עובדיה ותהא בטילה! אמר רבי זעירא כל שהניחה מאליו, בטילה אצל ישראל. וכל שלא הניחה מאליו, אינה בטילה אצל ישראל

רב אמר בימוס שנפגם לא בטיל, הא משמשינ שנפגמו בטל. מחלפת שיטתיה דרב תמן הוא אמר עיין לעיל מזו, המתוך כוס לע"ז נאסר מיד, אלמא "בימוס" משמשינ חשיב ליה והכא את אמר הכין! כאן בשקיטר לבימוס עצמו והו"ל כע"ז עצמה וכאן בשלא קיטר.

רב אמר בימוס שנפגם לא בטל. הא ביטלו לא בטל. מחלפה שיטתיה דרב, תמן אמר רב ששת בשם רב בשהילכו להם המהלכים בדרך אחרת, אלמא מהני ביטול והכא הוא אמר הכן! כאן בשקיטר על הבימוס, לא מהני ביטול וכאן בשלא קיטר. ###

אמר רבי יוחנן מצבה כל שהוא יחידית, מזבח כל שאבניו מרובות. חזקיה אמר מצבה כיון שפגמה ביטלה. מזבח צריך לפגם כל אבן ואבן. רבי זעירא רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיה, רבי חייא רבי בא רבי לעזר בשם רב הושעיה בשומם כל אבני "מזבח" כאבני גיר מנופצות. מתניתא פליגא עלוי דחזקיה: נתצת את המזבח הנח לו, שברת את המצבה הנח לה. תיפתר, בזמן יהושע חייבים לרדוף אחר האומות ואין פנאי רדוף אחריהם עד שתקעקע ביצתם מן העולם, ברם הכא שברת המצבה הנח לה, מזבח עד שיפגם כל כל אבן ואבן.

כתיב לא תעשו לכם אלילים ופסל ומסכה לא תקימו לכם. לא היא עשייה היא קימה? אמר רבי הילא עשייה בתחילה, קימה- כל שאילו תפל לא יקימינה. כתיב ונתצתם את מזבחותם ושברתם את מצבותם. ומניין ליתן את האמור בזה לזה

וערובתא דיומא שביעיא מנהג ערבות. רבנן דקיסרין אמרין אוף הדא מקזתא סדר "החיסור והיתור" של אדרים (מה שאנו קורין "מחזור קטן"). ואיתא כיי דמר ר' אמי בבלייא בשם רבנן דתמן לא היתרו לא התירו שתחוייה אלא לתענית ציבור, ובלבד על הצד.

רבי ינאי זעירא בשם אבהתיה כל מי שאינו כשר כיהושע שאם יפול על פניו יאמר לו הקב"ה קום לך! אל יפול. שיש חילול השם אים לא ייענה ובלבד יחיד על הציבור אבל יחיד על עצמו שרי (דליכא חילול השם)

וחכמים אומרים את שהוא נראה עמו, אסור. ואת שאינו נראה עמו, מותר. את שהוא נראה עמו-גופו, ואת שאינו נראה עמו-אינו גופו.

את שהוא נראה עמו אסור. לית הדא פליגא על ריש לקיש דריש לקיש אמר ע"ז שנשתברה מותרת! לא כן סברנן מימר אם בעתיד להחזירן לכליין דברי הכל אסור. ומר רבי יודן אבוי דרבי מתנייה אם היו מונחין במקומן, כמי שהוא עתיד להחזירן לכליין, ואילו במקומן.

את שאינו נראה עימו מותרת. ולית היא פליגא על רבי יוחנן. דרבי יוחנן אמר ע"ז שנשתברה אסורה! ולא כן סברנן מימר אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין, דברי הכל מותר. ואילו שלא במקומן הן.

רבי בא בשם רב: זמנין דאת אמר ע"ז של ישראל אין לה ביטול. וזמנין דאת אמר משמשי ע"ז של ישראל אין להן ביטול. מ"ד משמשיין כ"ש ע"ז. מאן דמר ע"ז הא משמשיין לא.

רבי שמואל רבי אבהו בשם רב: אבני מרקוליס שנתפזרו אין להן ביטול לעולם משום עבודת ע"ז. שמע רבי יוחנן ומר, יפה לימדנו רבי, שכן המשתחוה לע"ז של אברים אין להן ביטול לעולם.

והתני רבי חייה אבני מרקוליס שנתפזרו יש להן ביטול!

כיצד הוא מבטלה? רבי חייה בר אדא אמר ברוק. אמר רבי פינחס כאן בנזרקות לה הוי תקרובת ע"ז ואין לה ביטול וכאן בשאין נזרקות לה

כהדא מעשה שהיה שמצינו ביטול לאבני מרקוליס [שאינם תקרובת ע"ז] ע"י גוי [רקיקה או טלטול] רבי שמעון ברבי הוה ליה מרקוליס גו חקלא, בתוך שדהו אתא גביה בורגנרה עכו"ם חקלאי אמר ליה בגין דשמעית

דארכונא בעי מיעבור הכא למחר בשביל ששמעתי שהמלך עובר כאן מחר, בחיין! שתרם אלו האבנים [וממילא יתבטלן] אלא בחיין דאת מרים אילין כיפייא! מן דרימון, אזל בעו מיסבינון אחר שהרימם רצה הגוי ליטלם אמר ליה ידיי אינון! שמע רבי חייה רובה ומר: ואית לאימיה בר!! אשרי יולדתו!

ולא רבי חייה רבה תניתה?! אלא מן דשמעה מיניה, חזר וקבעה:

הלכה ב משנה מצא בראשו מעות כסות או כלים הרי אילו מותרין.

פרכילי ענבים עטרות של שבלים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב על גבי המזבח אסור:

גמרא אמר ר' יונתן לא סוף דבר עטרות שיבולים אלא אפי' עטרות של וורד. אמר רבי יוסי לא סוף דבר מרקוליס ובראשו מעות, אלא אפילו עבודה זרה שאין לה קנקלין מצא בתוכה כסות או כלים הרי אילו מותרין: [ביש לה, הכל אסור לפנים מן הקנ' כדלעיל]

הלכה ג משנה ע"ז שיש בה גינה ומרחץ נהנין מהן שלא בטובה ואין נהנין מהן בטובה. היה שלה ושל אחרים, נהנין מהן בטובה ושלא בטובה:

גמרא כיני מתניתא בטובת הכומרין ושלא בטובת הכומרין.

חלילין של ע"ז אסור לשוכרן, אם היו מעלין שכר למדינה אע"פ שעושין בהן צורך לע"ז מותר לשוכרן. חנות של ע"ז אסור לשוכרה אם היתה מעלה שכר למדינה אע"פ שעושין בה צורך לע"ז מותר לשוכרה. הגובה לשם ע"ז אסור ליתן לו אם היה מעלה שכר למדינה אע"פ שהוא גובה לשם ע"ז מותר ליתן לו. ומתניתא אמרה כן היה שלה ושל אחרים נהנין מהן בטובה ושלא בטובה:

הלכה ד משנה ע"ז של נכרי אסורה מיד, ושל ישראל משתיעבד=עד שתיעבד

נכרי מבטל ע"ז שלו ושל ישראל. וישראל אינו מבטל ע"ז של נכרי.

הלכה יב משנה נטל ממנה עצים אסורין בהנייה, הסיק בהן את התנור, אם חדש יותין ואם ישן יוצן. אפה בו את הפת הפת אסורה בהנייה. נתערבה באחרות כולן אסורות בהנאה. רבי ליעזר אומר יוליך הנייה לים המלח אמרו לו אין פדיון לע"ז:

גמרא אמר רב חסדאי בסתם חלוקין. מה נן קיימין? אם להסיק דברי הכל מותר. אם לעשן דברי הכל אסור. אלא כן אנן קיימין בסתם:??אם כוונתו לחזק התנור=לעשן, לכו"ע אסור....

הלכה יג משנה נטל ממנה כרכר אסור בהנאה, ארג בו את הבגד הבגד אסור בהנאה, נתערב באחרים כולן אסורין בהנאה, רבי אלעזר אומר יוליך הנייה לים המלך. אמרו לו אין פדיון לעבודה זרה:

גמרא אמר רבי חגיג כד נחתית מן אילפא מן ספינה אשכחית רבי יעקב בר אחא יתיב מקשי נטל הימינה כרכר אסור בהנייה ארג בו את הבגד אסור בהנייה ותנינן ימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שבו! אמר ר' יעקב בר אחא חגיג קשיתא חגיג קיימה! מאי כדון? תמן אין דרך בני אדם ליקח מן הנכרי, ע"כ מותר למכרו לנכרי חוץ מדמי יין (ול"ה שיחזור וימכרנו לישראל) ברם הכא דרך בני אדם ליקח בגד מן הנכרי:

הלכה יד משנה כיצד מבטלה? קירסם זירד נטל ממנה מקל או שרביט אפילו עלה הרי זו ביטלה. שפאת, נסרה לצורכה ליפיתה אסורה, ושלא לצורכה רק ליטול ממנו עץ מותרת:

גמרא רב אמר לצורכו, בין היא בין שפייה מותרין. לצורכה, היא אסורה ושפייה מותרין. שמואל אמר לצורכה בין היא בין שפייה אסורין. לצורכו היא אסורה ושפייה מותרין. רבי יוחנן אמר לצורכה היא אסורה ושפייה מותרין:??כרב

עבודה זרה פרק ד עש"ק שובה תשע"ג

הלכה א משנה רבי ישמעאל אומר: שלש אבנים זו בצד זו, בצד מרקוליס, אסורות. ושתים מותרות. וחכמים אומרים את שהוא נראה עמו אסור ואת שאינו נראה עמו מותר:

גמרא א"ר אמי טעמא דרבי ישמעאל משום

מרקוליס גדול אצל מרקוליס קטן. ורבנן אמרי משום רגלי מרקוליס. כמה הן רגלי מרקוליס? רבי בא בשם רבנן דתמן חמשים אמה. הילכת מרקוליס כך היא: שתי אבנים זו על גבי זו והשלישית מלמעלה. נתן את השנייה ושחט לפניו אותו ואת בנו, והתרו בו משום אותו ואת בנו- לוקה, משום ע"ז- אינו נסקל. נתן את השלישית, פלוגתא דר' יוחנן ורשב"ל, אי חייבי מיתות שהתרו בהם משום לאוו אחרת, לוקין דאיתפלגון השוחט אותו ואת בנו לשם עבודה זרה רבי יוחנן אמר אם התרו בו משום אותו ואת בנו לוקה משום ע"ז נסקל. רשב"ל אמר אפילו התרו בו משום אותו ואת בנו אינו לוקה מאחר שאילו הותרו בו לשם ע"ז היה נסקל.

אי זו היא מרקוליס? כל שהוא סג גודר את הים ואת הדרכים. הילכת מרקוליס בזריקה. השתחוה לה מהו? אמר רבי יוסי כל עצמו אינו קרויה מרקוליס אלא בהשתחויה. ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה- יכול לא יתן שני אבנים זו על גב זו ויתן קופתו עליהם כדי לישב עליו.....

ת"ל להשתחות עליה עליה אי אתה משתחוה משתחוה אתה על אבני בית המקדש.

רב מפקד לבית?? רב אחא רבי אמי מפקד לאינשי ביתה, כד תהוון נפקין לתעניתא לא תהוון רבעין=רובצים כדרכם כאורחכון. (דרכם ליפול על פניהם בתענית צבור) רבי יונה רבע על סיטריה רבץ על צדו רבי אחאי רבע על סיטריה אמר רבי שמואל אנא חמית רבי אבהו רבע כאורחיה. אמר רבי יוסי קשיתה קומי רבי אבהו והכתיב ואבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחו' עליה! תיפתר בקובע לו מקום. והכתיב ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחוה שם לאלהים! בלבד שתחוייה שאינה על הארץ לא פשט גופו על הארץ. וכי יש שתחויי' שאינה על הארץ?

שיעור שהייה למי שנטמא בעזרה איזהו שיעור השתחוה? מן ויכרעו עד וישתחו [דברי הימים 2:7]

רבי אבהו מוסיף עד הודו לה' כי טוב, רבי מנא מוסיף עד כי לעולם חסדו.

רבי יוחנן אמר לרבי חייה בר בא: בבלייא! תרין מילין סלקין מן גביכון שני דברים=מנהגים, עלה מבבל מפשוטיתא דתעניתא לפשוט גופם בעת התענית

עד שתיעבד! רבי שמעון בשם רבי לעזר אף במשמשי ע"ז במחלוקת

רבי הילא בשם רבי לעזר והוא שהעמיד עליה ע"ז. על דעתיה דרבי לעזר שני אבנים והא תנינן שלש אבנים הן כאן לשעה כאן לשהות: כדלעיל

הלכה ט משנה שלש אשירות הן: אילן שנטעו מתחילה לשם ע"ז הרי זה אסור

גידעו ופיסלו לשם ע"ז והחליף, נוטל מה שהחליף

העמיד תחתיו ע"ז וביטלה, הרי זה מותר:

גמרא ר' אמי בשם רבי שמעון בן לקיש: אמר פיתח בה פיתוחים חקק בה חיקוקים אינה בטילה. לכן צריכה אפילו העביר הפיתוחים.

תני: הרכיב נוטל מה שהרכיב. [אמר רבי ינאי והוא שהרכיב בה לע"ז]

לית הדא פליגא על דרבי שמעון בן לקיש. תמן אמר רבי אמי פיתח בה פיתוחים אינה בטילה וסברנן מימר אפילו העביר את הפיתוחים, וכא דסגי ב"נטילת ההרכבה" אמר אכן! חומר הוא בפיתוח.

רבי הילא בשם ר' לעזר והוא שהעמיד בה עבודה זרה. על דעתיה דרבי לעזר שתי אשירות הן והתנינן שלשה אשירות הן! כאן לשעה כאן לשהות:

הלכה י משנה אי זו היא אשירה? כל שתחתיה ע"ז. ר' שמעון אומר כל שעובדין אותה האילן עצמה (ולא סגי שיש תחתיה ע"ז). מעשה בצידן באילן שהיו עובדין אותו והיה תחתיו גל אמר להן רבי שמעון בדקו את הגל הזה ובדקוהו ומצאו בו צורה אמר להן הואיל ולצורה הן עובדין נתיר להן את האילן:

גמרא אמר רב חסדא בסתם חלוקין. מה נן קיימין? אם דבר ברי שהן עובדין לצורה ולאילן דברי הכל אסור, ואם דבר ברי שהן עובדין לצורה ואינן עובדין לאילן דברי הכל מותר, אלא כן אנן קיימין? בסתם, רבנן אמרי סתמן עובדין לצורה ולאילן, ור"ש אומר סתמן עובדין לצורה ואינן עובדין לאילן.

וקשיא ר"ש חלוק על החכמים, ועושה מעשה כיוצא בו? איך הורה "למעשה" כשיטת יחיד? (שיטתו)

הלכה יא משנה לא ישוב בצילה, ואם ישוב טהור. לא יעבור תחתיה, ואם עבר תחתיה טמא. היתה גוזלה את הרבים ועבר תחתיה טהור. זורעים תחתיה ירקות בימות שאינה צריכה את הצל הגשמים אבל לא בימות החמה. והחזרן lettuce לא בימות החמה ולא בימות הגשמים. רבי יוסי אומר אף לא ירקות בימות הגשמים מפני שהנבייה נושרת עליהן והווה להן לזבל:

גמרא תמן אמרי בשם רב חסדא: צילה אסור צל צילה מותר. אי זהו צל צילה ואי זהו צילה תמן אמרו כל שאילו תיפול והיא נוגעת בו כ שיעור אורך האילן זהו צילה וכל שאילו תיפול ואינה נוגעת זהו צל צילה.

מפני מה צילה אסור? משום שהוא אסורה בהנאה. הרי הקבר אסור בהנאה וצילו מותר הרי היכל הרי הוא אסור בהנאה ורבן יוחנן בן זכאי יושב ושונה בצילו של היכל הוי לית טעמא דלא, משום חומר היא בע"ז

רבי אבין בשם רבנן דתמן זאת אומרת שאין טומאת המתים??? ע"ז אינה מן התורה מחזורת דלא כן אילו קבר שהוא גזל את הרבים ועבר תחתיו טהור?

גמליאל זוגא היה מיסתמך ברשב"ל, מטון בהו תבניתא, א"ל מהו מעבור קומי? מה לעבור לפניו? א"ל עבור קומי וסמי עיניה סתום עיניך. רבי יצחק בר מתני הוה מסיתמך ברבי יוחנן מטון צלמא דבולי א"ל מהו ניעבור קומי? בן לוי מטון לאדורי שם צלם צלמא, אמר ליה נחום איש קדש קדשים עבר ואת לית את עבר? עבור קומי וסמי עיניה!!

לית הדא פליגא על רשב"ל דאמר ע"ז שנשתברה מותרת?

ואפי' על דריו"ח לית הדא פליגי? דרבי יוחנן אמר [עבודה זרה שנשתברה אסורה] לא כן סברנן מימר אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין דברי הכל מותר! ולמה אסור ליהנות מנשירת האילן (איסור נטיעת תחתיה) תיפתר בעבודה זרה של ישראל שאין לה ביטול. לית הדא פליגא על רב דרב אמר: לצורכה, היא אסורה ושפוייה מותרין! עוד היא תיפתר בע"ז של ישראל.

[מפני מה הכל פורשין הימניה? מאשירה מפני

ניחא, ומאן דמר ע"ז כנדה ומשמשיה כשרץ כל עצמו אינו קרוי נדה אלא במשמשיה! במקרא שלפנינו תיפטר בחקוקין על גופה. ע"ז חקוק על גוף האפוד דאמר רבי יעקב דכפר חנן תיפטר במשתחוה לאפוד עצמו כעניין שאמר ויעש גדעון אפוד.

מתניתין כמאן דאמר ע"ז כנדה ומשמשיה כנדה דתנינן אבניו ועציו ועפרו מטמאין כשרץ!! תיפטר במשתחוה לבית עצמו דאמר ר' בא רב הונא בשם רב המשתחוה לבית אסרו.

ר' זעירא רבי אבהו בשם ר' יוחנן המקדיש את הבית אין מועלין בו. ומאן דאמר מועלין בו אסרו. התיב רבי חגיי קומי רבי יוסי והא מתניתא פליגא על רב! השוקת שבסלע אין ממלאין בה ואין מקדשין בה ואין מזין ממנה ואינה צריכה צמיד פתיל ואינה פוסלת את המקוה היתה כלי וחובר בסיד וכו' ... פוסל את המקוה. מפני שחקקה ואח"כ חיברה, הא אם חיברה ואחר כך חקקה... אינו פוסל אלמא תלוש ולבסוף חיברו, כמחובר! ולמה משתחוה לבית אסרו!

מה את עבד לה? פתר לה כרב, סיתותן של אבנים היא גמר מלאכתן. והו"ל כחקקו ולבסוף חיברו...

לית הדא פליגא על רבי שמעון בן לקיש דאמר עבודה זרה שנשברה מותרת. ולא כן סברנן מימר אם בעתיד להחזירן לכליין דברי הכל אסור, וא"ר יודן אבוי דר' מתניה אם היו מונחין במקומן כמו שהוא עתיד להחזירן לכליין הן. ואילו האבנים שנפלו במקומן הן.

ואפילו על דריו"ח לית הדא פליגא. דרבי יוחנן אמר המקדיש את הבית אין מועלין בו. תיפטר במשתחוה לכל אבן ואבן ואח"כ בנייו.

והתנינן שלש בתים הן! תיפטר במשתחוה לכל אבן ואבן ואח"כ בנייו

רבי בא בשם רב: המשתחוה לבית אסרו, לאילן לא אסרו. והא תנינן שלש אשירות הן! תיפטר במשתחוה לזמורה ואח"כ נטעה.

לוי אמר משתחוה לבית אסרו, למערה לא אסרה. מה בין בית למערה? א"ר חנינה בי ר' הלל בית היה לו שעת תלישה, מערה לא היתה לה שעת תלישה.

רבי יוחנן פתר מתניתא בגר ונכרי שירשו את אביהן נכרי. ולמה לא פתר לה בשבאת ע"ז

ונסמכה לו? תני באת ע"ז נסמכה לו ואח"כ הלכה לה מותר, אבל גר ונכרי שירשו את אביהן נכרי אסורה. תני באת ע"ז ונסמכה לו, ואחר כך הלכה לה מותר, אבל אם בא הוא ונסמך לעבודה זרה, כל הבית לשם עבודה זרה. אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן היה שלו ושל עבודה זרה ידון מחצה למחצה:

הלכה ז משנה שלשה בתיים הן: בית שבנאו מתחילה לע"ז הרי זה אסור

סיידו וכיירו לשם עבודה זרה ויחידש נוטל מה שחידש

הכניס לתוכו ע"ז והוציאה הרי זה מותר:

גמרא רב ורבי יוחנן תרויהון אמרין: בהכנסתן לארץ היא מתניתא. על דעתיה דרבי יוחנן דו אמר המקדיש את הבית אין מועלין בו, בגין כן הוא פתר לה בכניסתן לארץ. על דעתיה דרב דאמר המשתחוה לבית אסרו, ויפתרינה במשתחוה לבית! המשתחוה לבית יש לו ביטול ע"י פירוק פצים הכנסתן לארץ אין לו ביטול. כיצד הוא עושה? לבטל בית מפרק את פצימיו והוא מותר.

רבי אילא בשם ר' לעזר והוא רישא דאסר בונה בית לשם ע"ז שהכניס לתוכו ע"ז. על דעתיה דרבי לעזר שני בתים הן והתנינן שלשה בתים! כאן לשעה וכאן לשהות. לזמן מועט/לזמן מרובה

הלכה ח משנה שלשה אבנים הן: אבן שחצבה מתחילה לבימוס הרי זו אסורה.

סייד וכיירה לשם ע"ז ויחידש נוטל מה שחידש

העמיד עליה ע"ז וסילקה הרי זו מותרת:

גמרא רבי בא בשם רב: מזו המתוך כוס לע"ז נאס' מיד. רבי ירמיה בשם רבי לעזר מזו המתוך כוס לע"ז נאסר מיד.

רבי הילא בשם רבי לעזר והוא שהעמיד עליה ע"ז. מחלפה שיטתיה דר"א תמן הוא אמר מזו המתוך כוס לע"ז נאסר מיד, והכא הוא אמר הכין! דבימוס=משמשים, בעינן "העמיד"! פתר לה כהדין תניא דתנינן תמן: ע"ז של נכרי אסורה מיד [ושל ישראל משתעבד] ואית תנא דאמר איפכא. כלום פליגין לה בע"ז, דילמא במשמשיה? לכו"ע אינו אסור

ביצת הקדש שנעשית אפרוח, רבי יסא איתפלגון כהנא ורבי יוחנן: כהנא אמר אסורה, ורבי יוחנן אמר מותרת. אמר רבי זעירא קומי רבי יסא והאמר רבי מותרת אף הוא אינו פודה זמן זרעה?! אינו צריך ליתן אפילו דמי ביצה?! אתא רבי חנניה ורבי יונה רבי לעזר בשם כהנא: פודה אותה בזמן זרעה?

רבי חנניה בשם רבי פינחס אמר מתקנתא: כהנא אמר אסורה = פודה אותה כמות שהיא, רבי יוחנן אמר מותרת = פודה אותה בזמן זרעה:

אמר רבי עקיבה וכו'. אנן תנינן אובין אית תני "אוביל" לפניך. מאן דמר אובין "נבון" ומאן דמר אוביל נייבל. let us discuss.

תני רבי בורקי קומי ר' מנא מלמד שלא הניחו הכנענים לא הר ולא גבעה שלא עבדו עליו. ולא כן סברנן מימר דבר שיש בו רוח חיים אף על פי שאינו אסור להדיט אסור לגבוה. ודכוותה, מחובר, אע"פ שאינו אסור להדיט, אסור לגבוה. בית הבחירה איכן נבנה? ע"פ נביא ויעל דוד כדבר גד אשר דיבר ביד ה':

הלכה ו משנה מי שהיה ביתו סמוך לבית עבודה זרה ונפל, אסור לבנותו. כיצד יעשה? כונס לתוך שלו ובונה.

היה שלו ושל ע"ז, ידון מחציה למחציה. החצי הסמוך לו מותר בהנאה

אבניו ועציו ועפרו מטמאין כשרץ שנאמר שקץ תשקצנו וגו' רבי עקיבה אומר כנדה שנאמר תזרם כמו דזה צא תאמר לו מה הנידה מטמא במשא אף עבודה זרה מטמא במשא:

גמרא כתיב תועבה בנידה וכתוב תועבה בשרצים וכתוב תועבה בע"ז בנידה כי כל אשר יעשה מכל התועבות בשרצים לא תאכל כל תועבה בע"ז ולא תביא תועבה אל ביתך אבל איני יודע לאי זו דבר הוקשה רבי עקיבה אמר לתועבה דנידה הוקשה מה הנידה מטמא במשא אף ע"ז מטמא במשא. או מה הנידה מטמא על גב אבן מטמא אף ע"ז מטמא באבן מטמא? רבי זריקא בשם רבי חנינה ואית אמר לה בשם רב חסדא מודה רבי עקיבה לחכמים שאין ע"ז מטמא באבן מטמא. ורבנן אמרו לתועבה שבשרצים הוקשה מה השרץ מטמא בהיסט=מגע אף ע"ז מטמא בהיסט

או מה השרץ מטמא בכעדשה יכול אף ע"ז תטמא בכעדשה? רבי זעירא רבי יצחק בר נחמן רבי לעזר ר' אבהו בשם רבי יוחנן ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה המת מטמא בכזית אף עבודה זרה תטמא בכזית. או מה המת מטמא משיכנים ראשי אצבעותיו לבית שיש בו מת יכול אף ע"ז משיכנים ראשי אצבעותיו??? לבית ע"ז נתיצה נתיצה גמר מבית המנוגע מה בית המנוגע משיכנים ראשו ורובו אף ע"ז משיכנים ראשו ורובו. אמר ר' חנינה זאת אומרת שאין טומאת עבודה זרה מחוורת=מה"ת דלא כן, מקישה לקלים ואינו מקיש לחומריין?! א"ר מנא מחוורת היא, ולמה הוא מקישה למת ולשרץ ללמד ממנה לקלים שבה.

הדא דאת אמר בע"ז שבורה אבל בע"ז שלימה כל שהוא. דמר רבי יוסי בי רבי בון רב חמא בר גוריון בשם רב בעל ראש גוייה הוה וכאפון bean הוה ומה טעם וישימו להם בעל ברית לאלהים.

מה טעמא דרבי עקיבה? תעב תתעבנו כנדה. מדכתיב תזרם כמו דזה, צא תאמר לו מה טעמא דרבנן? שקץ תשקצנו כשרץ.

מה מקיימין רבנן טעמא דרבי עקיבה? צא תאמר צאהו ונבליהו. מה מקיים רע"ק טעמין דרבנן? שקצוהו ונבלהו

מניין לרבנן נבליה? רבי שמואל רבי אבהו בשם רבי לעזר "צא" תאמר. צואה תאמר לו את שקורין אותו פני אלוה קורין פני כלב עין כוס קורין אותה עין קוץ גדייה קורין אותו גלייא.

רבי תנחומא בעי רב הונא כתיב העי אשר עם בית און מקדם לבית אל? מקדם קורין אותו בית אל, ועכשיו קורין אותו בית און. תני בשם רבי לעזר לא רצה לקרות עומדה, קורין אותו "עמידה". אל תרצה לקרותו "עומדה" אלא "עמידה"... וצווחין לדהון של מימי רגלים כן קורין לעביט של מי רגליים... עמידה.

מה מקיים רע"ק צא תאמר לו? רבי יוסי בי ר' אבון רב הונא בשם רב יוסף מכאן שאין אומר לאדם צא עד שיכנס ראשו ורובו.

אית מתניתא אמרה עבודה זרה כנדה, ומשמשיה כנדה. ואית מתניתא אמרה ע"ז כנדה ומשמשיה כשרץ. מאן דמר ע"ז כנדה ומשמשיה כנדה

זעירא בשם ר' יהושע בן לוי תשובת הפלג השיבו דלא כן היה לו להשיבו מבעל פעור שאין עבודתו אלא בפעירה. מאי כדון? את שהוא נוהג בו משום אלוה אסור ואת שאינו נוהג בו משום אלוה מותר:

הלכה ה' משנה הנכרים העובדים את ההרים ואת הגבעות הם מותרין ומה שעליהן אסורין שנאמר לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך

רבי יוסי הגלילי אומר אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם אלהיהם על הגבעות ולא הגבעות אלהיהם. מפני מה אשירה אסורה? מפני שיש בה תפישת ידי אדם וכל שיש בה תפישת ידי אדם שנטעה לשם כך אסור

א"ר עקיבה אני אהיה אובין לפניך: כל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה נישאה ועץ רענן, דע שיש שם ע"ז:

גמרא רבי זעירא רבי יסא רבי יוסי בר חנינה בשם רבי הושעיה כתוב אחד אומר לא תחמוד כסף וזהב עליהם ולקחת לך. וכתוב אחד אומר כסף וזהב אשר עמהם. אם עליהם למה עמהם? ואם עמהם למה עליהם? מה עליהם דבר שהוא תכשיט להם, אף עמהם דבר שהוא תכשיט להם. יצאו כיסים של מעות

***רבי יוחנן בשם רבי ינאי: כל שהכניסו לפניו מקנקלין "מחיצה" סמוך לע"ז אסרו. אפילו כגון כיסים של מעות. א"ר יסא סימן הוה לן בהדה רבי הושעיה פליגא על דר' ינאי. ולית היא אלא מסייעה לה. מה עליהן דבר שמיוחד להן, אף עמהן דבר שהוא מיוחד להן. ושפיר אסרינן לפניו מן הקנקל הכל**

ר' בא בשם רב יהודה ואפילו מים ומלח. מלח לשוף ומים לדיח בהן האליל. ואהין אפילו!! אלא כגון מים ומלח.

הנעבד, אית תניי תני בין שלו בין של חבירו אסור, ואית תניי תני שלו אסור ושל חבירו מותר, מן דמר בין שלו ובין של חבירו אסור, רבי יהודה. דאדם אסור כרם חבירו ומן דמר שלו אסור ושל חבירו מותר, רבי יוסי ורבי שמעון דא"א דבר שאינו שלו רבי יוסי בשם רבי אילא דברי הכל היא, כמה דאתמר תמן דבר שיש בו רוח חיים אע"פ

שאינו נאסר להדיוט נאסר לגבוה, ודכוותה דבר שאינו שלך אע"פ שאינו נאסר להדיוט נאסר לגבוה.

**** רבי בון בר חייא אמר אפילו סולת משתחוה לסולת חבירו שרי להקדש, שלו אסור ושל חבירו מותר. מה? אפילו כמאן דמר בין שלו בין של חבירו אסור? דבר שיש בו רוח חיים אסור, דבר שאין בו רוח חיים לא כל שכן!! הוי, שלא תאמר מה פליגין בדבר שיש בו רוח חיים, אבל בדבר שאין בו רוח חיים, ד"ה בין שלו בין של חבירו, אסור. אתא רבב"ח מימר לך אף בדבר שאי"ב רוח חיים פליגין**

השתחוה לביצה, חזקיה אמר לא אסרה רבי יוחנן אמר אסרה. א"ר זעירה בביצה פליגין חברייא אמרין בחלוקי נחל פליגין וקרי ליה "ביצה". אמר רב הונא וקרא מסייע למאן דאמר חבריי, בחלקי נחל חלקך הם הם גורלך.

חייליה דחזקיה מן הדא מפני מה אשירה אסורה מפני שיש בה תפיסת יד בני אדם וכל שיש בה תפיסת ידי אדם אסור.

הכל מודין בחיטין שאסורות זורע חטים לשם ע"ז שפיר מיקרי "תפיסת יד אדם" דמר ר' חנינה בר יסא בשם ר' יהודה שורשי חיטה בוקעין בארץ חמשים אמה שורשי תאינה רכים בוקעין בצור

תני רבי שמעון בן אלעזר אומר מלמד שאין הארץ שותה אלא לפי חסימה. ומה טעמא? אני ה' נוצרה לרגעים אשקנה. אם כן מה יעשו שורשי חרוב שרשי שקמה? א"ר חנינה אחת לשלשים יום התהום עולה ומשקה אותן

אגוז של ערלה שנטעו, וכן ביצת עבודה זרה שנעשית אפרוח, רבי חגי בשם רבי יאשיה איתפלגון כהנא וחזקיה. כהנא אמר מותרת וחזקיה אמר אסורה. וקשיא על דעתיה דחזקיה היך איפשר לביצת ע"ז שתיעשה אפרוח? הא בעינן "מעשה" כדי לאוסרה מה אנן קיימין אם בשפחסה אין כאן אפרוח, אם בשהכניסה לפניו מן הקינקלין, הא חמי אילו השתחוה לה לא אסרה, ומפני שהכניסה לפניו מן הקנקלין אסורה!! אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה תיפתר שגידר בה לעבודה זרה.

צורת לבנה צורת הדרקון dragon יוליתם לים המלח רבן שמעון בן גמליאל אומר על המכובדים אסורין ועל המבוזין מותרין

רבי יוסי אומר שוחק וזורח לרוח או מטיל לים אמרו לו אף הוא נעשה זבל ונאמר לא ידבק בידך מאומה מן החרם:

גמרא לא שנו אלא כלים שעליהם צורת החמה וצורת הלבנה הא שאר כל המזלות לא. לא שנו אלא דרקון הא כל הנחשים לא. אי זהו דרקון כל שציצין יוצאין בצוארו ותני כן ר"ש בן עזאי אומר אי זהו דרקון כל שציצין יוצאין מצאורו. החלק מותר. המוצא דרקון עשויה כמין רחוש, אסורה. רחוש ועליו דרקון, נוטל את הרחוש ומשליך את הדרקון.

שמואל אמר כוס בסיס לדרקון אסור, ודרקון בסיס לכוס מותר.

ר' בא בשם רב שברי דרקון הרי אילו מותרין, דרקון שלם ונשבר הרי אילו אסורין. ושבורים לא מן השלם באו? רבי חזקיה בשם רב כיני: ראה אותן משתחיים לדרקון שלם ונשבר אסורין. אבל מספק, אין אוסרים (השברים)

מה נן קיימין? אם דבר בריא שנעבדין אפילו מבוזין אסור, אם דבר בריא שאינן נעבדין אפילו מכובדין מותר, אלא כי נן קיימין בסתם. אמר רבי קריספא והדא כוסות דבר של ביזיון הוא דרבי חייה בר בא הוה ליה קווקין pots והוות טימי דרומי ציירה בגווה אתא שאל לרבי יוחנן אמר ליה מכיון שהמים צפין על גבה דבר של ביזיון הוא ואהן קיתונא מכיון שאתה משקעו במים דבר של ביזיון הוא. ביומוי דרבי יוחנן שרון ציירין על כותלא התחילו לצייר על הכותלים ולא מחי בידיהו

מתיב רבי יוסי לרבנן והכתיב ואת חטאתם אשר עשיתם את העגל אמר ליה מלמד שהיה מבקש לבדוקן כשם שבודקין את הסוטות ויזר על פני המים. אמר לון והכתיב וגם מעכה אם אסא המלך הסירה מגבירה שמותר בשחיקה אמר לון משם ראייה ויכרת אסא וגו' וישרוף.

אמר לון וכתת נחש הנחושת! וכי עבודה זרה היא?! והלא משה עשאו אלא מלמד שהיו ישראל תועין אחריו עד שבא חזקיה והעבירו.

כתוב אחד אומר ויעזבו שם את עצביהם וישאם דוד ואנשיו וכתוב אחד אומר ויאמר דוד וישרפו באש רבי יוסי בר חלפותא ורבנן. רבי יוסי בר חלפותא אומר מה שהיה של מתכת וישאם דוד ואנשיו ושחקן ומה שהיה של עץ ויאמר דוד וישרפו באש. ורבנן אמרי מה שהיה איתי הגיתי מבטל וישאם דוד ואנשיו ומה שלא היה מבטל ויאמר דוד וישרפו באש

מה מקיים רבי יוסי בר חלפתא וישאם דוד ואנשיו? נטלום לשפיין

הלכה ד משנה שאל פרקלוס בן פלוסלוס את רבן גמליאל בעכו שהיה רוחץ במרחץ של אפרודיטי אמר לו כתוב בתורתכם ולא ידבק בידך מאומה מן החרם ומפני מה אתה רוחץ במרחץ של אפרודיטי? אמר לו אין משיבין במרחץ. כשיצא אמר לו אני לא באתי בגבולה היא באת בגבולי. אין אומרים נעשה מרחץ נוי לאפרודיטי, אלא נעשית אפרודיטי נוי למרחץ. דבר אחר: אם נותנין לך ממון הרבה אין אתה נכנס לתוך עבודה זרה שלך ערום ובעל קרי ומשתין בפניה, וזו עומדת על הביב וכל אדם משתיינין בפניה, ולא נאמר אלא אלהיהם את שהוא נוהג בו משם אלוה, אסור, ואת שאינו נוהג משם אלוה, מותר:

גמרא מה אנן קיימין? אם בששאלו בהילכות המרחץ שאפשר לדנו "כשאלת מרחץ" היה לו להשיב. ואם בשלא שאלו בהילכות המרחץ לא היה לו להשיב! דמר רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי שואלין הילכות המרחץ בבית המרחץ הילכות בית הכסא בבית הכסא כהדא רבי שמעון בן לעזר עאל מיסחי לרחוץ עם רבי מאיר אמר ליה מהו שנדיח אמר ליה אסור מהו שנקניח אמר ליה אסור. ולא כן שמואל שאל לרב מהו לענות אמן במקום מטונף א"ל אסור, ואסור דאמרית לך אסור... אשכח תני שואלין הילכות המרחץ בבית המרחץ הילכות בית הכסא כבית הכסא.

אמר יודן אביו דרבי מתניה מהילכות המרחץ שאלו, אלא שאין דרך לענות במרחץ א"ר שמואל בר אבדימי מהילכת המרחץ שאלו אלא שהבל המרחץ רע לשינים.

חברייא רבי חמא בר יוסי בשם רבי הושעיה רבי

הטומאה ותנו כסא לחזקיה מלך יהודה רבי ליעזר תלמידיה מי דמך אמר פנו את הבית מפני הטומאה ותנו כסא לרבן יוחנן בן זכאי, ואית דאמרי כמה דחמא רביה חמא אף הוא. חד מן אילין דבי רבי פזי, הוון אילין דנשיתא בעי מחותנתיה רצו להתחתן אתו והוא לא מקבל עלוי אמר דלא יהון מיתגנו בי. שלא יתגנו בי מי דמך, אמר פנו את הבית מפני הטומאה ותנו מקום כסא ליהושפט מלך יהודה. אמרו יבוא זה שרץ אחר כבוד=יהושפט אחר זה שברח מן הכבוד:

וחכמים אומרים אינו אסור אלא כל שיש בידו מקל או ציפור או כדור. מקל שהיה רודה בו את העולם. ציפור ותמצא בקן ידי לחיל העמים. כדור שהעולם עשוי ככדור. א"ר יונה אלכסנדרוס מוקדון כד בעא מיסק לעיל והוה סלק וסלק סלק עד שראה את העולם ככדור ואת הים כקערה בגין כן ציירין לה בכדורא בידה. ויצורינה קערה בידה? אינו שליט בים אבל הקב"ה שליט בים וביבשה מציל בים ומציל ביבשה. דרש רבי זעירא בריה דרבי אבהו קומי רבי לעזר אשרי שאל יעקב בעזרו ומה כתיב בתריה עושה שמים וארץ ומה ענין זה לזה אלא מלך בשר ודם יש לו פטרון איפרכיא זו אינו שליט שמא באחרת וא"ת קוזמוקרטור שליט ביבשה שמא בים. אבל הקב"ה אינו כן שליט בים ושליט ביבשה ולא עוד אלא חרב על צואר האדם הקב"ה מצילו הוא שמשא אומר ויציליני מחרב פרעה אין כתיב כאן אלא מחרב אפילו חרב נתונה על צוארו הקב"ה מצילו הימינה.

הוסיפו עליהן: הסייף והעטרה והטבעת. הסייף שהורג בו. והעטרת שמתעטר בה. טבעת שחותם בה.

טבעת שיש עליה עבודה זרה, אסור לחתום בה. רבי יודה אומר אם היה חותמה שוקע אסור לחתום בה, בולט מותר לחתום בה. ר' חנינה בן גמליאל אומר של בית אבא היו חותמין בפרסופות פרצופות רבי לעזר בי רבי שמעון אומר כל פרסופות היו בירושלם חוץ משל אדם.

רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שיש בידו כל דבר ובלבד דבר שהוא של כבוד הסל והסולים והסמלים מיני מרצע דבר של ביזיון הוא. הנייר

והקולמוס דבר של כבוד הוא. קלמרון מין עט צריכה:

הלכה ב משנה המוציא שיברי כלים הרי אילו מותרין.

מצא תבנית יד או תבנית רגל הרי אילו אסורין מפני שכיוצא בהן נעבד:

גמרא רבי יוסי בשם ר' יוחנן מפני שרובן באין מן הדלפקיות מין שולחן קטן ויש עליה צורות שונות לנוי מעתה אפילו תבנית יד ותבנית רגל? שנייא היא מפני שכיוצא בהן נעבד.

כתיב ואנשי בבל עשו את סכות בנות=תרנגולתא ופרחיה אפרוחיה ואנשי בית שמש עשו את נרגל=ריגליה דיעקב וריגליה דיוסף, ניחשתי ויברכיני ה' בגללך ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף. ואנשי חמת עשו את אשימה=אימרא כמה דתימר והכהן יכפר עליו באיל האשם. והעוים עשו את נבחן=כלבא. ואת תרתק=חמרא. והספרוים שורפים את בניהם באש וגו' טווסא ופיסיונן מיני עופות

עבודה זרה שנשברה, ר' יוחנן אמר אסורה רבי שמעון בן לקיש אמר מותרת. מה אנן קיימין אם בעתיד להחזירן לכליין דברי הכל אסור. אם בשאינו עתיד להחזירן לכליין דברי הכל מותר. אלא כי נן קיימין בסתם רבי יוחנן אמר סתם כמי שעתיד להחזירן לכליין רבי שמעון בן לקיש אמר סתם כמי שאין עתיד להחזירן לכליין. א"ר יודן אביו דרבי מתנייה אם היו מונחין במקומן כמי שעתידין להחזיר לכליין. מתיב ריש לקיש לרבי יוחנן, והא כתיב על כן לא ידרכו כהני דגון על מפתן דגון אלמא דגון עצמה מותרת! א"ל מלמד שהיו נוהגין במפתן יותר מדגון.

ר' ירמיה בשם רבי חייה בר בא אמר אומות העולם עשו מפתן אחד וישראל עשו כמה מפתנות טעמא ופקדתי על כל הדולג על המפתן.

המוצא עבודה זרה: רב אמר משברה אבר אבר והיא בטילה. ושמואל אמר אינה בטלה לעולם

רבי אבין בשם רבי שמעון בן לקיש: הדא אמרה בשיש עליהן בסיס אבל אין עליהן בסיס אני אומר מן השברים באו:

הלכה ג משנה המוצא כלים ועליהן צורת חמה

דבר:

גמרא א"ר חייא בר בא מפני שהן נעבדין בכרך גדול שברומי פעמיים בשבוע. מעתה במקום שנעבדין יהו אסורין ומקום שאינן נעבדין יהו מותרין!! אמר רבי יוסי מכיון שנאסרו במקום אחד נאסר מינן בכל מקו'.

מה אנן קיימין? אם דבר בריא שהן של מלכים דברי הכל אסור, אם דבר בריא שהן של שלטנות, the local governor דברי הכל מותר. אלא כן אנן קיימין בסתם רבי מאיר אומר סתמן של מלכים ורבנן אמרי סתמן של שולטנות.

אשייאן נגרא בשם רבי יוחנן: איקוניות תואר אדם(שר או מלך) מה הן אסורות? מפני שמקטירין לפניהן בשעה שהן עולות. א"ר יוחנן מותר לראותן בשעה שהן יורדות מה טעמא בהכרת רשעים תראה. כתב המהלך תחת הצורות או תחת האיקוניות אין מסתכלין בהן בשבת, ולא עוד אלא אף בחול אין מסתכלין באיקונות, ומה טעמא? אל תפנו אל האילילים אל תפנה לעובדן. רבי יהודה אומר אל תפנה לראותן ממש.

כד דמך נפטר רבי נחום בר סימאי חפון איקונתא מחצלין כסו הצורות אמר כמה דלא מחתון בחייו לא יחמינון בדמכותיה כמו שלא ראה בחייו, כן לא יראה במותו וחכמין אינון כלום? המכירים הם? אמר רשב"ל אין בינינו ולצדיקים אלא דיבור פה בלבד. יודעים הכל-רק אינם יכולים לדבר א"ר זעירא שומע הוא המת קילוסו כמתוך חלום

ולמה נקרא שמו נחום איש קודש קדשים? שלא הביט בצורת מטבע מימיו. ולמה נקרא שמו רבינו הקדוש? שלא הביט במילתו מימיו.

כד דמך ר' אחא איתחמי כוכבא בטיהרא. כד דמך רבי חנן איתכפון אנדרטיא. צורות מלכים כד דמך רבי יוחנן איתכפון איקוניא. אמרין כד הוה סליק לעיבורא, הוה ימא מתבזע קומי. כד דמך רב הושעיה נפל קלון columns דטיבריא. כד דמך רבי יצחק בן אלישיב איתעקרון שובעין=70 איסקופין מבעלי בתים של גלילא, אמרין דהו תליין בזכותיה. כד דמך רבי שמואל בר רב יצחק איתעקרין ארזיא דארעא דישראל, אמרין דהו נסיב שושיבתה ומקלס קומי כלייה, והוון רבנן מרגנין ביה. אמר לון רבי זעירא ארפון ליה, לית

אהן סבא ידע מה עביד? כיון דדמך נחתת אישתא מן שמייא ואפסק בין ערסא לקהלא, והוון תלת שעין קלון וברקי בעלמא. חמי דאהן סבא דעבדת ליה שושבתא, ראו מה שעשה לו ההדסים! ונפקת ביה קלא ואמרה ווי דדמך שמואל בר רב יצחק גמיל חיסדא. כד דמך רבי יסא בר חלפותא משכו צינורות דם בלדוקיא, אמרין דיהב נפשיה על גזורתא. מילה כד דמך רבי אבהו בכן עמודיא דקיסרין, אמרין כותיא לית אינון אלא מזיעין, אמר לון ישראל, ידעין רחיקיא כמה דקריביא מזיעין? הרחוקים=הכותים יודעים איך שהקרובים מזיעין?...

רבי אבהו מי דמך, עברון קומי י"ג נהרין דאפרסמון אמר לון כל אילין למאן? אמרו ליה דידך אמר לון וכל אילין דאבהו ואני אמרתי לריק יגעתי וגו'. הקדוש ברוך הוא מראה להן לצדיקים מתן שכרן בעולם הזה ונפשם שביעה והן ישינן להן. למלך שעשה סעודה וצר כל מיני סעודה במפה כיון שנכנסו האורחין ראו אותם ונפשם שביעה וישנו להן. זבדיי בר ליואי ורבי יוסי בר פיטרס ורבי יהושע בן לוי אמרין תלתא פסוקין מי דמכון חד מינהון אמר על זאת יתפלל כל חסיד אליך וגו' וחד אמר וישמחו כל חוסייך וגו' וחד אמר מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי מעשה שנכנסו זקנים לעליית בית גדיא ביריחו יצתה בת קול ואמרה להן יש ביניכם שנים שראויין לרוח הקודש והלל הזקן אחד מהן נתנו עיניהם בשמואל הקטן. שוב נכנסו זקנים לעלייה ביבנה ויצתה בת קול ואמרו להן יש ביניכם שנים ראויין לרוח הקודש ושמואל הקטן אחד מהן ונתנו עיניהן ברבי ליעזר והיו שמיחין שהסכימה דעתן על דעת רוח הקודש.

חד מן אילין דנשיאתא מבית הנשיא דמך וקלטת מערתא קלטם המערה ונהרגו וסכנתן נפשיתא, עאל רבי יוסי ואפטר עלוי הספיד עליהם אשרי אדם שיצא מן העולם בשלום לא כמו שקרה כאן... כד דמך רבי יסא נפל קסיטולין castles דטיבריה, והוון אילין דנשיאתא חדיין של בית הנשיא שמחים אמר לון רבי זעירא לא דמייא... תמן סכנן נפשיתא ברם הכא לא סכנן נפשיתא, תמן לא איתעקרת ע"ז ברם הכא איתעקרת ע"ז castles! =.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי רבן יוחנן בן זכאי מן דמך אמר פנו הבית מפני

שנתבשל כמאכל בן דרוסאי. רבי יוסי בעי אם בשנתבשל כאכילת בן דרוסאי למה ליה ישראל מחזיר אפילו הנכרי מחזיר!

אי זהו החילוק? רב אמר סולתניתא מין דג אמר רבי יוחנן הוא חילוק הוא טרית טרופה. רבי זעירא כהנא בר תחליפא חנן בר בא בשם רב: לחלוחתא the brine of fish אסורה משום תערובת דגים טמאים רבי בא בשם רב יהודה הדא דאת מר במקום שאין המים מהלכין בחזק אבל במקום שהמים מהלכין אין דג טהור מהלך עם דג טמא. והא ימא דטיבריה כגון המים המהלכין הן. א"ר יוסי בי רבי בון ובלבד בשעה שהדג טורף??? הולך לאכול "טרפו" (אין דג טמא יכול להלך עם דג טהור) שמואל אמר הדא חפיתה, יהבי גו לחלוחי נותנין אותו במקום לה אין עבדת קליפתה, שרייא, ואי לאו אסירה.

אי זו הטרית שאינה טרופה? כל שהראשים והשזורות שדרה שלה קיימין. רבי לעזר בשם רבי חנינה מעשה בספינה אחת משל בית רבי שהיו בה יותר משלש מאות חביות ובדק רבי את כולהון ולא מצא אלא אחת שהראשים והשזורות שלה קיימין והתיר את כולהון. ר' יעקב בר אחא אמר ר' אסי מקשי: לא מסתברא דלא, אותה חבית תהא מותרת ושאר כל חביות יהא אסורו! אלא על ידי עילא. תלה לקולא

זבינתא??? שם נהר של רבים איתקלקלת השתחוו לה. שאל ר' חגי לרבי בא בר זבדא א"ל אין דבר של רבים נאסר. רבי יעקב בר זבדי אמר רבי יצחק: מקשי ואילין איגרתאגישין לא נכרים לוקיין??? כתיב בהן?! ואת אמר על ידי עילא, הקילו והכא על ידי עילא.

תני עולא שכפא קומי רבי דוסא, דג טמא משריץ דג טהור מטיל ביצים. חזר ותנא קומי מעי דגים=ביצים(הנמצאים במעיים) וקירבי דגים אינן נאכלין אלא על פי מומחה. א"ל חזור בך! הדא תני או הדא! כיון שאין דג טמא מטיל ביצים, למה צריך סימן? הוה בעי מיחזור ביה, א"ל רבי זעירא לא תחזור בך, ביציאתן הן נגמרות. ביצים בדג טמא, נגמרים ונהפכים לדג כשיוצאין רבי בא בשם רב יהודה אם אמר לך מלחמים נאמן.

נתן בר בא אמר קומי שמואל ידע אנא מפרשה בין עוברי דגים טמאין לעוברין דגים טהורין, עוברי=ביצי דגים טמאים עגולין עוברי דגים

טהורין ארוכין. אחוי ליה הדא סלפיתא, א"ל כזה מהו? א"ל טמא א"ל לא ביש לי דאמרת!

תני אין לוקחין מעי דגים וקירבי דגים אלא על פי מומחה="כשר ונאמן" אין לוקחין גבינה ותינייקי אלא על פי מומחה. אין לוקחין יין בסורייא אלא על פי מומחה. אין לוקחין בשר שאין בו סימן אלא על פי מומחה. וכולן "נאכלין" אצל מי שאינו מומחה ואינו חושש. רבי אחא רבי תנחום בשם רבי יהושע בן לוי שילח לו חלתית נאמן, רבי יעקב בר אחא רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי שילח לו תכלת נאמן.

טלייאילדיו דלוי צנבריא, היה מזבן פירין. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יסא עבדו של נאמן כנאמן. גרמנא עבדיה דר' יודן נשייא הוה ליה תוכלא. היה מוכר תכלת(ונאמן) רבי יסא בשם רבי יוחנן עבדו של מומחה כמומחה:

ומלח סלונקריית. אית תניי תני שחורה אסורה ולבנה מותרת, אית תניי תני לבנה אסורה ושחורה מותרת. מאן דמר שחורה אסורה שנותן לתוכה שרץ שחור ומאן דמר לבנה אסורה שנותן לתוכה שרץ לבן. רבי חנניא בן גמליאל אמר משום רבי יהודה בן גמליאל זו וזו אסורה א"ר חנניא שכן חד הוה לבנא והיה נותן לתוכה שומן של חזיר.

הן סככות הן פרעות. הן רפפות הן רעלות. הן איסטגיות הן ספיות. הן כוסות הן גומות. היא מקום תחת הכוסות היא מקום הנחת חתיכות לשונות במשנה שתירגומם אחד הן זיתי קלוסקא הן זיתים מגולגלין:

והשלוחין אסורין. רבי חייה בשם רבי יוחנן אמר מין הוא והן נותנין לתוכן חומץ שהיו חולצין את גלעיניהן:

עבודה זרה פרק ג מוצאי צום השביעי תגע"ש

הלכה א משנה כל הצלמים sculptures אסורין מפני שהן נעבדין פעם אחת בשנה דברי רבי מאיר

וחכמים אומרים אין אסור אלא כל שיש בידו מקל או צפור או כדור

רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שיש בידו כל

ואמרי לה בשם רבי יהושע בן לוי שהיו עולין להר המלך להשיג שמן ישראל ונהרגין עליו. יצחק בר שמואל בר מרתא נחת לנציבין אשכח שמלאי הדרומי יתיב דרש רבי ובית דינו התירו בשמן. אמר שמואל אכל, רב לא קביל עליה מיכול. אמר ליה שמואל אכול! דלא כן אנא כתב עליך זקן ממרא! אמר ליה עד דאנא תמן אנא ידע מאן ערר עליה שמלאי הדרומי, אמר ליה שמואל לרב, מר בשם גרמיה?! לא בשם ר' יודן נשייא!! אטרח עלוי ואכל. רבי יוחנן בעי ולא כן תנינן שאין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו עד שיהא גדול ממנו בחכמה ובמניין ורבי ובית דינו מתירין מה שאסר דניאל וחביריו. רבי יוחנן כדעתיה אמר רבי יוחנן מקובל אני מר' לעזר בי ר' צדוק שכל גזירה שבית דין גוזרין ואין רוב ציבור מקבלין עליהן אינה גזירה בדקו ומצאו בגזירתו של שמן ולא מצאו שקיבלו רוב ציבור עליהן.

ביצה צלויה שלהן בר קפרא שרי חזקיה אסר. עד כדון בשנצלית לדעת נצלית שלא לדעת נישמענה מן הדא: מעשה שנפלה דליקה באשתהרבה קנים קנים ובאגם תמרים והיו שם חגבים ונצלו אתא עובדא קומי רבי מנא ואסר. א"ר אבהו משום תערובת חגבין טמאים.

א"ר יוסי בי רבי בון והדא מן חמירתא דרבן. זו מן החומרות של רבי רב נחת לתמן חמתון מקללין וחמר עליהון. ראה אותם מקילין והחמיר עליהם חד בר נש הוה טעין קופד בשר מהלך בשוקא, אתת דייתאעוף וחטפתא מן ידיה, אתר תותיה זרקו תחתיו אזל בעי מיסביניה, א"ל רב אסור! לית דנא אמר דנבילה הות טעינא, העוף ואתר תתה, ונסיבת דין תחותיו.

חד בר נש אזל בעי משזגא איסקופתה לרחוץ רגל גו נהרא, אנשיתה וסלק ליה שכחו ועלה לו אזל בעי מיסביניה שב לקחתו א"ל רב אסור לך, דנא אמר, ההיא שטפה נהרא ואייתי חורי דנבילה תותיה.

תורמוסין lupines שלהן מה הן? רבי אוסר גניבה מתיר אמר רבי אני זקן והוא זקן, אני עלת על ליבי לאסור והוא עלת על דעתו להתיר. רבי מנא בר תנחום אזל לצור והתיר תורמוסין שלהן רבי חייא בר בא אזל לצור ואשכח לרבי מנא בר תנחום שהתיר תורמוסין שלהן, אתא גבי רבי יוחנן א"ל מה מעשה אירע לידך? אמר ליה

אשכחית לרבי מנא בר תנחום שהתיר תורמוסין שלהן. א"ל ולא פגעת ביה? לא הפרכת אותו? א"ל אדם גדול הוא והוא יודע למתק את הים גדול.???מתי הים הוא מתוק אמר לו לאו בני חשבון מים הוא יודע ובשעה שהמים מקלסין את בוראן הן מתמתקין. א"ר יצחק בר לעזר בא לומר גנייו ואמר שבחו, א"ר יוסי בי רבי בון חשבון גדול הוא! רבי זכאי דאלכסנדריאה הוה ידע לה אמר ואילו בעית ילפתה מיניה.

חלוט cake שלהן מהו? נישמענה מן הדא רבי אמי סלק עם רבי יודן נשייא לחמתא דגדר והתיר חלוט שלהן. רבי בא בר ממל בעי מהן בין חלוט לתורמוסין? א"ר יוסי חלוט מחוסר מעשה ידי האור הוא כשלוקחו מן הנכרי, עדיין מחוסר טגון תורמוסין אינן מחוסר מעשה ידי האור הוא. ואסור

חורנס מין דג קטן אין בו משום בישולי נכרים ויוצאין בו משום עירובי תבשילין. רבי בא בשם רב אחי מרטיסה חגב קטן אין בו משום בישולי נכרים ויוצאין בו משום עירובי תבשילין ר' יוסי בי ר' בון בשם רב הונא כל אוכל שהוא נאכל חי כמות שהוא אין בו משום בישולי נכרים ויוצאין בו משום עירובי תבשילין:

הלכה ט משנה אילו מותרין באכילה: חלב שחלבו נכרי וישראל רואהו, הדבש, והדבדבניות lumps of dripping grapes אע"פ שמנטפות אין בהן משום הכשר משקה, וכבשמים preserves שאין דרכן לתת בהן יין, וחומץ, וטרית pickled fish שאינה טרופה, וציר שיש בו דגה, ועלה של חלתית assa-foetida, וזיתי קלוסקא המגולגלין אע"פ שמרוככים הרבה [רבי יוסי אומר השלוחין שגרעינו "נשלח מאליו" אסורין] והחגבים- מן הסלילה the shopkeepers basket אסורין, ומן ההפתק warehouse מותרין, וכן בתרומה אים הכהן חשוד לזלף יין של תרומה על חגביו, אי"צ לחשוש ב"הפתק"

גמרא אמר רבי לעזר הדא דשלוקת אסורות רק באכילה דאת אמר בתבשיל שאין דרכו לתת לתוכו יין וחומץ, הא דבר בריא שנתן, אסור אפילו בהנאה. רבי יעקב בר אחא רבי חייא בשם רבי יוחנן ישראל ונכרי שהן שותפין בקדירה, ישראל שופת והנכרי מנער, מי מחזיר? סברין מימר ישראל מחזיר, אמר רבי בנימין בר ליואי והוא

הוא שתהא פת נכרים מותרת, ועימעמו עליה ואסורה? אמר רבי מנא וכי יש "עימעמו" לאיסור? על כרחך כל"ק

ופת לא כתבשילי נכרים הוא? כך אנו אומרים מקום שאין תבשילי ישראל מצוין בדין הוא שיהו תבשילי נכרים מותרים? אלא כיני: מקום שאין פת ישראל מצויה בדין הוא שתהא פת נכרים אסורה ועימעמו עליה והתירוה מפני חיי נפש.

רבנן דקיסרין בשם רבי יעקב בר אחא כדברי מי שהוא מתיר. ובלבד מן הפלטר. ולא עבדין כן.

אמר קומי רבי חייה רובה. תני ר"ש בן יוחי כן אוכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגו' מה מים לא נשתנו מברייתן אף כל דבר שלא נשתנה מברייתו. התיבון הרי מוטליא liver-wort ופנקריסין apricots וקובטיות pickles preserved by gentiles וקליות וחמים שלהן הרי אילו מותרין. ניחא כולהון שהן יכולין להישרות לחזור לכמות שהיו, קליות למה?

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב כל אוכל שהוא נאכל כמות שהוא בחי אין בו משום בישולי נכרים. עם הפת יש בו משום בישולי נכרים.

מה מקיים רבי חייה רובה אוכל תשברו מאתם? באוכל תשברו! האכלתו שברתו! אם היה קשה עליך באוכל תשברו, ואם לאו הרבה עליו כסף. אמרין כן הוה רבי יונתן עביד, כד הוה בר נש רב??? שופט עליל לקרתא, הוא משלח ליה איקרין, מתנות דאין אתא דין דיתם או דין דארמלא, ישכח אפין מפייסא. ימצא [היתום] פנים מפויסות

מי אסר את השמן? רב יהודה אמר דניאל אסרו וישם דניאל על לבו וגו' ומי התירו? רבי התירו ובית דינו. בשלשה מקומו נקרא רבי יהודה הנשיא "רבותינו" בגיטין ובשמן ובסנדל. וקרו ליה בי דינא דשרו מישחא. כל ב"ד דשרו שלשה דברים נקרא בי דינא שריא.

אמר רבי יודן בית דינו חלוק עליו בגיטין. מיכאן ועד 12 חודש, ומת בתוך ... מהו שתהא מותרת להינשא? 12? רבי חגיג אמר מותרת להינשא, רבי יוסי אמר אסורה להינשא.

רבי אחא רבי תנחום בר חייה בשם רבי חנינה

חלפתא ר' חגי בשם רבי שמואל בר נחמן כבשים ללבושך ומחיר שדה עתודים. כבשים sha כתיב הא כיצד? בשעה שתלמידין קטנים כבוש לפניהן דברי תורה, הגדילו ונעשו כעתודים גלה להם רזי תורה ודא מסייעה למה דתני רבי שמעון בן יוחאי ואלה המשפטים אשר ת"שים" לפניהם מה הסימה הזאת אינה נגלית לכל בריה כך אין לך רשות לשקע את עצמך בדברי תורה אלא לפני בני אדם כשרין:

הלכה ח משנה אילו דברים של עכו"ם אסורין ואין איסורן איסור הנאה: חלב שחלבו נכרי ואין ישראל רואהו, הפת, והשמן שלהם, ושלקות, [רבי ובית דינו התירו בשמן] כבשים שדרכן לתת בהן יין, וחומץ, וטרית טרופה, וציר שאין בה דגה, והחילק, וקורט של חלתית, ומלח סלוקנתית, הרי אילו אסורין ואין איסורן איסור הנאה:

גמרא חלב הנכרי למה הוא אסור? רבי בא בר רב יהודה רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי חלב הנכרי למה הוא אסור משום גילוי. ויעמיד? והארס יצוף למעלה אמר רבי שמואל בר רב יצחק מפני האירס הנתון בין הנקבים. ותני כן: שלשה אירסים הן אחד צף ואחד שוקע ואחד דומה לשבכהלא צף ולא שוקע.

פעלייא הוון בחקלי איתגליית קולתא דמייא פועלים היו בשדה ונתגלה כד מים אשתון קמייא ולא מייתין, ואנכון נחשו תנייני ומייתין, אני אומר אירס שוקע היה. ביומוי דרבי ירמיה איתגליין גיגייתה דסדרא רובא גיגית של "ביה"ד הגדול" אישתון קומייא ולא מיתו, אינכון תנייני ומיתו, אני אומר ארס שוקע היה. ותניא כן אבטיח שניקר, ואכלו ממנו עשרה בני אדם, וכן יין שנתגלה ושתו ממנו עשרה בני אדם אסור לוכל ולשתות אחריהן אני אומר אירס שוקע היה.

א"ר ירמיה חלב הנכרי למה הוא אסור? משום תערובת בהמה טמאה. ותני כן ישראל יושב בעדר והנכרי חולב ומביא לו ואינו חושש.

פיתן- רבי יעקב בר אחא בשם רבי יונתן פת מהלכות של "עימעמו" לא ברור היא. כך אני אומר מקום שאין פת ישראל מצויה בדין הוא שתהא פת נכרים אסורה ועימעמו עליה והתירוה. או מקום שאין פת ישראל מצויה בדין

שכן השוחט בהמה לעכו"ם אפילו פירשה אסור.
רבי יוחנן בעי מצא בה טבעת? בכרס בהמת ע"ז?
א"ר יוסי טבעת בעינה היא, פירשה גופה היא.

רבי חייה בר בא בשם רבי יוחנן בראשונה היו
אומרים אין מעמידין לא בקיבת הנבילה ולא
בקיבת הנכרי, חזרו לומר מעמידין בקיבת
הנבילה ואין מעמידין בקיבת הנכרי.

רבי בא בר זבדא רבי שמואל בר רב יצחק בעי,
מה? כרבי ליעזר שר"א אומר שמחשבת נכרי
לע"ז?

אתא רבי אסי בשם רבי יוחנן, בראשונה היו
אומרים מעמידין בקיבת הנבילה ולא בקיבת
הנכרי, חזרו לומר מעמידין בין בקיבת נבילה בין
בקיבת הנכרי.

לישן מתניתא בחולין 8:5 מסייעא לר' חייה בר בא
דמעיקרא אסרו אף קיבת נבילה וחזרו רק מזה. קיבת rennet
הנכרי ושל נבילה אסורה כמשנה
הראשונה, דקיבה כגופה טריפה שינקה מן
הכשירה קיבתה מותרת כמשנה האחרונה, קיבה
לאו כגופה כשירה שינקה מן הטריפה קיבתה
אסורה כמשנה האחרונה. אפי' דיסברון בית
שמאי ובית הלל כמשנה האחרונה, הוי ביצה
גידולי גופה קיבה ממקום אחר באת.??? עדיות 5:1
לב"ה ביצת נבילה אסורה ולב"ש מותרת—נימא ב"ש כמ"א וב"ה
כמ"ר? ומתרג'....

ואתייא כיי דמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי
יוחנן מעשה בבנו של רבי יהודה בן שמוע
שבקעו להן זאיבים יותר משלשה מאות צאן ובא
מעשה לפני חכמים והתירו קיבותיהן של הצאן-אע"ג
דהוי "קיבת נבילה" אמרו ביצה גידולי גופה, קיבה
ממקום אחר באת לו. ע"כ אין לאסור קיבה "הנמצא" בתוך
נבילה או טריפה

חברייא בשם רבי יוחנן דודים דברי סופרים
לדברי תורה וחביבים כדברי תורה, וחכך=ט"ס
"כיינ" הטוב=ד"ת. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן
דודים דברי סופרים יותר מדברי תורה וחביבים
יותר מדברי תורה, כי טובים דודין מיינ. רבי בא
בר כהן בשם בר פזי תדע לך שדברי סופרין
חביבין יותר מדברי תורה, שהרי רבי טרפון
אילו לא קרא לא היה עובר אלא בעשה מפני
שעבר על דברי בית הלל חייב מיתה על שם
ופורץ גדר ישכנו נחש. תני רבי ישמעאל דברי

תורה יש בהן איסור ויש בהן היתר ויש בהן קלין
ויש בהן חמורין אבל דברי סופרין כולן חומר
דתנינן תמן האומר אין תפילין לעבור על דברי
תורה פטור חמש טוטפות להוסיף על דברי
סופרים חייב. רבי חנינה בשם רבי אידי בשם
רבי תנחום ברבי חייה חמורין דברי זקנים
מדברי נביאים דכתיב אל תטיפו יטיפון,=נביא
וכתיב אטיף לך ליינ ולשכר=חכמים. נביא וזקן
למה הן דומין? למלך ששילח שני סימנטירין
שלו למדינה, על אחד מהן כתב אם אינו מראה
לכם חותם שלי וסימנטירין שלי אל תאמינו לו,
ועל אחד מהן כתב אף על פי שאינו מראה לכם
חותם שלי וסימנטירין שלי האמינו לו כך בנביא
כתיב ונתן אליך אות או מופת ברם הכא על פי
התורה אשר יורוך.

רבי יעקב בר אחא ר"ש בר בא בשם רבי יהושע
בן לוי מפני שרוב עגלים ששם נשחטין לשם ע"ז
שמע רבי יוחנן ומר יפה לימדנו רבי שכן השוחט
בהמה לע"ז אפילו פירשה אסור. רבי יוחנן בעי
מצא בה טבעת? א"ר יוסי טבעת בעינה היא
פירשה גופה היא.

מה שורפה? גמי לה. ר"ש בן לקיש אמר בכוס
זוהם כוס הקדש מזוהם יכול לשנות את קיבת עולה הדא
אמרה השותה בכוס זוהם לא נהנה ולא מועל.

ומפני מה לא גילה לו? א"ר יוחנן מפני שבקרו
אסרום. ורבי ישמעאל היה קטן. רבי חונייה א"ר
חמא בר עוקבא מקשי אם להפליגו בדברים היה
מבקש היה לו להשיא בחמש השואות שבתורה
ואילו הן שאת. ארור. מחר. משוקדים. וקם. הלא
אם תיטיב שאת או שאת אם לא תיטיב. כי באפם
הרגו איש וברצונם עקרו שור ארור, או ארור
אפם כי עז. ויאמר משה אל יהושע צא הלחם
בעמלק מחר או מחר אנכי נצב על ראש הגבעה.
ובמנורה ארבעה גביעים משוקדים או משוקדים
כפתוריה ופרחיה. ויאמר ה' אל משה הנך שוכב
עם אבותיך וקם או וקם העם הזה וזנה רבי
תנחומא מוסיף הדא ובני יעקב באו מן השדה
כשמעם או כשמעם ויתעצבו האנשים. אמר רבי
לא, יש דברים שמשקיין חייבין לסתום ולא ליתן טעם
עליהם את הפה היך כמה דאת אמר ישקיני
מנשיקות פיהו. א"ר יצחק כתיב ואותי צוה יי,
אותי ואותי. נאמר לי דברים שנאמר לכם ונאמר
לי דברים שנאמר ביני לבין עצמי. ר"ש בן

ציר או מרזייס ישראל כונס לתוכן יין רבי יסא בשם רבי יוחנן בשעה שמכניסן לאור לא כל שכן!! רבי חזיה בשם ר' יוחנן בשעה שמשחיל את זיפתן לא כל שכן. [קיימין אינון?! כשמכניסן לאור? אין קמין קמין...]

קנקנים שאינן זפותות, ר' אסי אמר אסורות ר' אמי אמר מותרות. ר' יעקב בר אחא אמר ר' אסי מקשי, כי נן אמרין, אהן כוזא כלי קטן שאין לו זפת לא בלע? רב בא אמר רב ששת שאיל כן אנן אמרין, האין דהון כלי של מימי רגלים לא בלע?!

רבי יעקב בר אחא רבי שמעון בר אחא בשם רבי חנינה קנקני נכרים ממלאן מים שלשה ימים מעת לעת. ר' יעקב בר אחא אמר ר' אסי מקשי ועבדין כן?

רבי יוסי ממלחיא אעיל עובדא קומי רבי מנא א"ל הא לשעבר א"ל שרי. הא לכתחילה א"ל אסור. ר' ירמיה אזל לגובלנה הורי באילין פיתרייא ברברייא חביות גדולות ממלא אותן מים ג' ימים מעת לעת.

ארמייא איתבזעת זיקיה גוי אחד נבקע נודו וקיבלה ישראל גו ידידה, אתא עובדא קומי רבנן אמרי ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת. רבי יסא אזל לצור, חמא יתהון זפתין זיקוקין זעירין וישראל זבנין, הגוי זפת נאדות קטנים, וישראל לוקחין הנאדות אמר מאן שרא לכון? שאלון לרבי יצחק ולרבי אימי ואסרן:

הלכה ה משנה החרצנים והזגין של נכרים אסורין ואיסורין איסור הנאה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים לחים אסורין יבישין מותרין:

גמרא רב ששת בשם רב לחים אסורין אפילו בהנאה, יבישין מותרין אפילו באכילה. והא תנינן אינו נעשה יין נסך עד שירד לבור! ואיך נעשו החרצנים-שנשארו במקום הדריכה-נסך? רבי בא בשם רבי יודה במשלה לתוך הבור "דולה" חרצנים מן הבור היא מתניתא.

תמן תנינן וכן בגפת. פסולת של דריכת זיתים-תוך 12 חודש טמא משום משקה שנטמא חדשה אבל בישנה טהור. אי זו היא חדשה בתוך שנים עשר חדש ישנה לאחר שנים עשר חדש:

הלכה ו משנה המורייס והגבינה ותירייקי של נכרים אסורין ואיסורין איסור הנאה דברי רבי

מאיר וחכמים אומרים אין אסורין איסור הנאה:

גמרא להשתמש ביין של תרומה למורייסין למורייס, רבי מתיר רבי לעזר בי ר"ש אוסר דהר"ל "כמאבדו". לפיכך אם עבר ונתן, רבי אוסר לזרים רבי לעזר בי ר"ש מתיר לזרים. רבי מנא בר תנחום בעי כדברי מי שהוא מתיר לזרים, ומורייס הנכרי למה הוא אסור? הרי היין "נתאבד" בו? רבי ירמיה בשם רבי חזיה בר בא בשום תבשילי נכרים. והתני אומן מותר שאין מערב יין שאינו אומן אסור, אומן מותר לא בשאינו מבושל? וכוותה שאינו אומן אסור אע"פ שאינו מבושל! מאי כדון? את שהוא ליטול את הזוהמא מחמת ע"ז, אסור. הדא אמרה הנאת ע"ז אסורה והנאת תרומה מותרת

א"ר יוחנן בר מדיא כדברי מי שהוא אומר אומן מותר, ובלבד ביודעו.

ורבי יוחנן ורבי לעזר: אסור לבשל יין של תרומה חד אמר מפני שממעטו ממדתו, וחד אמר מפני שממעטו משותיו. אין כולם אוהבים לשותו ולא ידעין מאן מר דא ומאן מר דא, מן מה דמר רבי יוחנן מחלפה שיטתה דרבי יודה, תרומות 11:1 וסוף 2 ומר רבי לעזר אינה מחלפת, תמן בכהן והכא בבעלים, לכהן התירו לבשל אבל לא לישראל הוי דרבי אלעזר דו אמר מפני שממעטו משותיו: דאי משום מיעוט מדה, למה מותר לכהן? ***הגהתי***

הלכה ז משנה אמר רבי יהודה שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע כשהיו מהלכין בדרך מפני מה אסרו גבינת הנכרים? אמר לו מפני שמעמידין אותה בקיבת נבילה. אמר לו והלא קיבת העולה חמורה מקיבת הנבילה ואמרו כהן שדעתו יפה שורפה חיה [ולא הודו לו אלא אמרו לא נהנין ולא מועלין] חזר ואמר לו מפני שמעמידין אותה בקיבת עגלי ע"ז, אמר לו אם כן למה לא אסורה בהנאה?

השיאו לדבר אחר אמר לו ישמעאל אחי היאך אתה קורא כי טובים דודיך מיין או כי טובים דודיך נקיבה מיין? אמר ליה כי טובים דודיך אמר לו אין הדבר כן שהרי חבירו מלמד עליו לריח שמניך טובים:

גמרא רבי יעקב בר אחא ר"ש בר בא בשם רבי יהושע בן לוי מפני עגלים ששם נשחטין לשם עכו"ם. שמע רבי יוחנן ומר יפה לימדנו רבי,

פ"ת גבינ"ה מותר בחותם אחד. אמר רבי יודן טעמא דרב כל שאיסורו מגופו אסור בחותם אחד על ידי תערובת מותר בחותם אחד.

רבי יעקב בר אחא רבי שמעון בר בא רבי לעזר בשם רבי חנינה רבי בא ר' חייה בשם רבי יוחנן רבי זעירא בשם רבי יהושע בן לוי הכל מותר בחותם אחד חוץ מן היין וחרס אדריני. רבי זעירא בשם רבי ירמיה הלכה כרבי מאיר הא דתני חרס אדריני אסור ואיסורו איסור הנייה דברי ר"מ וחכמים אומרים אין איסורו איסור הנייה. רבי ירמיה בעא קומי ר' זעירא אהן בגד דתנינן הכא בגד שצבעו בקליפי ערלה, מהו לסמוך בו את כרעי המטה? מהו? ואיקפד לקיבליה, אמר ליה אפילו כמאן דמר תמן מותר וכא אסור. תמן אין איסורו ניכר ברם הכא איסורו ניכר.

ומהו לסמוך או את המיטה? רבי לעזר אמר מותר ורבי יוחנן אמר אסור:

ועורות לבובין. רבי ירמיה בשם רב הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. כיצד הוא עושה קורעה עד שהיא בחיים ומוציא לבה לעבודה זרה כיצד הוא יודע רבי הונא אמר בשעה שקורעה עד שהיא בחיים הוא נסלל ונעגל לאחר שחיטה הוא נמשך. א"ר יוסי ותשמע מינה שחט בה סימן אחד אף על גב דאת מר אין דבר שיש בו רוח חיים נאסר, וכא נאסר

ובשר הנכנס לעבודה זרה מותר. רבי בא רבי חייה בשם רבי יוחנן אמר להוציא מדברי רבי ליעזר שר' ליעזר אומר מחשבת נכרי לע"ז

והיוצא אסור. רבי אבינא בשם רב ירמיה בשכניסו לפניו מן הקנקלין אבל אם לא הכניסו לפניו מן הקנקלין אף היוצא מותר. בע"ז שיש לה קינקלין אבל בעבודה זרה שאין לה קינקלין כל הבית יודן לשם קינקלין:

ההולכין בתרפות. רבי חייה בשם רבי יוחנן "תוריבס" festival of fructification מוליכין עבודה זרה גדולה אצל עבודה זרה קטנה אית תניי תני תרפות מאן דאמר תרפות תרפים. ומאן דמר תרבות תוריבס:

והבאין מותרין. רבי אבינא בשם רב ירמיה בשאין חזירתן כהליכתן??? בחבורה אבל אם היתה חזירתן כהליכתן אף הבאין אסורין:

הלכה ד משנה נודות הנכרים וקנקניהם, ויין ישראל כנוס בהן, אסורין ואסורן איסור הנאה דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים אין איסורן איסור הנאה:

גמרא נודות הנכרים גרודות הרי אילו מותרו', זפותות הרי אילו אסורות. נכרי עובדן ורובבן, זופתן וישראל עומד על גביו, כנוס לתוכן יין ואינו חושש. וחש לומר שמא ניסך הוא? א"ר בא אינו מצוי לנסך על גבי דבר מאוס=זפת מעתה אפילו אין ישראל עומד על גביו! אני אומר שמא החליף. שפך יינן [שכבב נסך]

וקנקני נכרים, חדשות מותרות אף על פי שהן זפותות. ישנות אסורות אף על פי שאינן זפותות.

הכא את אמר חדשות זפותות מותרות, והכא את אמר זפותות אסורות (כשאין ע"ג וחיישין שמא שפך שם יינן) אמר רבי אבהו אני עמדת על זפתן של קנקנים והן נותנין לתוכן חומץ בשעה שזופתין אותן.

רבי יעקב בר אחא בשם רבנן: יין שאסור בשתייה ומותר בהנאה, נכנסו לתוך קנקנים, נעשו הקנקנים כיון. פינהו וכנס לתוכה יין אחר, נעשה יין כקנקנים ואסורים בשתייה פינהו וכנס לתוכו יין אחר, היין אסור והקנקנים מותרין. ולמה "אסור בשתייה ומותר בהנאה"? הלא אפי' יין ממש אינו אסור הקנקן לאסור היין [לדברי חכמים במשנתנו] בגין דרבי מאיר אמר אסור בשתייה ובהנייה

א"ר בא כשהלך רבי עקיבה לזיפורין, אתון שאלין ליה, קנקנים של נכרים במה היא טהרתן? אמר מזו לימדתי עליהם, מה אם בשעה שאינן זפותות את מר מותרין, במלוי וערוי בשעה שהן זפותות אלא שנתקלפה זיפתן לא כל שכן!! וכשבאתי אצל חבירי אמרו על ידי זפת הן בולעות. א"כ ל"מ קליפה!

כנס הנכרי לתוכן מים, ישראל כנוס לתוכן מים, וחוזר וכנוס לתוכו יין, ואינו חושש. כנס הנכרי לתוכן ציר או מורייס, ישראל כנוס לתוכן יין. כנס הנכרי לתוכן יין, ישראל כנוס לתוכן ציר או מורייס, וחוזר וכנוס לתוכן יין ואינו חושש.

רבי יוחנן נפק לפגטי דרבי יודן נשייא לעכו אתון שאלון ליה קנקנים במה הוא טהרתן? אמר מזו לימדתי עליהם מה אם בשעה שכנס נכרי לתוכו

לון ואיזכר רבי אבהו דברי רבי יוחנן אסור. בר נטייה איתגליין ליה גיגיתיה שאיל לרבי בא בר ממל א"ל אם היה נכנס ויוצא מותר רבי יעקב בר אחא רבי אמי בשם רבי לעזר אם היה ישן מותר. רבי חנינה רבי יהושע בן לוי חד אמר ישן מותר וחד אמר ישן אסור מסתברא דר' חנינה אמר ישן מותר דבכל אתר סמיך רבי לעזר לרבי חנינה.

רבי יוסי בן שאול משתעי אהן עובדא: עובדא הוה איתא חדא דהוות רחמה מצוותא האשה אהבה לעשות "מצוות" ובעלה שנא מצוותא. אתא חד מסכן ויהבת קומי ואכל, ארגישת בבעלה איסליק וטמרתיה בעילית'. תבת קומי בעלה האשה שבה לבעלה ואכל ודמך לי' אכל וישן לו אתא חייוא ואכל מן קומי. קם בעלה מן שינתיה ובעא מיכול. שרי ההוא דעילתיה מלולי התחיל לדבר.. הדא אמרה ישן אסור! כריך הוה??? [ואינו אסור משום ייחוד? למה לא חשש הבעל שמא זינתה אשתו? כי ניאפו ודם בידיהם מכיון דלא הוה חשיד על דא שהצילו מן הנחש לא חשיד על דא]

מעשה בחסיד אחד שהיה מגלגל מלגלג בגילויים, ולקה בדלקת וראו אותו יושב ודורש ביום הכיפורים וצלוחית של מים בידו.

מעשה בטבח אחד בציפורין שהיה מאכיל את ישראל נבילות וטריפות פעם אחת ערב יום הכיפורים עם חשיכה שתה יין הרבה ונשתכר ועלה לראש הגג ונפל ומת התחילו הכלבים מלקקין בדמו אתון שאלון לרבי חנינה מהו מיעברתיה מן קומיהון אמר להן כתיב ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו זה גזל את הכלבים והאכיל את ישראל נבילות וטריפות ארפון לון מדידהון אינן אכלין!

חד בר נש הוה ליה חד גרב מגלי בערובת צומא רבא אזל בעי למישפכיה א"ל חבריה אייתי ואנא שתי ליה. א"ל מגלי הוה. א"ל מריה דיומא קאים לא חשב למישתי?! הבורא של היום(הקב"ה) לא חשב שאשתה?! לא אספק מיטעם עד דאיתחלחל. ר' ירמיה בשם רבי חייה בר בא כל אירסים מעלים חטטין ושל נחש ממית. רבי חייה אמר אין נשאלין על הגילויים. רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא מריה דשמועתא אישאיל ליה. מתנמנם

הוה רבי זעירא הוה יתיב אכיל ברמשא איטפי בוצינא נכבה הנר ייב ידיה על תומנתא. כלי קטן שהיה בו אוכל אדלקין בוצינא, אשכחון אהן שפיפונא שהוא דומה לשערה, כריך על תומנתא. אמר ליה רשיעא לא הוינא זהיר לך?! אמר רבי אמי צריכין אנן חששין על מה דברייתא חששין אסור למיתן פריטין גו פומה פיתתא תחות בי שיחייא תבשילא תותי ערסא ולמיצע סכינא גו איטרוגא אתרוג וסכינא גו פוגלא צנן. אמר רבי יוסי בי רבי בון כל זיעה דנפקה מבר נשא סם המות היא חוץ מזיעת הפנים.

אמר רבי ינאי אין קטה קטה שיחור אים תרוויח, תרוויח שיחור=פחמים—ואים תפסיד תפסיד מרגלית=חייד!, ואין אובד אובד מרגלין. רבי יונתן כי הוה בר נש שאיל ליה אמר ליה ערבא דנפשך אנא?! אמר רבי שמעון בן לקיש אילו ללודין זבינת גרמך זבינתה גרמך בדמים יתירין, וכא בדמין קלילין.....

רבי אסי רבי יוחנן בשם בן בתירה יין נסך שנפל לבור ימכר כולו לנכרי חוץ מדמי יין נסך שבו

רבי אסי בשם רבי יוחנן: סתם יינו של נכרי אסור ואינו מטמא, הפקידו אצלו אסור בשתייה ומותר בהנאה. רבי זעירא בעא קומי רבי יסא מה במיידך? א"ל במפקיד. אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן שלש יינות הן שראה נכרי מנסכו וודאי דעבודת כו"ם מטמא טומאה חמורה כשרץ. סתם יינו של נכרי אסור ואינו מטמא, הפקידו אצלו בחותם אחד אסור בשתייה ומותר בהנאה. אמר רבי ירמיה קומי רבי זעירא חמי מה מר לא מר אלא בחותם הא בלא חותם אסור בשתייה ובהנייה! הורי רבי לעזר במיידך להתיר במיידך אצלו (בחותם אחד) והוה ר' זעירא חדי בה.

תמן תנינן במפקיד פירותיו אצל הנכרי אצל נכרי כפירותיו ר' שמעון אומר דמאי. רבי חנניה בעא קומי ר' מני מה כפירותיו ממש, פוטר טבל ברור ממקום אחר? א"ל ולכל דבר! ולא על יאות רבי חנינה מתרס לקיבליה. לא עושה שפיר מה שמקשה כנגדו

הפקידו אצלו בחותם רבי חנניה ורבי מנא חד אמר אסור וחד אמר מותר מה פליגין בהנאה אבל בשתייה אסור. רב אמר חבי"ת אסור חמפ"ג מותר חתיכת דג שאין בה סימן בש"ר יי"ן תכל"ת אסור בחותם אחד. חלתי"ת ומורי"ם

שהיה מתחילתו יין וחרס אדרייני ועורות
לבושין רשב"ג אומר בזמן שהקדש שלו עגול
אסור ומשוך מותר ובשר הנכנס לע"ז מותר
והיוצא אסור מפני שהוא זבחי מתים דברי
רבי עקיבה

**ההולכים לתרפות אסור מלשאת מלתת עמהן
והבאין מותרין:**

גמרא ר' יצחק בר נחמן בשם ר' יהושע בן לוי
הוא אמר מתוק מר חד אין בהן משום גילוי. רבי
סימון בשם רבי יהושע בן לוי החד והמר והמתוק
אין בהן משום גילוי ולא משום יין נסך. רבי
סימון מפרש החד קונדיטון. המר סינתטון.
והמתוק מהו חמרא מבשלה. רבי יהושע בן זידל
היה לו יין מבושל שנתייחד ברשות הנכרי שאל
לרבי ינאי בי רבי ישמעאל א"ל כן אמר ר"ש בן
לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין
נסך. רבי ינאי בר' ישמעאל איבאש סלקון רבי
זירא ורבי יהושע ורבי בון בר כהנא ורבי חנניה
חבריהון דרבנן מבקרתיא אשכחון רבי יהושע
בר זידל יתיב תמן אמרי הא מרה דשמועתא והא
מרה דעובדא מישאלוניה אמר לון כן אמר ריש
לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין
נסך. א"ל דילמא מן הדא דר"ש בן לקיש דאכן
אכן so so... אמר לון לעובדה "למעשה" וסמכון עלוי.
מן דקמון, אחר שקמו רב אילא עם רבי בון בר
כהנא א"ל אילולא דאתון רחמין שמועתא, שאתם
אוהבין "שמועות" ולא מתניתא היא?! תני רבי חייה
מבושל של נכרי למה הוא אסור שהיה מתחילתו
יין אמר ר' יוסי מתניתא אמרה כן היין והחומץ
שהיה מתחילתו יין. רבי אמי הווי ליה אורחין
אמר לון אילולי חמרא מבשלא ידי מגלי לא
הוינא משקתכון. אמר ליה רב ביבי אייתון ואנן
שתינן. אמר מאן דבעי מימת, ייזיל ימות גו
ביתה!!

בר יודנה הווי ליה קונדיטון מגלי שאל לרבנן
ואסרון ולא כן א"ר יצחק בר נחמן בשם רבי
יהושע בן לוי החד והמר והמתוק אין בהן משום
גילוי רבנן דקיסרין משום רבי יודה בר טיטוס
באו דשחיק חד לתלתא.

בעון קומי רבי אבהו מבושל שנתגלה מהו? אמר
לון קרינה מין יין שאינו חזק צריכא לרבי יוחנן,
ואתון שאלון לי' הדא?! שאלון לרבי יצחק ואסר

בו וכו' חיישינן שלא ימות ואין דוחין נפש מפני
נפש לא סוף דבר שאמר לו הרוג את איש פלוני
אלא אמר לו חמוס את איש פלוני. עכו"ם
בעכו"ם עכו"ם בישראל חייב ישראל בעכו"ם
פטור.

רב חסדא בעי מהו להציל את הגדול בנפשו של
קטן? קטן רודף מהו להרגו? התיב ר' ירמיה והתנן יצא
רובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש
רבי יוסי כד רבי בון בשם רבי לוי שנייא היא
תמן דלא נודע מי הורג את מי.

מעשה באלעזר בן דמא שנשכו נחש ובא יעקב
איש כפר סמא לרפתו. אמר לו רבי ישמעאל אי
אתה רשאי בן דמא. אמר לו אני אביא ראייה
שירפאני לא הספיק להביא ראייה עד שמת. אמר
לו רבי ישמעאל אשריך בן דמא שיצאת בשלום
מן העולם ולא פרצת גדין של חכמים לקיים מה
שנאמר ופורץ גדר ישכנו נחש ולא נחש נשכו
אלא שלא ישכנו לעתיד לבוא. ומה הווי ליה
למימר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.

המספר לנכרי מספר עד שמגיע לבלורית וכיון
שמגיע לבלורית הרי זה מושך את ידיו. המסתפר
מן הנכרי הרי זה רואה במראה מן הכותי אינו
רואה במראה. התירו לבית רבי שיהו רואין שהיו
זקוקין למלכות. שלשה דברים התירו לבית רבי
שיהו רואין במראה, ושיהו מספרין קומי,
ושילמדו את בניהן יוונית, שהיו זקוקין למלכות.

חד גיור הווי ספר והווי איצטרולוגוס, והווי חמי
באיצטרולוגיא ידיה דיהודאי שפכין אדמיה,
ולא חוון אלא אמגירתיה לא ראהו אלא שיתגיד (וימולו
אותו) והווי יודאי אזל בעי מיספרה גביה, קטיל
ליה. כמן קטל? רבי לעזר בר יוסי אמר שמונים
רבי יוסי בי ר' בון אמר שלש מאות, ובסוף
נתפללו עליו וחזר לסיאורו. לסורו

תני נכרי שמוכר ספרים תפילין ומזוזות אין
לוקחין ממנו. והתני מעשה בנכרי אחד בצידן
שהיה מוכר ספרים תפילין ומזוזות ובא מעשה
לפני חכמים ואמרו מותר ליקח ממנו. רבי
שמואל בר נתן בשם רבי חמא בר חנינה בגר
שחזר לשיאורו היה:

**הלכה ג משנה אילו דברים של נכרים אסורין
ואיסורן איסור הנאה: היין והחומץ של נכרים**

קיימה וסמיא.

איתגייירט.

אהן אופיון סכנה. opium drink prepared by a gentile
הדא תורייק' medicine רבי סימון אמר אסורה
רבי יוחנן אמר מותרת.

חברייא בשם רבי בא בר זבדא כל שהוא מן
השפה ולפנים מרפין אותו בשבת. דהוי סכנה התיב
רבי זעירא הא אנן תנן החושש בשיניו לא יגמא
בהן חומץ, לא מן השפה ולפנים הן?!

רבי זעירא לא אמר כן אלא ר' זעירא בשם רבי
אבא בר זבדא כל שהוא מן החלל ולפנים מרפין
אותו בשבת.

רבי זעירא רבי בא בר זוטרא רבי חנינה בשם
רבי מעלין עצם של ראש בשבת. רבי חייה בר
מדיא רבי יונה רבי זעירא רבי בא בר זוטרא
רבי חנינה בשם רבי מעלין בנות אונים בשבת.
רבי אבהו בשם רבי יוחנן עין שמרדה מרפין
אותה בשבת. תמן אמרין בשם רבי יוחנן גבות
ידים ורגלים סכנה. ר' אבהו בשם ר' יוחנן אהן
סומקא inflammation of the eye סכנה. א"ר אבין
לוקטין לו עוקץ עקרב בשבת. רב אמר: חמרא,
לזלף יין לבר מעינא שרי, לגיו מן עינא אסור.
שמואל אמר ואהן רוק תפל אסור לעין בשבת.
מיניה את יליף לחזיתיה. (לעניין רוק) lichen רבנן
דקיסרי אמרי הדא עורדענא disease of the tongue
סכנה רבי חזקיה אמר משום רבנן דקיסרין הדא
עכשבוניא spiders bite סכנה ר' שמואל בר רב
יצחק הדא גומרתא burn סכנה. א"ר ירמיה נותנין
עליה חמץ בפסח. אהן בלעה choking fit שרי.
א"ר יוסי מתניתא אמרה כן מחט של יד ליטול
בה את הקוץ. דלא כן מה בין קוץ מה בין בלע.
אהן עיימא דעינא darkness of eye שאלון לר'
ירמיה אמר לון הא רבי בא קומיכון שאלון לר'
בא ושרי לון אמר לון אוף אנא שרי. ר' אבהו
בשם רבי יוחנן אהן צפדונא scurvy סכנתא. ר'
יוחנן הוה לי' כן והוה מיתסי קומי דתימטיניס שם
רופא בטיבריא, בערובתא, ע"ש נחת לגבה, אמר
לה מיצרך אנא למחר כלום? אמרה ליה לא, ואין
צרכת, סב גרעינין דתומרין. ואית דאמרי
דנקלביסין מין תמר בפלגיהון יקידין, ואור קליפת
דשערין, וצואת קטן נגובה, ושחוק, וטפול, ולא
תימר קומי בר נש למחר עאל ודרשה בבית
מדרש שמעת וחנקת גרמה ואית דאמרי

את שמע מינה תלת: שמע מינה אהן צופדנה
סכנה שמע מינה כל שהוא מן השפה ולפנים
מרפין אותו בשבת שמע מינה כיי דמר רבי יעקב
בר אחא בשם רבי יוחנן אם היה רופא אומן
מותר. ר' יהושע בן לוי הוה ליה קוליס והורין
ליה רבי חנינה ורבי יונתן מישחוק תחלופין
שחליים ומיתן גו חמרא עתיקא, ומישתי ולא יסכן.
בר בריה הוה ליה בלע אתא חד ולחש ליה
ואינשם. מי נפק כשיצא א"ל מאי אמרת עליי?
א"ל למילת פלן. אמר מה הוי ליה אילו מית ולא
שמע הדא מילתא! היה דברי מינות והוות ליה כן
כשגגה שיוצא מלפני השליט.

רבי יעקב בשם רבי יוחנן בכל מתרפין חוץ מע"ז
וגילוי עריות ושפיכות דמים. רבי פינחס בעי עד
כדון כשאמר לו הבא לי עלים מע"ז והביא לו
נישמעניה מן הדא רבי אחא הוה ליה צמרמורין
אייטין ליה מן זכרותיה דדוהי מקור נהר "דוהי" (עובדין
אותה) ולא אישתה, אייתון לרבי יונה ואישתי,
א"ר מנא אילו הוה רבי יונה אבא ידע מאן הוון,
לא הוה שתי. א"ר הונא זאת אומרת שאין
מתרפין מגילוי עריות דתני שבת הותרה מכללה
נערה המאורסה לא הותרה מכללה. שבת
שהותרה מכללה לא להתרפות?! ודכוותה נערה
המאורסה לא הותרה ואפילו להתרפות. ולא סוף
דבר שאמר לו הבא לי אשת איש אלא אפילו
לשמוע את קולה כהדא חד בר נש רחם איתא אהב
איזה אשה ביומוי דרבי לעזר, וסכן, אתון שאלון
לרבי לעזר מהו דתיעבור קומי וייחזי? אמר לון
ימות ולא כן. מהו דישמע קלה וייחזי? אמר לון
ימות ולא כן. ומה הוות רבי יעקב בר אידי ורבי
יצחק בר נחמן חד אמר אשת איש הוויי וח"א
פנויה. מאן דמר אשת איש ניהא ומאן דמר
פנויה. והא בר כוחא נגרא רחם איתתא ביומוי
דרבי לעזר וסכן!! כאן באשת איש כאן בפנויה.
ואפי' תימא כאן וכאן בפנויה וכאן באשת
איש תיפתר שנתן עיניו בה עד שהיא אשת איש.
אית דבעי מימר איתה רובה אשה חשובה היתה הוות
ולא הוות משמע ליה, לא היתה נשמעת לו וכל מה
דהותה מעבד, באיסור הוה מעבד אין דעתה להינשא לו
בגין כן לא שרא ליה

אמר רבי חנינה זאת אומרת שאין מתרפין
משפיכות דמים. דתנינן תמן יצא רובו אין נוגעין

אצל נקיבות מה אית לך? אוהבה בא ואינו מוצא אותה ורובעה.

רבי חגי בשם רבי זעירא, לא סוף דבר בהמתו של ישראל אצל הנכרי, אלא אפילו בהמתו של נכרי אצל של ישראל, לא ייחדינה אצלו של נכרי אחר חבירו, שלא תמציא לו תקלה. מעתה אפילו שכר את בהמתו, לא נאה לחזור לייחודה אצלו, שלא תמציא לו תקלה!! חשוד הוא לבוא על בהמתו של חבירו ואינו חשוד לבוא על בהמת עצמו שמתוך שידוע שאם בא עליה מעקרה אף הוא אינו בא עליה:

אבל מעמידין בהמה בפונדקאות של כותים וכו'. הדא אמרה כותים לא נחשדו על העריות. ותני כן: מתייחדת אשה עם שני אנשים אפילו שניהם עבדים אפילו אחד כותי ואחד עבד, אבל לא תתייחד עם הנכרי.

חמותו ואחות אשתו ושאר כל העריות לא יתייחדו עמו, אלא בפני שנים.

תני אין מוכרין להן לא זיין ולא כלי זיין ואין משיחזיין להן את הזיין- תיפטר בעיר שכולה נכרים. ול"ש היתר דהגנה

ואין האשה בכלל שפיכות דמים?! ול"ל טעמא דעריות? א"ר אמי תיפטר בבריאה. אשה חזקה שהעכו"ם ירא ממנה (ואפ"ה חיישי' שתפתה לעבירה) א"ר אבין ואפילו תימר יכולה אשה להטמין את עצמה ולומר נכריה אני, ע"כ ל"ה לשפ"ד ואין האיש יכול להטמין עצמו ולומר נכרי הוא.

תני נזדווג לו נכרי לישראל נותנו לימינו, רבי ישמעאל בי רבי יוסי אומר: בסיף לימינו, ובמקלו לשמאלו, דרכם ליתן מקל בשמאל- וחייב לעשות באופן שה weapon רחוק עולה עמו לעלייה ויורד עמו לחזות, cellar, ישראל מלמעלה והעכו"ם מלמטה. לא ישוח לפניו, שלא ירוץ את גולגולתו. ומרחיב לו את הדרך אם שאלו להיכן הולך יפליגו כשם שהפליג יעקב אבינו לעשו שאמר לו עד אשר אבוא אל אדוני שעירה והלך לסוכות. א"ר הונא לא מצינו שהלך יעקב אבינו לשעיר א"ר יודן בריה דרב לעתיד לבוא א"ל ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו.

בת ישראל לא תיילד את הנכרית. מפני שמעמדת בן לע"א:

אבל נכרית מיילדת בת ישראל. ותני כן מיילדת מבחוץ אבל לא מבפנים לא תכניס ידה לפנים, שלא תמיק את העובר במיעיה. ולא תשקינה כוס של עיקרין. חיישי' שמא כוונתה להמית העובר

היתה העכו"ם חכמה? ייבה כיי דמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אם היה רופא אומן מותר, והכא אם היתה חכמה מותר:

בת ישראל לא תניק בנה של עכו"ם. מפני שנותנה לו חיים. א"ר יוסא הדא אמרה שאסור ללמדו אומנות כהדא תרתין אומנוון הוון בגירו שם עיר, זגגייא וקובטרייא glassers and boxmakers. זגגייא לא אלפין לא לימדו אומנתם להגוים וקמון ונתקיימו, קובטרייא אלפון, ואיתעקרון:

אבל נכרית מיניקת בנה של בת ישראל. דכתיב והיו מלכים אומניך ושרותיהם מיניקותייך. תני יונק התינוק והולך מן הנכרית ומן בהמה טמאה ומביאין לו חלב מ"מ ואינו חושש לא משום טומאה:

הלכה ב משנה מתרפין מהן ריפוי ממון אבל לא ריפוי נפשות.

ואין מסתפרין מהן בכל מקום דברי רבי מאיר וחכמים אומרים ברשות הרבים מותר אבל לא בינו לבינו:

גמרא רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו ריפוי ממון=בהמתו. ריפוי נפשות=גופו. תני: מן החלל ולחוץ, מותר

רבי בא בשם רבי יהודה אם היה נחמם אסור. כהדא רבי אמי סלק עם רבי יודן נשייא לחמתא דגרר לקה באצבעי' יהב עליה איספלנית, חמתה מתחלחלה וקלמה ראהו "נחמם", וזרקו מעל ידו ולא שמיע כיי דמר רבי יעקב בר' אחא בשם רבי יוחנן אם היה רופא אומן מותר!

#ולא דמייא, תמן באומן נחמם מותר, ברם הכא מן החלל ולחוץ נחמם אסור. ##

מהו מיכחול מניהון? רב אמר מאן דבעי מיסתמיא איסתמי! לוי אמר מאן דבעי לממת ימות! רב לא עבד עינא כחל לה. לוי עבד עינא כחל לה. ללוי א"א להעביר כחל, ולרב אפשר א"ר בא והא אנן חמיי לון טעמין הדא קילוריתא! נימר כדי טבא הוא טעם לה, כד לית היא טבה, היא

ר' אבין בשם רבנן דתמן זאת דחיישנן למראית העין אומרת שדה שהיא נתונה על גב הדרך אסור להשכירה לנכרים. מפני שנקראת על שם ישראל והן חורשין בה בשבתות ובימים טובים:

פרק שני

גמרא בס"ד עש"ק תבא תשע"ב עבודה זרה פרק ב

הלכה א משנה אין מעמידין בהמה בפונדקאות של נכרים מפני שהן חשודין על ההרבעה

ולא תתייחד אשה עמהן מפני שהן חשודין על העריות

ולא יתייחד אדם עמהן מפני שהן חשודין על שפיכות דמים

בת ישראל לא תילד את הנכרית. אבל נכרית מילדת בת ישראל.

בת ישראל לא תניק בנה של נכרית. אבל נכרית מניקה בנה של בת ישראל ברשותה:

גמרא רבי זעירא רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינה רבי בא ר' יונה תיפותר כרבי ליעזר דרבי ליעזר אמר פרה אדומה אינה נלקחת מן הנכרים. דחייש להרבעה

##רבי יונה בעי ולמה לי נן פתרין לה דברי הכל, כיי דמר רבי ליעזר בשם רב ואפילו כמאן דמר מותר למכור אסור לייחד, ה"ן כו"ע חיישי להרבעה! עבר וייחד? א"ר ירמיה נשמענה מן הדא: האשה שנחבשה בידי נכרים מותרת. א"ר יוסי שניי היא אשה שדרכה לצוות. הגע עצמך שהיתה חרשת? דרכה לרמז. מאי כדון? תיפותר כרבי ליעזר דרבי ליעזר אומר אינה נלקחת מן הנכרים. ## אף רבנן חיישי לכתחילה. ומייתי ראי' מאשה. ומדחה לה. א"כ הדרן לדוכתא דמתני' ר"א.

הוון בעין מימר, מה פליגין ר' ליעזר ורבנן, בפרה. על שום מעלה היא בפרה, סילסול היא בפרה, מן מה דרבנן מתיבין לרבי ליעזר כל צאן קדר יקבצו לך, הדא אמרה אף בשאר כל הדברים חלוק רבי ליעזר. וס"ל אין ניקח מן הנכרים

רבי הושעיה בעי, משיבין דבר שהוא לבא, על דבר שהוא לשעבר?! רבי אבין בעי, משיבין דבר שיצר הרע בטל על דבר שיצר הרע קיים!?

מה ראי' מצאן קדר! רב הושעיה אמר ולמה לי נן פתרין לה דברי הכל, כיי דמר רב הונא בשם רב וישקלו את שכרי שלשים כסף אילו שלשים מצות שעתידין בני נח לקבל עליהן! לע"ל לא חשידי אהרבעה!

ורבנן אמרי אילו שלשים צדיקים שאין העולם חסר מהן דמר רב נחמן בשם רבי מנא אין העולם יכול להיות פחות משלשים צדיקים כאבינו אברהם ומה טעם ואברהם היה יהיה יהיה מיניין שלשים. פעמים שרובן בבבל ומיעוטין בארץ ישראל פעמים שרובן בארץ ישראל ומיעוטין בבבל סימן יפה לעולם בשעה שרובן בארץ. רבי חייה בר לולייני בשם רבי הושעיה כל המצות עתידין בני נח לקבל עליהם ומה טעם כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה ובסוף הן עתידין לחזור בהן ומה טעם ננתק' את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו זו מצות תפילין זו מצות ציצית.

רבי יצחק ורבי אמי הוון יתבין מקשיי, והכתיב ויזבחו לה' ביום ההוא מן השלל! קשיא לר"א! וקיימונה ולא ידעין אין חברייא קיימונה ואין רבי אמי קיימינה תירצוה, ולא ידעו אים חברים או ר"א על ראשה, מן השלל שהיה בידם הקריבו. והא כתיב ואנשי בית שמש העלו עולה ויזבחו זבחים לה' פרים! וכי מסרני פלשתים אנו למידין מפרשה ההוא ולא כן א"ר אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה ואפילו נקיבות הקריבו ואת הפרות העלו עולה לה'. אלמא הוראת שעה היתה והכתיב ויאמר שאול מעמלקי הביאום! אין למידין משאול דמר ריש לקיש שאול גרופית של שקמה היה ביטוי של גנאי (כשקמה הזאת שאינו עושה פירות) והכתיב ויקח דוד את הגורן! קנה, ולא הקריב. והכתיב ויאמר ארונה אל המלך ה' אלהיך ירצך! אלמא הקריב קרבן! ירצך בתפילה. והכתיב ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם מכל אלה, מכל אלה אין את מקריב, לוקח אתה תמימים ומקריב! מה עבד לה רבי ליעזר? לוקח אתה בדמים מוכרים הבהמה ומקריב. ???הוא תני בדמים דלא כרבי ליעזר.

תני אין מעמידין בהמה בפונדקאות, hotels אפילו זכרים אצל זכרים, ונקיבות אצל הנקיבות, ואין צ"ל זכרים אצל הנקיבות, ונקיבות אצל זכרים. זכרים אצל זכרים מה אית לך? אוהבתו באת, ואינה מוצאה אותו והיא נרבעת הימינו. נקיבות

לא תחנם לא תתן להם מתנת חנם. והתני מעשה ברבן גמליאל שהיה מהלך בדרך וראה קלוסקין אחת מושלכת בדרך אמר לטבי עבדו טול לך קלוסקין זו ראה נכרי אחד בא כנגדו אמר לו מבגיי שם גוי טול לך קלוסקין זו! רץ אחריו רבי אילעאי אמר לו מה שמך? אמר לו מבגיי, ומאיין אתה? אמר לו מן העיירות של בורגנין. ומכירך הוא רבן גמליאל מימך? אמר לו, לא. כיוון ר' גמליאל ברוח הקודש. ולמדנו ממנו שלשה דברים: למדנו שאין מעבירין על האוכלין, ושחמיצו של נכרי מותר לאחר הפסח מיד, ושהולכין אחר רוב עובדי דרכים. רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו הדא דתימר בראשונה אבל עכשיו מעבירין על האוכלין מפני הכשפים. עם כשהוא יוצא מגזיב, בא אחד להישאל לו על נדרו, אמר לזה שהיה מהלך עמו תאמר ששתינו רביעית יין באיטלקי? אמר לו הין! אמר לשואל טייל עמנו עד שנפיק את ינינו כיון שהגיע לסולמה של צור ירד ר"ג ונתעטף וישב לו והתיר לו את נדרו. מדבריו למדנו שרביעית יין משכרת ושהדרך מפגיגה את היין ואין נשאלין נדרים ולא מורים שתויי יין ולא מפירין נדרים מהלכין אלא עטופין ויושבין. אמר רבי יוחנן כך פתח לו יש בוטה כמדקרות חרב וגו'. לאחר שנדר מן הככר ווי דייכול, ווי דלא יכול. אין אכיל, הוא עבר על נידריה. ואין לו אכיל, הוא חטא על נפשיה. כיצד יעשה? ילך אצל חכמים ויתירו לו את נדרו דכתיב לשון חכמים מרפא.

לא תחנם לא תתן עליהם חן. והתני מעשה ברבן גמליאל שהיה מטייל בהר הבית וראה אשה אחת נכרית ובירך עליה! וכי דרכו של רבן גמליאל להביט בנשים? אלא דרך עקמומית היתה. כגון אהין פסוורוס name of a torturous road שהביט בה שלא בטובתו ובירך עליה. ולא כן א"ר זעירה בשם ר' יוסי בן חנינא רבי בא ר' חייא בשם ר' יוחנן לא תחנם לא תתן עליהם חן! מה אמר אבסקנטה? unbewitched "may no evil befall upon you לא אמר אלא ברוך שכך לו בריות נאות בעולמו. שכן ראה אפילו חמור נאה או גמל נאה סוס נאה אומר ברוך שכך לו בריות נאות בעולמו.

ר"ש רבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה: גודלת ישראל לא תגדל את הנכרית, משם לא תתן

עליהם חן. ולא יעשה ישראל שושבין לנכרי, משום לא תתחתן במ. רבי יצחק בר גופתה בעא קומי רבי מנא לילך לבית המשתה שלו אסור, להיעשות לו שושבין, לא כל שכן! א"ל ליתן עליהם בלא תעשה.

רבי סימון היו לו נוטעי כרמים בהר המלך. שאל לרבי יוחנן א"ל יבורו ואל תשכירם לנכרי. שאל לרבי יהושע מהו להשכיר לנכרי ושרא ליה רבי יהושע, מקום שאין ישראל מצויין כהדא בסוריא.

הדא סוריא נישמעניה מן הדא: רבי חגי נחת לחמץ, אתון ושאלון ליה אילין דבר עשתור, בגין דלית ישראל שכיחין, ואנן מוגרין לעממין אנחנו משכירין השדות לנכרים מהו לעשר על ידיהם? שלח שאל לרבי זעירא, שאל רבי זעירא לרבי אמי, א"ל רבי מהו לעשר? א"ל אינו צריך לעשר על ידיהם. מנה את ר"ש להשכיר כרבי יוסי. ועוד מן הדא: דמר רבי חנינה בריה דרבי אבהו בשם רבי אבהו אבא הוה ליה עובדא ושלח שאל לרבי חייא לרבי יסא לרבי אמי, והורון ליה להשכיר כרבי יוסי דשרי השכרת שדות בסוריא הא לעשר אין מעשרין על ידיה:

הלכה י משנה אף במקום שאמרו להשכיר לא לבית דירה אמרו מפני שמכנים לתוכה ע"ז שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו וגו'

ובכל מקום לא ישכיר לו את המרחץ מפני שהיא נקראת על שמו: ונכרי עושה מלאכה בשבת

גמרא הא במקום שנהגו למכור, מוכר לו אפילו בית דירה. ומשכיר לו אפי' בית דירה ??

תני: ובלבד שלא יעשנו שכונה של שלש בתים

רבי אחא רבי תנחום בר חייה בשם רבי לעזר בי רבי יוסי ואפילו תיבה קטנה כגון בורסקי שבצידן. אסור להשכיר אים כבר השכיר שניים לא סוף דבר כולה, אלא אפילו בית אחד. one room.

היו שתיים זו לפניו מזו? נשמעניה מן הדא: מעשרות 3:5 הפנימית חייבת במעשר והחיצונה פטורה. היתה אחת ונעשית שתיים, שתיים ונעשית אחת?

להמציא להן עוברין. כמו שחייש ל "והלא מביא..." תמן תנינן הלוקח עובר חמורו של נכרי והמוכר לו אף ע"פ שאינו רשאי והמשתתף לו והמקבל ממנו והנותן לו בקבלה פטור מן הבכורה. רבי חגיג' בעא קומי רבי יוסי לית הדא אמרה שאסור להמציא להן עוברין?! א"ל כבר קדמך רב אבין בשם רבנן דתמן זאת אומרת שאסור להמציא להן עוברין:

בן בתירה מתיר בסוס. לא אמר בן בתירה אלא בסוס זכר שהורג בעליו במלחמה וי"א שרץ אחר הנקיבות ויש אומרים שעומד ומשתין. מה ביניהון? סריס. מאן דמר שרץ אחר הנקיבות אינו רץ. ומאן דמר עומד ומשתין אף זה עומד ומשתין.

רבי תנחום בר חייה לכשיזקין סוס כודנו בריחים ע"כ אסור משום מלאכה. רבי יוסי בי רבי בון בשם רב הונא בן בתירה ורבי נתן שניהם אמרו דבר אחד. דתני הוציא מן הבהמה ומן החיה ומן העופות בין חיים בין מתים חייב רבי נתן אומר מתים חייב חיים פטור. =חי נושא את עצמו (וסוס עשוי לרכיבה ול"ש בו איסור) ורבנן אית להון חייב חטאת, ואינן מתיבין ליה אכן! רבנן חייב משום "נושא", ולמה להו טעמא דכודנו... בשיטתו השיבוהו, בשיטתך שאתה אומר משום שבות אף אנא אית לי לכשיזקין כודנו לריחים.

רבי אומר אומר אני שאסור סוס משום שני דברים: משום כלי זיין ומשם בהמה גסה ותני כן חיה גסה כבהמה גסה. מאן תניתה רבי.

דברי חכמים רבי ביסנא רבי חנן בר בא בשם רב חיה גסה כבהמה דקה:

הלכה ז משנה אין מוכרין להם דובים ואריות ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים להרוג האזרחים

אין בונין עמהן בסילקי וגרדון ואיסטטידיא basilica scaffold stadium judges tribunal אבל בונין עמהן דימוסיות public places ומרחצאות, הגיע לכיפה stage שמעמידין בה ע"ז אסור לבנותה:

גמרא הא דבר שאין בו נזקא לרבים מותר. מתני' דברי.... דתני הרואה את הנחשים ואת החברים מוקיון מופיון מוליון מילרין מילריה סגירלון סגילריה הרי זה אסור משום מושב לצים שנאמר ובמושב לצים לא ישב וכולן מביאין לידי ביטול תורה שנאמר כי אם בתורת

ה' חפצו. העולה לתיאטרון אסור משום ע"ז דברי רבי מאיר וחכמים אומרים בשעה שהן מזבנין אסור משום ע"ז ואם לאו אסור משום ומושב לצים בלבד. העולה לתיאטרון וצווח אם לצורך הרבים מותר ואם מתחשב הוא אסור. היושב באיצטדיון הרי זה שופך דמים. רבי נתן מתיר מפני שני דברים משום שצווח ומציל את הנפשות ומעיד על האשה שתינשא

עבר ובנה, רבי לעזר אמר מותר, אמר רבי מנא לא מסתברא כאהין סוכרה a "carrying beam" is definitely forbidden as it "joins" the whole dome דלא אסור דהוא חייך כל הדא כיפתא

הלכה ח משנה אין מוכרין להן במחובר לקרקע אבל מוכר הוא משקצץ רבי יהודה: אומר מוכר הוא לו על מנת לקרץ

גמרא רבי בון בר חייה בעי אף בהמה גסה במחלוקת. מוכר לו על מנת לשחוט. אשכח תני אף בהמה גסה במחלוקת. רבי יודה אומר מוכר לו על מנת לשחוט:

הלכה ט משנה אין משכירין להן בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות

ובסורייא משכירין בתים אבל לא שדות

ובחוצה לארץ מוכרין בתים ומשכירין שדות דברי רבי מאיר

רבי יוסי אומר אף בארץ ישראל משכירין להן בתים

ובסורייא מוכרים בתים, ומשכירין שדות

ובחוצה לארץ מוכרין אילן ואילן:

גמרא רבי זעירה בשם רבי יוסי בן חנינה רבי אבא רבי חייה בשם רבי יוחנן לא תחנם לא תתן להם חן. לא תחנם לא תתן להם מתנת חנם. לא תחנם לא תתן להם חניה בארץ.

והתנינן רבי יוסי אומר אף בא"י משכירין להם בתים! בית אין מצוי להתברך מתוכו, ע"כ מותר להשכיר שדה מצוי להתברך מתוכו.

הורי רבי יוסי בי רבי בון שאסור להשכיר להן קבורה בא"י, על שם לא תתן להם חניה בארץ.

תנינן אנן, הוינן אמרין לא אמר אלא תרנגול סתם, הא תרנגול לבן אפילו בינו לבין התרנגולין אסור, הוי צורכה למתניתין וצורכה למתניתא דרבי חייה.

א"ר בון בר חייא "תרנגול למכור" מוכר לו תרנגול לבן. "תרנגול לבן למכור" נימר, בינו לבין עצמו אסור, בינו לבין התרנגולין מותר.

רבי בון בר חייא בעי, ראה תרנגולין רועין באשפה ותרנגול לבן ביניהן, ואמר "של מי?" כמי שסיים? ואסור? היה חסר? קרייא אמר שמקרבין חסר לע"ז, וכי תגישון עור לזבוח אין רע הדא אמרה שמקרבין חסר לע"ז:

רבי מאיר אומר אף דקל טב וחצב ונקלביס אסור למכור לנכרים. ר' חמא בר עוקבה אמר קורייטתה?? ר' לעזר בי רבי יוסי אמר מין הוא ושמו חצבא.

עבר ומכר? מותר ליהנות מדמיו? ייבה כיי דמר רבי לעזר עבר ובנה מותר, וכא עבר ומכר מותר:

הלכה ו משנה מקום שנהגו למכור בהמה דקה לנכרים מוכרין, מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין, ואל ישנה אדם מפני המחלוקת.

ובכל מקום אין מוכרין להן בהמה גסה עגלים וסייחים שלימין ושבירין

רבי יהודה מתיר בשבורה בן בתירה מתיר בסוס:

גמרא מה ומותר לגדל? בהמה דקה בא"ר? א"ר בא כגון מהיר שהוא עשה עשר מיל על ששה עשר מיל.

הוון בעיי מימר מאן דמר מותר למכור מותר לייחד, ומאן דמר אסור למכור, אסור לייחד. דחייש להרבעה. ר' יונה רבי לעזר בשם רב ואפילו כמאן דמר מותר למכור, אסור לייחד. מה בין למכור מה בין לייחד? בשעה שמוכרה לו כבהמתו של עכו"ם היא. וחס על בהמתו (ואינו רובעה) בשעה שהוא מייחדה לו כבהמתו של ישראל היא והוא חשוד עליה:

מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין. למה? מפני שמוציאה מידי גיזה. ראשית גז הגע עצמך שהיתה עז? מפני שמוציאה מידי בכורה. הגע עצמך שהיה זכר? מפני שמוציאו מידי מתנות.

מעתה חייטין אל ימכור לו מפני שמוציאו מן החלה! יין ושמן אל ימכור לו מפני שמוציאן מן הברכה!

בכל מקום אין מוכרין להן בהמה גסה. למה? בהמה גסה יש בה חיוב חטאת ובהמה דקה אין בה חיוב חטאת. ואינו חולב ואינו גוזז? ויש בזה חטאת! אמר, תמן היא מתחייבת. שביתת בהמתו ברם הכא הוא מתחייב כשחולב בה. מכיון שהוא מוכרה לו לא כבהמתו של נכרי היא? ואין כאן איסור "שביתה"! ר' אמי בבלייא בשם רבנן דתמן, פעמים שמוכרה לו לניסיון והוא מחזירה לאחר שלשה ימים ונמצא עובד עבודה בבהמתו של ישראל. מעתה לניסיון אסור, שלא לניסיון מותר! זו מפני זו.

עבר ומכר קונסין לו, שיפדה הבהמה כשם שקונסין לו להלכה כך קונסין לו למנהג. ומניין שקונסין לו למנהג? חד בר נש זבין גמליה לארמאי אתא עובדא קומי ריש לקיש וקנסיה בכיפלא כפל בגין דיחזר ליה גמלא. [א"ר יוסי בי רבי בון לסרסור קנס, והו צווחין ליה "ברא דמסרסר לארמאי"] רשב"ל כרבי יודה.

דתני בשם רבי יודה: הלוקח עובר פרתו של עובד כוכבים, והמוכר לו אע"פ שאינו רשאי, והמשתתף לו, והנותן לו בשותפות, והמקבל הימנו והנותן לו בקבלה, פטור מן הבכורה. ר"י אומר אף המקבל מן העובד כוכבים, הרי זה מעלה בשויו ונותן חצי דמיו לכהן. והנותן לו בקבלה אע"פ שאינו רשאי, הרי זה מעלה אותו ואפילו עשרה בשויו ליתן דמיו לכהן. וחכמים אומרים הואיל ואצבע העובד כוכבים באמצע פטור מן הבכורה.

רובה דר"ש בן לקיש מדרבי יודה ר"ל מחמיר יותר מר' יודא מה דמר רבי יודה משום הילכות בכורה, ומה דמר ר"ש בן לקיש להילכות בהמה גסה:

רבי יהודה מתיר בשבורה. לא א"ר יהודה אלא בשבורה שאינו יכולה להתרפות. אמרו לו והלא הוא מביא לה זכר והוא רובעה והיא יולדת! אמר להן אף אני לא אמרתי אלא בסוס זכר שאינו יכול להתרפות אמרו לו והלא מביא לו נקיבה והיא רובעת ממנו והיא יולדת! רב אבין בשם רבנן דתמן זאת אומרת מקושיית "אמרו לו" שאסור

רבי בא בריה דרבי חייה בר בא בשם רבי יוחנן:
אם היה פונדק מותר. רבי זעירא בעי ביריד
אסור, ובפונדק מותר?! דילמא בפרגמוטיטא
אמרה רבי יוחנן. אתא רבי בא בריה דרבי חייה
בר בא בשם רבי יוחנן "אם היה פונדק מותר"
בפרגמוטיטא אמר רבי יוחנן לא אסרו ליקח מן התב

רבי אבהו בשם רבי יוחנן החליף בהמה בע"ז,
אסורה. רב חסדא בעי אילו השתחוה לה לא
אסרה, מפני שהחליף בהמה בע"ז אסרה?!
דילמא "בפרגמוטיטא שנכנסה קודם ליריד"
איתאמרת.

אתא רבי זעירא רבי אבהו בשם רבי יוחנן
החליף בהמה בע"ז אסרה. בפרגמוטיטא שנכנסה
קודם ליריד איתאמרת. לא תפרש כפשוטו—רק "לקח
בהמה מגוי, דרך הליכה ליריד, אסור"

א"ר אבהו אסור לעשות חבילה = חבורה ביריד
ותני כן לא ישאל בשלומי במקום שהוא ??? ישראל
מתחשב, מצאו לפי דרכו, שואל בשלומי ככובד
ראש.

רבי חייה בר ווה שלח מיזבון ליה סנדל מן ירידה
דצור, א"ל רבי יעקב בר אחא ואת מלוקחי
יריד?! א"ל ואתה לא לקחת קלוסקין cake
מימך?! א"ל שנייא היא דמר רבי יוחנן לא
אסרו דבר שהוא חיי נפש.

רבי שמעון בן יוחנן שלח שאל לר"ש בן יוצדק
לית את בדיק ליה, אהן ירידה דצור מהו? א"ל
אין יהב תרתין ליטרא דפילפלין לאיסרנדה. if you
give two pounds of pepper to the courier to go to Tyre
עאל ואשכח כתיב תמן "אנא דיקלטיאנוס מלכא,
שכנית הזמנתי אהן ירידה דצור, לגדיה דארקליס
אחי למזל של אר.. תמניא יומין".

רבי יצחק בר נחמן שאל לרבי חנינה יריד עזה
מהו? א"ל הלכת לצור מימך וראית ישראל
ונכרי שהן שותפין בקדירה ואינו חושש שמא
ניער הנכרי בקדירה. וקשיא הוא שאל ליה דא
ומגיב ליה דא?! שואל לו זה ומשיב לו זה?! אלא בגין
דלית רבי חנינה אמר מילה דלא שמעה מיומוי
בגין כן דוא שאל ליה דא ומגיב ליה דא. אתא
רבי יוסי בי רבי בון אבא בר בר חנה בשם רבי
יוחנן לא אסרו אלא כגון ירידה של בוטנה ותני
כן שלשה ירידין הן יריד עזה יריד עכו ירידה
של בוטנה, והמחזור מבורר לאיסור שבכולן יריד

בוטנה. מהו לילך לשם? אם היה אכסנאי אסור,
בן עיר מותר, שיירה מותר שכן דרך שיירה
לילך בכל מקום.

##במה מעוטרות? החנויות רבי יוחנן אמר בהדס,
רשב"ל אמר בשאר כל המינין. לריו"ח האיסור משום
"נהנה" מע"ז—ולר"ל משום שמוציא מינים אחרים לכבוד
ע"ז—ואלו אסור ליקח

היך עביד? היה למוד להוציא ה' קופות והוציא
עשר לכבוד יום היריד

על דעתיה דרבי יוחנן, הכל אסור. על דעתיה
דריש לקיש, אינו אסור אלא התוספת

##אין תימר משום עיתור, שעשאו "לעטר" ע"ז, אסור.
אין תימר משם פרקסיס because of business, to
attract customers מותר:

הלכה ה משנה אילו דברים אסור למכור
לנכרים: איצטרובילין fir-cones ובנות שוח
בפטוטרותיהן white figs with their stalks ולבונה
ותרנגול לבן.

רבי יהודה אומר מוכר הוא לו תרנגול לבן בין
התרנגולין. אים לוקח הרבה תרנגולים. בזמן שהוא
בפני עצמו, קוטעו אצבעו ומוכרו. שאין
מקריבין חסר לע"ז ושאר כל הדברים סתמן
מותר ופירושו אסור

ר"מ אומר אף דקל טב וחצב ונקלבים varieties
of dates אסור למכור לנכרים:

גמרא שמעון בר בא בשם ר' יוחנן בנות שוח
בפטוטרותיהן, ואיצטרובילין במטוטלותיהן:

ולבונה. תני אם היתה חבילה מותר. וכמה היא
חבילה? רבי יהודה בן בתירה אומר חבילה של
לבונה אין פחות מחמשה מנין. אם היה כומר
אסור. רופא מותר. תגר מותר. תגר חשוד אסור.

אנן תנן תרנגול לבן, תני רבי חייה תרנגול סתם
אף שביקש תרנגול סתם, אסור ליתן לו לבן. מתני' צריכה
למתניתא דרבי חייה ומתניתא דרבי חייה צריכה
למתניתין. אילו תנינן ולא תני רבי חייה, הוינן
אמרין לא אמרון אלא תרנגול לבן, אבל תרנגול
סתם, אפילו בינו לבין עצמו מותר, הוי צורכה
למתניתא דרבי חייה. או אילו תנא רבי חייה ולא

שלעטוט שרטון ונעשה חורש יער גדול וזה הוא כרך גדול שברומי. יום שהעמיד ירבעם שני עגלי זהב באו רומס ורומילס ובנו שני צריפים ברומי. יום שנסתלק בו אליהו הועמד מלך ברומי ומלך אין באדום נצב מלך.

יום גנוסיא של מלכים. ויהי ביום השלישי יום הולדת את פרעה.

יום הלידה ויום המיתה עד כאן עד משנה ג לציבור, מיכן ואילך ליחיד.

וכתי' בשלום תמות ובמשרפות אבותיך הראשונים וגו'. כיני מתניתא כל מיתה שיש בה עישון ושריפה יש בהן ע"ז, ושאינן בה עישון ושריפה אין בה ע"ז:

הלכה ג משנה יום תגלחת זקנו ובלוריתו, יום שעלה בו מן הים, יום שיצא בו מבית האסורים, ונכרי שעשה משתה לבנו, אינו אסור לישא וילתן אלא אותו היום ואותו האיש:

גמרא מה אותו היום בלבד, או אותו היום בכל שנה? והתני תגלחתו ותגלחת בנו אסורה! והלא כשמגיע תגלחת בנו כבר גילה!! ("תגלחת" זו היתה מעין פולחן שעשו הרומיים פ"א בחייהן!) תיפטר שגילחו שניהן כאחת. השהה... והתני משתה ומשתה בנו אסורה! תיפטר שנשאו נשים כאחת. והתני לידתו ולידת בנו אסורה, אית לך מימר שנולדו שניהן כאחת?! תיפטר בההוא דלא אספיק מיעבד ביומיה, לא הספיק לעשות בימיו עד דאיתליד ליה בר, ועבד כחדא. עד שנולד לו בן ועשה כאחת

תני לא ישלח לו חביות מכורות לחנווני מפני שהוא כטוענו טענת חנם = גניבת דעת לא יסרב = יפצור אדם בחבירו לארחו, בשעה שאינו רוצה. לא ירבה לו בתקרובת מתנות בשעה שהוא יודע שאינו מבקש. מהו בתקרובת? רחוץ בזווי אוחרי הוא "בטוח" במקום אחר... יש לו לאכול שם... ובירושלם, היה הופך עיכליה שרוך של בגד דימינא לשמאלא. לסימן שכבר יש לו מקום לאכול

תני עיר שיש בה נכרים וישראל אם נותנין הנכרים לגבאין גובין מהן ומישראל ומפרנסין עניי נכרים ועניי ישראל ומבקרין חולי נכרים וחולי ישראל נוחמים אבילי נכרים ואבילי ישראל וקוברין מיתי נכרים ומיתי ישראל

ומכניסין כלי נכרי וכלי ישראל מפני הגנבים מפני דרכי שלום

גירדאי שאלון לרבי אמי, יום משתה של נכרים מהו? וסבר מישרי לון מן הדא מפני דרכי שלום. א"ל רבי בא והתני רבי חייה יום משתה של נכרים אסור. א"ר אמי אילולא רבי בא היה לנו להתיר ע"ז שלהן וברוך המקום שריחקנו מהם:

הלכה ד משנה עיר שיש בה ע"ז, a market that, is associated with idolatry חוצה לה מותר. היה חוצה לה ע"ז, תוכה מותר.

מהו לילך לשם? להשתמש בדרך המובילה לעיר ההיא בזמן שהדרך מיוחדת לאותו מקום אסור. ואם יכול לילך בה למקום אחר מותר.

עיר שיש בה ע"ז, והיו בה חנויות מעוטרות ושאינן מעוטרות, זה היה מעשה בבית שאן ואמרו חכמים: המעוטרות אסורות ליקח מהן, ושאינן מעוטרות מותרות:

גמרא הא תוכה אסור?! מפני שיש בה צלם אחד יהא תוכה אסור?! (כפשוטו של משנה) ריש לקיש אמר ביריד שנו. ומה בין תוכה לחוצה לה? תוכה שנהנה מן המכס כל חפצים שלוקחין, בותנים קצת מס לע"ז אסור, חוצה לה מותר שלא נהנה מן המכס. ואם היה חוצה לה נהנה מן המכס, אף חוצה לה אסור.

תני לקח משם כסות, תשרף. בהמה, תיעקר. מעות, יוליכם לים המלח. ניהא כסות תישרף, מעות יוליכם לים המלח. בהמה תיעקר?! והתני הולכין ליריד ולוקחין מהן עבדים ושפחות ובהמה [רשב"ל אמר לא סוף דבר עבדים ישראל, אלא אפילו עבדים נכרים שמקרבן תחת כנפות שמים] תיפטר ישראל מישראל. מגוי שרי ליקח בהמה [מפני שממעטין] אבל ישראל מישראל, אסור

#והתני המוכר עבדו ביריד דמיו אסורין! עוד היא תיפטר ישראל לישראל.

ישראל מומר שהולך ליריד לוקחין ממנו מפני שהוא כמציל מידן שלא ימכרנו לגוי, ובחזירה אסור, שנהנה מחמת ע"ז. ובנכרים בין הולכין בין באין אסור.

אמר רבי בא כיון שהוא יודע שאסור לך לישא וליתן עמו, 3 יום אח"כ אינך רשאי למכור לו להם.. הוא ממעט בשמחת אידו. מה מפקת מביניהון? למכור לו דברים שאינן מתקיימין. על דעת חברייא אסור. על דעת רבי בא מותר. אף אים לא תמכור לו תבלין באסרו חגא, לא ימעט, כי א"י לשייר למחר, כי מתעפשת

א"ר יודן קרייא מסייע למה דאמרי חברייא. וביום עשרים וארבעה לחדש השביעי נאספו בני ישראל בצום ובכי ובשקים ואדמה עליהם. ולמה לא אמר בעשרים ושלשה? משום בריה דמועדא. אסרו חג אין נימא דהוה בשובתא לית יכיל, א"א לומר שחל בשבת באותה השנה... דאת מחשב ואת משכח צומא רבא בחד בשובא. ומה בה? ולית ר' חוניה מיקל למאן דמעבר ליה מן אתריה. מי אומר שא"א יו"כ לחול בחד בשבת! והא ר"ה מקלל מי שמעבר השנה בשביל זה! א"ר יוחנן בר מדייא, אנא חשב יתה ולא הוה בשובתא!

הלכה ב משנה אילוי הן אידיהן של עכו"ם: קלנדס וסטרנלייא וקרטיסי' ויום גינוסיא של מלכים ויום הלידה ויום המיתה של איזה emperor שיהיה דברי ר"מ. וחכמים אומרים כל מיתה שיש בה שריפה יש בה ע"ז, ושאיין בה שריפה אין בה ע"ז:

גמרא רב אמר עידיהן ושמואל אמר אידיהן. מאן דאמר עידיהן ועידיהם המה. מאן דאמר אידיהן כי קרוב יום אידם. רב אמר מאברים ושמואל אמר מעברין. מאן דאמר מאברין מוסיפין לה אבר. מאן דאמר מעברין כאשה מעוברת. רב אמר יאותו ושמואל אמר יעותו. מאן דאמר יאותו אך בזאת נאות לכם. מאן דאמר יעותו לדעת לעות את יעף דבר.

רב אמר קלנדס אדם הראשון התקינו כיון דחמא ליליאי אריך אמר אי לי שמא שכתוב בו הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב שמא יבוא לנשכיני ואומר אך חושך ישופני. כיון דחמא איממא ארך, היום נתארך אמר קלנדס "קלון דיאוי" יום טוב ואיתא כמאן דאמר בתשרי נברא העולם ברם כמאן דאמר בניסן נברא העולם, ידע הוה. א"ר יוסי בי רבי בון מאן סבר בראש השנה נברא העולם רב דתני בתקיעתא דבי רב זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון וכו' הוי בראש השנה נברא העולם.

רבי יוחנן לא אמר כן, אלא מלכות מצרים ומלכות רומי היו עושין מלחמה אילו עם אילו אמרו עד מתי אנו הורגין בפולמוס זה עם זה בואו ונתקין שכל מלכות שתאמר לשר צבא שלה פול על חרבך וישמע לה, תתפוס המלכות תחילה. דמצרים לא שמע לון. דרומי הוה תמן חד גבר סב והוה שמיה יינובריס והווי ליה תריסרי בני אמרו ליה, שמע לן, ואנו עושין בניך דוכוסין ואיפרכין ואיסטרטליטין, ושמע לון בגין כן צווחין ליה קורין אותו קלנדס יינובריס. מן יומא דבתריה מתאבלין עליו "מילני אימירא" יום שחור. א"ר יודן ענתודרייא מאן דזרע טלופחין עדשים בההוא יומא לא מצלחין.

רב אמר קלנדס אסורה לכל. רבי יוחנן אמר אין אסורה אלא לפלחין בה. סטרנלייא אסורה לכל רבי יהושע בן לוי אמר בין קלנדס בין סטרנלייא אינה אסורה אלא לפלחין בה. חברייא בעי נשי דפלחין כפלחין? רבי אבהו בעי והדא טקסיס=חומה דקיסרין, מכיון דסוגיית שמריין יש שם הרבה שומרונים=כותים, כפלחין היא. הדא טקסיס דדוקים צריכה.

רבי ביבי שלחיה רבי זעירא דיזבון ליה עזיל קטן מטוה קטן מן סטרנלייא דביישן, אתא גבי ר' יוסי סבר דמורה ליה כהדא דרבי יהושע בן לוי שרי, והורי ליה כהדא דרבי יוחנן אסור.

רב אמר קלנדס לפני תקופה שמונה ימים. סטרנלייא לאחר תקופה ח' ימים. א"ר יוחנן פרוקטו=שם יוניי אחר תקופת תמוז וטבת ראשה של תקופה.

ר' בא בשם רב שלשה זמנים ??אידים בבבל, ושלשה זמנים במדיי. שלשה זמנים בבבל: מהורי וכנוני ובנוותה. שלשה במדיי: נוסרדי ותירייסקי ומהירקנה. ר' הונה בשם רב נחמן בר יעקב גרוס בב' באדר בפרס, בעשרים באדר במדי

סטרנלייא= שנאה טמונה, שונא נוקם ונוטר. היך מה דאת אמר וישטם עשו את יעקב. א"ר יצחק בי רבי לעזר ברומי צווחין ליה סנטורייה דעשו:

וקרטוסים. יום שתפשה בו רומי מלכות. ולא כבר תניתה? א"ר יוסי בי רבי בון פעם שנייה. א"ר לוי יום שנתחתן שלמה לפרעה נכה מלך מצרים, ירד מיכאל ונעץ קנה בים והעלה

הה"ד מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסוכות בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלהיך במקום אשר יבחר תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם. אמר אנא מיתבעי מיקרי, קאים אנא, ואינון אמרין, מלכא דאתרא קדם! ואין מיקרי תניין, גנאי הוא לי, ואין לא ניקרי, ביזיון הוא לי. ואין מרפינון ארפה אותם ללכת לירושלים אזלון סלקין, אינון שבקין יתי, אזלין לון גבי רחבעם בן שלמה הה"ד אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלם ישוב לב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם. מה עשה? עשה שני עגלי זהב וכתב על ליבן "והרגוך" אמר: כל מלך דיקום, וירצה לשנות-יסתכל בהם ויתירא שאים יניח את העם לעלות. סופו ליהרג ע"י העגל?? יסתכל בון. א"ר חונה חובר חברי' מחוכם כל מי שהיה חוברו היה חוברו??? מי שרוצה ללחום בו, סופו שנחבר אליו(חובר=ב לשונות)

א"ר חונה ושחטה שטים העמיקן, שהעמיק ברשע. אמר כל דמפרסים??? אנא קטיל ליה!

א"ר אבין בר כהנא אף שבתות וימים טובים מצינו שבדה להם ירבעם מלבו הה"ד ויעש ירבעם חג בחדש השמיני בחמשה עשר יום לחדש בחג אשר ביהודה ויעל על המזבח כן עשה בבית אל לזבוח בחדש אשר בדה מליבו "מלבד" כתיב כמה דאת אמר מלבד שבתות ה'.

תני: עבר ונשא ונתן עמו מותר. ר' יעקב בר אחא ר' יוסי בשם ר' יוחנן ואפילו ביום אידו

ותני כן במה דברים אמורים? בנכרי שאינו מכירו, אבל בנכרי המכירו, מותר. מפני שהוא כמחניף להן.

תני נכנס לעיר ומצאן שמחין שמח עמהן מפני שאינו אלא כמחניף להן. חד דוקינר אוקיר לר' יודן נשייא חד דיסקי' מלא דינרין, נסב חד מינהון, ושלח ליה שארא. לקח אחד מהם והשליך השאר שאל לרשב"ל, אמר יוליך הנייה לים המלח. הרי במכירו הרי לשעבר, ור"ל אמר יוליך הנאה לים המלח! א"ר אבהו ואני לא שאלני רבן גמליאל בר' מהו לילך ליריד? ואסרתי לו. והתני הולכין ליריד ולוקחין משם עבדים ושפחות. ר"ל אמר לא סוף דבר עבדים ישראל אלא אפילו נכרים מפני שמקרבין תחת כנפי השכינה. מאי כדון? ר"ג אדם קטן היה

וביקש ר' אבהו לגודרו, אבל ר' יודן נשייא אדם גדול היה, וביקש ר"ל לגדור הדבר. כ מר"ג אין ראי', כי רצה לגדור אדם קטן, אבל מר' יודא נשיאה שפיר יש להוכיח

ניחא מלהשאל, מלשאל מהן? מפני שהוא כמשיאו שם. ניחא מלהלוות, מלהלות מהן? מפני שהוא כמשיאו שם. ניחא מלפורען? מליפרע מהן? שלא יאמר עכו"ם שלו סייעה.

רבי בא בר טבליי בשם רב אם היתה מלוה אובדת מותר. ותני כן מלוה אובדת בעדים אין מלוה אובדת בשטר. אפילו מלוה בשטר אובדת היא, שלא בכל שעה אדם זוכה לפרוע חובו. מאי כדון מלוה אובדת שלא במשכון, אין מלוה אובדת במשכון. אשכח תני על קדמייתא: מלוה אובדת בעדים, אין מלוה אובדת בשטר.

תמן תנינן רבי יודה אומר אשה לא תסוד מפני שניבול הוא לה, רבי חנינה ורבי מנא חד אמר בסיד שהיא מתירתו במועד נחלקו, אבל בסיד שמתירתו לאחר המועד אסור. וחרנא אמר בסיד שהיא מתירתו לאחר המועד נחלקו אבל בסיד שמתירתו בתוך המועד מותר. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא. מן מה דא"ר חנינה רבי יוסי בשם רבי יוחנן רבי יהודה כדעתיה כמה דרבי יהודה אמר תמן ניבול שעה ניבול, כן הוא אמר הכא צרת שעה צרה, הווי דו אמר בסיד שהוא מותר בתוך המועד נחלקו ואסר אף בגוונא שהיא מתייפה בתוך המועד-כיון דצרת שעה היא אבל בסיד שהוא מותר לאחר המועד אסור.

אומנים ישראל שהיו עושין עם הנכרי באידן, בתוך ביתו אסור, בתוך בתיהן מותר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: במה דברים אמורים בתלוש מן הקרקע, אבל במחובר לקרקע אסור. בעיר אחרת בין כך ובין כך מותר. מהו בין כך ובין כך מותר? בין בתלוש בין במחובר בין בשכיר בין בקיבולת. אמר רבי לא, בין בתלוש בין במחובר ובלבד בקיבולת.

רבי שמעון בר ברסנה בשם ר' אחא: בשבת ובאבל ובע"ז, עיין מ"ק ריש פרק 2 הלכה כר' שמעון בן אלעזר.

חברייא אמרי טעמא דרבי ישמעאל משום בריה דמועדא. יש להם כעין "אסרו חג..."

פירוש קצר מאד על תלמוד ירושלמי עבודה זרה
עדולמי

מיועד לעוסקים הרבה בבבלי, מוגה קצת וכ"מ
שאין הדבר ברור נכתב??? ובמקום שהגתי או
שנראה משובש ולא הגהתי יש # אחד או שניים
לפי רוב השיבוש/הגה

מפוסק הדק היטב

בחמלת ד' עלי א חול המועד סוכות תשעג ברוך
הנותן ליעף כח בס"ד ג תבא ע"ב לפ"ק sep 3 2012 וחזר והוגה
שילהי סיון תשעה חזר והוגה שילהי סיון תשעז [וכמעט שהגהתי
הכל ע"פ שיערי תורת א"י להרב רבינוביץ--ולפעמים [כשנראה הגה
ברורה] לא ציינתי שום סימון שיש כאן הגה

פרק א

**הלכה א משנה לפני אידיהן של נכרים שלשה
ימים אסורין מלשאת ומלתת עמהן
מלהשאילן ומלשאול מהן מלהלוותן
ומלהלוות מהן מלפורעם ומלהפרע מהן**

**[רבי יהודה אומר נפרעין מהן מפני שהוא
מיצר, אמרו לו אע"פ שהוא מיצר עכשיו
שמח הוא לאחר זמן]**

**רבי ישמעאל אומר שלשה לפניהן ושלשה
לאחריהן אסור**

**וחכמים אומרים לפני אידיהן אסור לאחר
אידיהן מותר:**

גמרא רבי חמא בר עוקבה שמע כולהון מכא:
והביאו לבוקר זבחיכם, לשלשת ימים
מעשרותיכם. א"ל רבי יוסי אין כיני אפילו
בגליות! דתני נחום המדי אומר יום אחד בגליות
אסור. מאי כדון? תמן בדקו ומצאו שהן עושין
צרכיהן ליום אחד ואסרו יום אחד ברם הכא
בדקו ומצאו שעושין צרכיהן לשלשת ימים
ואסרו להן שלשת ימים.

מה מקיים רבי יוסי אהן קרייה והביאו לבוקר
זבחיכם וגו'? במלכות ירבעם הכתוב מדבר כיון
שמלך ירבעם על ישראל התחיל מפתה את
ישראל ואמר להן בואו ונעבוד עבודה זרה, ע"ז
וותרנית היא. הדא היא דכתיב נעלה ביהודה

ונקצינה ונבקיענה אלינו ונמליך מלך בתוכה את
בן טבאל א"ר אבא חיזרנו בכל המקרא ולא
מצינו מקום ששמו טבאל אלא שעושה טובה עם
עובדיו. התורה אמרה ובחור אותו מכל שבטי
ישראל לי לכהן, וע"ז אומרה ויעש כהנים
מקצות העם, א"ר לא, מן הקוצים שבעם
מפסולת שבעם. התורה אמרה לא ילין חלב חגי
עד בוקר וע"ז אמרה והביאו לבוקר זבחיכם.
התורה אמרה ביום זבחיכם יאכל וממחרת וע"ז
אמרה לשלשת ימים מעשרותיכם. התורה אמרה
לא תזבח על חמץ דם זבחי וע"ז אמרה וקטר
מחמץ תודה. התורה אמרה כי תדור נדר לה'
אלהיך לא תאחר לשלמו וע"ז אמרה וקראו
נדבות השמיעו.

א"ר יודן אבוי דרבי מתנייה לא בא הכתוב אלא
להזכיר גניין של ישראל. יום מלכינו החלו שרים
חמת מיין, משך ידו את לוצצים. יום שמלך
ירבעם על ישראל אתון כל ישראל לגביה בפתי
רמשא לעיתותי ערב אמרו ליה קום עבוד ע"ז! אמר
לון אפתי רמשא הוא, אשתי ולא אשתי, כל עמא
שתו, אלא אם אתון בען, אזלון ואתון בצפרא.
הדא הוא דכתיב כי קרבו כתנור לבם בארבעם כל
הלילה ישן אופיהם. כל הלילה לא ישן אופיהם
בוקר הוא בוער כאש להבה. בצפרא אתון לגביה
אמר לון כדון אנא ידע דאתון בען עכשיו אני יודע
שאתם רוצים אלא דאנא דחיל מסנהדרין דידכון
דלא יקטלונני. אמרו ליה אנן קטלין לון אנחנו נהרג
אותם(הסנהדרין) הה"ד כולם יחמו כתנור ואכלו את
שופטיהם. רבי לוי אמר הרגום היך מה דת מר
כי ימצא חללהכא כתיב החלו רבי לא אמר, הורידן
מגדולתן. יום מלכינו החלו שרים חמת מיין. יום
שנעשו בו שרים חולין.

מי גרם להן? חמת מיין שהיו להוטיין אחר היין.
משך ידו את לוצצים- כד הוה חמי בר נש כשר
הוה מייתיב גביה תרין ליצינין, ואמרין ליה אי זה
דור חביב מכל הדורות? אמר להן דור המדבר.
ואינון אמרין ליה, ולא עבדון עכו"ם? והוא אמר
לון בגין דחביבין לא איתענשון. והינון אמרין
ליה, חשי! שתוק! דמלכא בעי מייעבד כן, ולא עוד
אלא אינון עבדין חד, ודין עבד תרין! וישם את
האחד בבית אל ואת האחד נתן בדן.

גסות רוחו של ירבעם היא החליטתו. א"ר יוסי
בר יעקב במוצאי שמיטה מלך ירבעם על ישראל

תלמוד ירושלמי עבודה זרה הוריות נדה עם פירוש קצר

הוגה הרבה. והשתמשתי הרבה בשערי תורת א"י גליון
אפריים ור"ש ליברמן. ומעט מדילי. רצוי מאד מאד ללמוד
במהדורה רגילה, ורק אחר כך לעיין במהדורה הנוכחי

מופסק ומורכא ביתר שאת

אמצע תמוז תשעז

בעזר ד' יתברך יהושע גליק